CEZAR PETRESCU

Cocârț și bomba atomică

BLASSCO

Cezar Petrescu

COCÂRȚ
ŞI
BOMBA ATOMICĂ

Coperta: Flory Preda
Tehnoredactare: Florenţa Sava

ISBN: 978-973-8968-29-5

Cezar Petrescu

COCÂRŢ ŞI BOMBA ATOMICĂ

Editura BLASSCO

1

Cocârț era un băiat amărât peste măsură. Amărât mai ales peste măsura lui. Chiar te cuprindea mirarea, cum de încape un amar atât de mare într-un omuleț așa de mic.

Și chibzuind bine, chiar din asta i se trăgeau lui toate. Din nepotriveala la măsură.

Înainte de a porni la drum cu dânsul, un bob zăbavă, ca să ne lămurim cu cine avem de-a face și să știm ce-l doare. Să-i măsurăm, să-i cântărim și să-i numărăm necazurile.

Vai, Sfinte Pantelimoane! Câte mai sunt și cât îs de grele și de anapoda!...

Abia le-ar duce gâfâind o cămilă cu două ghebe și șase desagi în spinare, nu un biet pui de om care n-a isprăvit încă nici școala primară. Ți se ridică părul măciucă în cap și ți se rupe inima de jale, mai dihai decât i-au plesnit lui mai deunăzi pantalonii într-o anume parte, tocmai când îl făcea el mai grozav pe luptătorul de circ.

Nu cunoaşteţi întâmplarea? Să v-o istorisesc în treacăt, că merită. Îl zugrăveşte din cap până-n picioare.

Hop! Într-o dimineaţă, descarcă nişte căruţaşi un stâlp de piatră în poarta şcolii şi pe urmă îşi caută de drum. Un stâlp de două ori mai înalt decât Cocârţ, de trei ori mai gros şi pe puţin de zece ori mai greu.

Se roteau toţi în jurul pietroiului, când au ieşit din clasă, dând târcoale şi chibzuind cam ce rost i-ar afla la joacă.

— Păcat că nu-i în curte!... zice unul. L-am ridica în picioare şi l-am face capră de sărit.

Răducanu Beştelei, vecinul de bancă şi prietenul lui Cocârţ, a strâns din umeri:

— Ce să mai vorbim de pomană, ce-am face şi ce-am drege?... De-aceea nu-l mai urnim noi, de ne-am căzni toţi laolaltă o săptămână întreagă!

— Cum ?... s-a vitejit Cocârţ. Nici atâta ispravă nu puteţi face, măi slăbănogilor? Daţi-vă la o parte, să v-arăt eu!... Păzea!...

Şi le-a arătat lor!

Cocârţ a păşit rar, privind semeţ peste umeri la slăbănogii ceilalţi, suflecând-şi mânecile şi încordându-şi muşchii. A stupit în palme. A pus umărul. S-a sucit, s-a răsucit, s-a învârtit, s-a proptit, s-a opintit, a gâfâit, a icnit. Stâlpul, pace!

Dar pantalonii, poc!

Râs şi chicote şi hăhăială pe toată ceata slăbănogilor. Mai mare ocara şi ruşinea pe Cocârţ!... Are drep-

tate să se tânguie că s-a născut într-un ceas rău. Toate îi merg pe dos şi toate-i stau împotrivă.

Numai să le luăm la rând.

Mă rog, este ori nu, copilul cel din urmă şi cel mai mic, după trei frați şi două surori mai mari? Este!... Cel mai mic de ani şi cel mai mărunt la măsura trupului.

Ca atare, pe cine cade pacostea să poarte hainele care-au rămas strâmte şi scurte celorlalți frați? Cine e gazda vechiturilor? Cocârț! Iar la şcoală, cine altul e silit să-şi buchirească lecțiile pe cărțile lepădate de Bicu, Vlad şi Culiță, de Mariana şi Tina; cărți vărzuite ferfeniță şi cu foi lipsă, fără scoarțe şi mâzgălite de iscăliturile fraților şi surorilor mai mari ? Cine altul să fie? Bineînțeles, tot Cocârț!

Acestea toate n-ar însemna încă nimic.

Dar aşa cum l-a năpăstuit soarta, rânduindu-l la coada cozilor, gazda vechiturilor, mic de ani şi puțintel la trup, colac peste pupăză, mai sufere el din născare şi de patima măreților. Cu dânsa ce te faci?

Abia de-aci începe amarul amarurilor.

El e mic şi vede mare. El e slab şi se vrea tare. Cât e de mărunt şi plod se visează voievod!

Nu-i încape numele făptură, ambiția, casa, şcoala, târgul, țara... Ar fi vrut să fie uriaş ca Goliat, tare ca Samson, brav ca Mihail Viteazu, temut ca Vlad Țepeş, fioros ca Ion Vodă cel Cumplit, gingaş la chip ca Radu cel Frumos, vestit de milostiv ca Alexandru cel Bun, pomenit cu evlavie ca Mircea cel Bătrân, ager ca David,

bărbos ca Decebal, slăvit în cântări ca Traian, Avram Iancu şi Tudor Vladimirescu, falnic ca Mateiaş Corvinul.

Când colo, Cocârţ!

Scârţ!

Un ghibârdic de-o şchioapă, pe care nu-l ia nimeni în seamă. Apoi să nu-şi ia lumea în cap?

Pe adevăratul său nume îl cheamă Ionescu I. Ion.

N-ar fi însemnat nici aceasta cine ştie ce mare scofală. Mai sunt vreo zece Ioneşti în târgul său, cât e de mic şi de prăpădit. Chiar în aceeaşi clasă cu el, se mai află încă un Ionescu şi încă tot I. Ion, fiul inginerului de la poduri şi şosele. Acela în catalog e Ionescu I. Ion, numărul unu; el e Ionescu I. Ion, bineînţeles, numărul doi.

Măcar de-ar fi rămas toate aşa! Treacă-meargă... Ţi-ai găsit însă! Se putea să nu-i joace soarta şi aici o festă? El nu mai era nici barem Ionescu I. Ion, numărul doi.

E Ionescu I. Cocârţ, fiindcă aşa i-a venit poftă să-l boteze un unchi cam într-o ureche şi cam mucalit. Pe lângă faptul că l-a smucit din botez, unchiul Tase i-a mai dăruit şi numele Cocârţ, de dragul unui motan chior şi năpârlit de blană, la care ţinea el ca la odorul cel mai scump de pe lume, răsfăţându-l cu asemenea drăgălaşă alintare: Cocârţ şi Cocârţel şi Cocârţică şi Cocârţaş şi Cocârţişor!

Unchiul Tase cel mucalit a murit la un ospăţ de Anul Nou, tocmai când se ridicase în capul mesei cu

paharul în mână să închine urarea de datină tuturor oaspeților:

— La anul cu sănătate!...

Până la anul cu sănătate, bâc-băbâldâc! s-a prăvălit peste masă, ca pietroiul pe care nu-l putea clinti Cocârț... A închis ochii şi gata a fost.

A dat ortul popii şi motanul cel chior şi năpârlit de blană, înecându-se la acelaşi praznic cu un os de peşte.

Bocet, jale: două înmormântări.

El însă n-a mai scăpat de Cocârț. N-a năpârlit de nume. Se ține de dânsul ca scaiul.

Cocârț îi spun toți acasă; fie în semn de dragoste, ceea ce se întâmplă rar; fie în stropşelile de ocară, care plouă asupra lui de trei ori pe ceas. Cocârț îl strigă prietenii. Cocârț, Ionescu I. Cocârț, îl cheamă şi domnul director la catalog şi la lecție, ca să-l deosebească de celălalt Ionescu I. Ion, feciorul inginerului. Cocârț în dreapta! Cocârț în stânga! Cocârț de când deschide ochii dimineața, până ce i se lipesc genele, seara, de somn. Cum să nu-i vină a se bârzoi şi a se cocârțăi pe nări de necaz, ca frate-său de botez, motanul cel chior şi năpârlit, care şi-a dat duhul înecat cu un os de peşte?

Stați! Ce credeți că s-a isprăvit cu atât? Năzdrăvanele peripeții ale lui Cocârț cu bomba atomică n-ar avea niciun haz de la început, dacă nu-i cunoaştem, mai întâi, de-a fir-a-păr, jalnicele sale ponoase. Până s-ajungă el la bomba atomică mai este!... Deocamdată luptă amarnic cu altele. Vă înşelați, dacă v-ați închipuit

că poartă el numai numele unui motan chior, răposat când îi era lumea mai dragă şi când mai avea el de forfecat pe trei zile oasele unei duzini de scrumbii.

Cocârţ nu-i însă numai Cocârţ!

Mai este şi Gândac.

Dacă e Gândac, e Gândac, ce pot să-i fac?

Aşa i-au scornit prietenii porecla la şcoală, anul trecut. Şi aşa a rămas. Gândac!

Pentru ce Gândac? De unde Gândac? Cum, Gândac? Nimeni n-ar putea să dezlege taina. Nu mai era la mijloc niciun gândac chior şi năpârlit de blană, ca răposatul motan cu pricina, ca să ştim măcar de unde i se trage gândăcia.

Destul că porecla i s-a potrivit, vede-se mai bine decât straiele lui Culiţă, prefăcute şi întoarse pe dos cu mâna sa de madam Ion Ionescu, mama lui Cocârţ. S-a lipit porecla de el turnată pe trup. Din Cocârţ a mai devenit şi Gândac.

Când nu-i Cocârţ, e Gândac.

Iar când nu-i Gândac e Cocârţ.

Scăpare pentru dânsul nu se mai află pe lumea asta. Ba de multe ori e dintr-odată şi Gândac şi Cocârţ... Într-ales!

Tovarăşii de joacă şi de zbenguială îl strigă:

— Hei, Cocârţ! N-auzi, măi Gândac? Gândac! Maică-sa îl roagă:

— Cocârţ, fii tu bun şi trage-o o fugă până la prăvălie, să cumperi o cutie de chibrituri. Repejor! Trap, cavaler Gândac, şapte la pitac!...

Până şi domnul director, care e şi profesorul lor de clasă, îi amestecă numele şi poreclele:

— Ia să poftească Ionescu I. Cocârț la tablă! Hai, Gândac, mişcă mai repede!... Ce, eşti molie?

Din Cocârț în Gândac şi din Gândac în Cocârț, aşa îşi trăieşte el cu amar zilele.

Iar în vremea aceasta, frații şi surorile mai mari, repetând-şi lecțiile lor, pomenesc numai nume mărețe:

— Alexandru cel Mare!... Napoleon!... Nabucodonosor!... Asdrubal!... Edison!... Richard, Inimă de Leu!...

Richard, Inimă de Leu... Mmm! Ce frumos mai sună! Îți lasă gura apă. Aşa nume ar fi vrut el să aibă.

— Să iasă la lecție Ionescu I. Richard, Inimă de Leu!

— Şi-a dat cuvântul de cinste, Richard, Inimă de Leu!... Băieți, pot să pun eu la îndoială cuvântul lui Richard, Inimă de Leu? Aşa a spus el, aşa este!

— Fugiți măi, care încotro, că vine cu o falcă în cer şi cu una în pământ Richard, Inimă de Leu paraleu, de ne face praf şi pulbere!

În loc de Richard, Inimă de Leu paraleu, soseşte însă Cocârț.

Scârț!...

Soseşte Cocârț, mai zis şi Gândac, clempănind în picioare nişte pantofi vechi de-ai lui Vlad, îmbrăcat cu hainele lui Culiță, întoarse pe dos şi răscroite, tăbârcind la subțioară terfeloagele de cărți lepădate acum trei, patru şi cinci ani, de Mariana şi Tina, de toți frații şi toate surorile mai mari împreună.

Pe cine nu l-ar apuca deznădejdea?

Scârbit de prieteni, de şcoală, de nume, de viaţă, de bolovanul care nu se lasă urnit din loc şi de pantalonii care plesnesc unde nu trebuie şi când ţi-e vitejia mai dragă, Cocârţ mai suferă şi din alte pricini.

Zi de zi şi ceas de ceas, unde întoarce ochii, dă tot peste alte şi alte nimicnicii care nu-s pe măsura sa şi pace!

Mai întâi, târgul în care s-a născut şi în care trăieşte. Ce oraş e acesta şi ce nume? De unde l-au găsit... Târgu-Vechi!

Un oraş care se cheamă Târgu-Vechi, parc-ar fi o pereche de pantaloni moşteniţi de la fraţii mai mari, cum e osândit el să poarte toată viaţa! În atlasul lui Vlad, citeşte altfel de nume de oraşe, are te ung la inimă:

New York, Londra, Berlin, Paris, Moscova, Roma, Chicago, Neapole, Valparaiso, Madrid, Lisabona... Aşa mai înţelege şi dânsul! Iar când citeşte şi numărul locuitorilor, îl apucă ameţeala. Două milioane de locuitori, patru milioane, cinci milioane, şapte milioane, opt milioane.

Târgu-Vechi, după geografia judeţului pe care a învăţat-o el în şcoală, n-are nici cinci mii de suflete. Se potriveşte?... Nu-i arătat pe atlasul lui Vlad, nici cu un punct cât o murdărie de muscă, nici cât un vârf de ac. Nu există! Habar n-au milioanele de oameni din New York, Londra, Paris, Moscova, Roma şi Valparaiso, că se află pe lume un Târgu-Vechi!

Habar n-au şi ce le pasă, că, în asemenea ticăloşie de Târgu-Vechi, se mai află şi un Cocârț, poreclit Gândac, care poartă pantaloni şi încălțări vechi, de la frații mai mari, fiind osândit să rămână toată viața Cocârț şi Gândac, în loc s-ajungă un Edison sau Richard, Inimă de Leu paraleu! Ce le pasă? Din tramvai sar în automobil, din automobil pe vapor, de pe vapor se urcă în trenul aerian ori subpământean; de la teatru se duc la cinematograf, de la cinematograf la plimbare, în parcuri, grădini, pe bulevarde; cum îi arată pozele din cărțile şi din atlasul lui Vlad. Au dânşii timp să se gândească la Cocârț, poreclit Gândac?... Aiurea!

Lui Cocârț îi rămâne, pentru plimbare, Strada Mare din Târgu-Vechi!... Strada Mare? Te strânge de gât când auzi! Aceasta e stradă şi încă mare? Grădină Mare?... Aceasta e grădină şi încă mare? Si ce muşuroi de cârtiță mai înseamnă deluşorul lor, pe care-l poți urca până în vârf dintr-o goană şi, când ajungi sus, nici n-ai asudat? Ce gârlă e aia, unde apa nu-i nici până la genunchi?

În atlasul lui Vlad sunt munți de mii şi mii de metri; fluvii de mii şi mii de kilometri, pe care plutesc corăbii şi vapoare, nu gunoaie şi mâțe moarte, ca pe gârla lor. Sunt mări, oceane, lacuri în mijlocul munților, tot ce pofteşti...

El a fost blestemat să se nască în Târgu-Vechi, care n-are nici cale ferată, gară şi tren. Nu-i nici port la ocean şi n-are să fie niciodată port măcar la Dunăre sau la Volga. În vecii vecilor n-are să crească el măcar cât Parisul, dacă nu cât Londra şi New York.

Un Târgu-Vechi, cu ulițele cârpite şi roase în coate, parcă i le-ar fi lepădat să le poarte Parisul, Londra, Madridul, după ce au crescut şi lor le-au rămas strâmte şi scurte.

Pe urmă, ce hram mai are şi şcoala lui din Târgu-Vechi!... Ce-a învățat el anul trecut? Geografia județului. Acela e județ? Ți-e milă de dânsul. Cel mai chircit şi mai jerpelit județ din țară... Mai bine lui i-ar spune județul Gândac!

Şi acum ce învață? Geografia României. Asta se cheamă țară, pe lângă coşcogea plăcintele de țăroaie din atlasul lui Vlad? Să fie el în locul României, nici n-ar mai scoate capu-n lume!

Dar să lăsăm geografia asta pe măsura lui Statu-palmă-barbă-cot şi să trecem la aritmetică şi probleme. N-are dreptate Cocârț? Ce fel de aritmetică şi ce probleme? Fracțiuni zecimale. Zero metri, treizeci de centimetri. Zero hectare, şaptezeci şi cinci de ari. El ar vrea probleme cu milioanele de kilometri, de hectolitri, de tone. Pe cel care-a făcut aritmetica s-ar cuveni să-l poreclească lumea Gândac, nu pe el! Măsoară toatele cu zero grame, zero litri, zero metri; cu decimetri, centigrame, mililitri. O aritmetică de zgârcit şi de calicos. Ce-l costa adică să pună un şirag de nule după fiecare număr? Dădea de la dânsul?

Dacă ar scrie Cocârț o aritmetică vreodată, altfel ar merge treaba! Ar pune pe hârtie: Luați 258 milioane kilometri şi înmulțiți-i cu 360.000.000! împărțiți 44.444.444.444 pâini la 3.333.333 oameni!

Cu intuiția, la fel! Vaca, boul, calul, oaia, câinele, porcul, găina, rața, grâul, sfecla, păstârnacul... Acestea ce haz au să le mai înveți, când le întâlneşti pe toate drumurile? Parcă n-ar mai fi pe lume şi elefanți, balene, tigri, lei, şarpele boa, crocodili, rinoceri, struți, palmieri, portocali?... Nu! Porcul, calul, vaca, oaia, câinele, gâsca, rața, găina... Tot ce grohăie, nechează, mugeşte, behăie, latră, gâgâie, măcăie şi cotcodăceşte pe ulițele din târgul lor.

O şcoală cu nişte lecții ca pentru Târgu-Vechi, cu toate vechiturile de învățături fară nicio baftă.

Cocârț, adânc scârbit de asemenea lecții, mereu trage cu ochiul în cărțile fraților şi surorilor mai mari; veşnic e cu urechea la tot ce repetă şi citesc dânşii. Când îi încape un atlas, ori un manual în mână, îl hăpăie pe nerăsuflate.

În capul său e un talmeş-balmeş de Londra şi de Alexandru cel Mare, de Volga şi de Richard, Inimă de Leu, de balene şi de elefanți, de palmieri şi de Edisoni. Cam amestecă el oraşele cu numele de oameni vestiți, oamenii vestiți cu născocirile lor. Dar ce însemnătate are? Altfel sună! Altceva este! Fizică! Botanică! Zoologie! Istoria antică!... Chimie, Istoria Evului Mediu! Nu Intuiție! Nu vaca, boul, porcul, asinul, rața, curcanul...

Aventurile lui Sherlock Holmes, Iliada, Expedițiile lui Nansen la Polul Nord, Viața lui Stanley!

Ăia oameni şi ălea isprăvi!

Nu un oropsit de Cocârț, mai poreclit şi Gândac, osândit să mucezească într-un mucezit de Târgu-Vechi,

unde behăie, rag, măcăie, gâgâie şi cotcodăcesc doar animalele domestice din lecţiile de intuiţie!

Acum, cunoscându-le toate, cine nu i-ar da dreptul lui Cocârţ să fie un băiat amărât peste măsură? Mai ales peste măsura lui!

Cocârț se întorcea de la școală. Bineînțeles, iarăși amărât peste măsură. Nici că se putea altfel! Și n-avea adică pricini destule?

Mai întâi, căpătase un trei cocoșat. La ce anume? La lecția de Istorie! Și pentru ce anume? Fiindcă n-a putut răspunde la țanc în ce an s-a urcat pe tron Petru Rareș și câți ani a domnit. Petru Rareș?... Iată ce învață dânșii! Mare scofală! Feciorul Rareșoaiei, o precupeață de pește, un fel de Bălțățoaia, care vinde carași și caracudă la taraba din piață. Pe feciorul Bălțățoaiei de pe vremea aceea au găsit cu cale boierii să-l facă domn, când umbla lela prin țară cu harabalele de pește, în târguri de-alde Târgu-Vechi, strigând cât îl ținea gura:

– Hai la peș, la peștele! Crapul frumosul! Proaspătă caracuda!... Hai carași, carași, carași!

Nici măcar nu vindea balene, rechini, delfini. El: știuci, crapi, caracudă...

Nu-i de mirare că n-a ajuns să fie nici Petru cel

Viteaz, nici cel Mare, nici cel Frumos, nici cel Bun, nici cel Bătrân, nici cel Cumplit, nici Țepeş, nimic!...

Un Petru Rareş, feciorul Rărеşoaiei!... Mai rău decât Bogdan cel Chior sau Petre Şchiopul! Aceia aveau cel puțin o coadă la nume... Iată pentru cine capătă Cocârț un trei cocoşat; el care ştie câte şi mai multe despre Alexandru cel Mare, Napoleon, Nabucodonosor, Mahomed ori Richard, Inimă de Leu!

Adevărat este că, tot trăgând cu ochii la cărțile fraților mai mari şi cu urechea la tot ce învățau dânşii, puțin îşi căuta Cocârț de nişte fleşculețe de lecții care nu erau pe măsura sa. Dar oricum, se potriveşte?

Altceva înseamnă Alexandru cel Mare, Napoleon şi Richard, Inimă de Leu paraleu; şi altceva e un Petru Rareş, fără nicio faptă măreață la viața lui, ca un Ionescu I. Ion, numărul unu, feciorul inginerului, care n-are nicio ambiție.

Mai apoi era amărât peste măsură Cocârț, fiindcă se mai pomenise poftit pe joi după-amiază la arest.

Două ore de pedeapsă, împreună cu vecinul său de bancă, Răducanu Beştelei.

I-a prins domnul director şoptind şi dându-şi ghionți, tocmai când explica mai încordat proba împărțirii la nişte nimicuri de fracțiuni ordinare, pe care el n-ar fi plătit nici doi bani. Fracțiuni ordinare! Ultima calitate... Fracțiuni ca pentru Târgu-Vechi...

— Aceasta e a treia pedeapsă de la începutul lunii, Ionescu I. Cocârț!... se înfuriase domnul director, de-i tremurau ochelarii pe nas ca piftia. A patra oară

altfel am să te potcovesc, domnule Gândac! Îți vin eu de hac!

Toată clasa a pufnit de râs. Gândac potcovit - încă nu se mai pomenise.

Cocârț era mai amărât de potcoavele poreclei, decât de cele două ore de arest. Până joi, mai sunt trei zile. Abia e luni. Multe se mai întâmplă în trei zile. Pedepsele au și iertări. Mâniile domnului director nu țineau mult.

Încât dinspre partea pedepsei mai ușor se mângâia Cocârț în nădejdea iertărilor, fără să bănuiască nici pe departe ce-i pregătea lui până joi bomba atomică. De unde să știe că avea să-l poarte hăt!, dincolo de Târgu-Vechi și de hotarele județului său, care nu-l mai încăpea, fiindcă nu era pe măsura lui?... De unde să știe că avea să ajungă erou, copil martir, detectiv ca Sherlock Holmes, îmblânzitor de lei, mântuitorul pământului, prizonierul celor mai fioroși bandiți din lume, ucenic de corăbier în Arca lui Noe și un doilea Tarzan?

Multe se mai visase el și multe ar mai fi vrut să fie. Precum vom vedea, chiar multe avea el să fie; dar la prooroc nu se gândise. Nu era prooroc nici cât negru sub unghie. Iar nefiind prooroc, pășea amărât peste măsură numai din pricina ocării cu gândacul potcovit. Asta îl mânca! Îl lovise în pălărie!

— Cocârț!... l-a strigat Ionescu I. Ion numărul unu. Nu mergi să-i tragem o raită prin Grădina Mare?

— Nu merg!

— Gândac, hai pe Strada Mare!... l-a îmbiat Răducanu. Dă-l dracului de arest, că scăpăm noi până joi! Hai să vedem ce afiş nou s-a pus la cinematograf!...

— Nu merg!

— Cocârţ! Gândac! Cocârţ!

Vuia uliţa de numele şi porecla lui Ionescu I. Ion, numărul doi. Cocârţ, mai zis şi Gândac, se facea Neaude, Neavede, Neagreul-pământului, călcând băţos pe lângă ziduri cu paşi peste măsura lui de mari.

Strada Mare şi Grădina Mare! Cinematograful „Petru Rareş", cu nişte filme vechi, unde oamenii se văd ca prin ceaţă şi vorbesc râgâit parc-au mâncat cu toţii ridichi. Astea îi trebuiau lui? Sunt bune pentru Ionescu I. Ion, numărul unu, care nici nu merită el să fie unu.

— Cocârţ, Cocârţ, când ne-arăţi potcoavele cu scârţ?

— Gândac, când încalţi potcoavele cele nouă? Gândac, Gândac, când îţi vine domnul director de hac?

Oftând din baierele inimii care nu-i mai încăpea amarul, Cocârţ a intrat acasă; amărât ca dânsul nu-i decât puiul cucului.

Cu adevărat, se gândea el, că doar cu prilejul potcoavelor făgăduite de domnul director, s-ar întâmpla minunea să poarte şi dânsul, o dată în viaţă, ceva nounouţ. Cel puţin acelea n-are să le mai capete de la fraţii şi surorile mai mari, gata tocite şi fără caiele.

Acasă, l-a luat în primire maică-sa:

— Pofteşte, cavaler Gândac, să-ţi încerc hăinuţa

pe care ți-am prefăcut-o din tunica lui Bicu!... A ieşit ceva straşnic! Nici nu se cunoaşte că-i veche şi că-i întoarsă pe dos!... Oare nu mai este pe lume şi un Dumnezeu al Cocârților şi Gândacilor?

Mariana spunea pe de rost ceva despre una Jana d'Arc, fecioara din Orleans.

— Cine-a fost asta, Jana d'Arc?... a întrebat Cocârț.

— N-ai auzit? Fecioara din Orleans, care a salvat Franța!

— Cum a salvat-o, Mariana? Spune, te rog...

— Nu mă mai sâcâi cu întrebările tale tâmpite, că mi-am pierdut şirul, Gândac!... se stropşi Mariana, astupându-şi urechile şi luând-o de la capăt. Cât, Cocârț!

Gândac s-a depărtat amărât peste măsură. Ah! Cum ar fi vrut el să fie Jana d'Arc, fecioara din Orleans, să salveze Franța şi să-i arate el Marianei pe cine stropşeşte ea fără nicio stimă şi considerație!

S-a apropiat de Culiță.

El învață despre Cristofor Columb.

— Cine mai e şi Cristofor Columb ăsta? întrebă Cocârț, fiindcă, înainte de toate, îi plăcea numele. Unde-a domnit?

Culiță s-a arătat la început mai omenos decât Mariana.

Ridicând ochii de pe carte, a răspuns:

— N-a domnit nicăieri, măi Cocârț! Ce domnit? A fost un corăbier care a descoperit America! A plecat din Spania cu nişte corăbii şi a mers, a mers, a tot mers,

până ce-a dat peste America. Nimeni nu credea că este o Americă pe pământ, dincolo de ocean... El a crezut, a plecat s-o caute şi a descoperit-o... Pe urmă, tuturor li s-a părut că era uşoară treabă! Chiar este şi o istorie cu oul lui Columb.

— Ce fel de istorie cu oul lui Columb? Cum asta? îi dădea zor cu întrebările Cocârţ, ahtiat peste măsură să afle ceea ce nu scrie în cărţile sale vechi şi vărzuite.

Dar Culiţă şi-a pierdut răbdarea:

— Eeeei! Apoi prea mi te-ntinzi la poveşti, după năravul tău, măi Cocârţule! Îi dai nas lui Ivan, el se suie pe divan! Ia-ţi tălpăşiţa şi vezi-ţi de lecţiile tale! Mâine pe mine m-ascultă, nu pe tine. Eu umflu un cocoşat, nu tu.

— Culiţă, nu fi aşa de rău! se rugă Cocârţ, ca unul care umflase un cocoşat şi se liniştise din partea asta. Spune-mi măcar chestia cu oul şi m-am dus.

-Ţi-oi da eu un ou, să iasă scrobul din tine! Se zborşi Culiţă la dânsul. Nu-înţelegi româneşte? Marş, Gândac, că dau cu flit în tine! Cât, Cocârţ!..

Cocârţ a făcut stânga împrejur, încă mai amărât decât peste măsură.

De ce n-a avut el noroc să-l cheme Cristofor Columb şi să se nască marinar? Cum le-ar mai trânti el uşa în nas la toţi şi cum ar trage o fugă peste ocean să descopere America!.. Aha! N-aţi crezut? Poftim Americă descoperită de mine!...

Ar aduce de-acolo şi nişte ouă... Mai ştie el ce fel de ouă vor fi fiind prin America?... De struţ? De papa-

gal? De canar? De aur? Poate gata încondeiate ca ouăle de Paşti? Treaba lor! Ouă să fie! Ar veni cu coşul plin, nu cu unul singur, ca zgârcitul de Cristofor Columb.

Le-ar pune pe masă:

— Poftim! Poftiți ouă pe tot anul, de la Cocârț, nu de la Columb!

Şi ar rămâne toți paf, cu stropşitul de Culiță şi stropşit de Mariana înghițind hapul!

Pe urmă, Cocârț se amărî încă mai cumplit, dându-şi seama că America tot n-ar mai putea-o el descoperi, de vreme ce-i gata descoperită odată de Cristofor Columb cel de adevăratele, pe care nu-l botezase Cocârț unchiul Tase şi nu-l porecleau Gândac. Ar bate drumul de pomană! N-ar avea noroc nici cu asta! Toate faptele mari, câte erau de făcut pe lume, le-au săvârşit alții înainte. Nu numai că s-a născut el în Târgu-Vechi, dar s-a născut şi prea târziu. Se isprăviseră isprăvile mărețe!

Ca să-şi aline amarul, s-a dat pe lângă masa din cealaltă cameră, unde învăța Vlad.

Aici n-a mai sâcâit pe nimeni cu întrebările. Gândac păpase el nu o dată din flitul lui Vlad, care era mai amarnic decât Vlad Țepeş, când îl apucă toanele. A tăcut chitic ca un peşte din hărăbălile lui Petru Rareş şi a ascuțit urechea.

Vlad îşi pregătea lecția cu un coleg de clasă, premiantul întâi. Se întrebau unul pe altul, cercetau cartea, făceau rotocoale pe caietul de notițe, scriau cifre. Aşa lecție mai înțelegea şi Cocârț!

— Vezi şi tu, Nae! Ce-ţi spuneam? S-au opintit doi munţi şi-au ouat un gândac! Nu ştiu cu cine seamănă, dar parcă dă înapoi, în loc să crească.

Cu adevărat, domnul Ion Ionescu era înalt şi mare cât un munte. Înaltă şi mare cât alt munte era şi mama lui Cocârţ. Porniţi pe aceeaşi măsură erau şi toţi fraţii şi toate surorile, măcar că mai aveau încă de crescut. Numai Cocârţ rămăsese gândac. Şi încă un gândac care se opintea el să răstoarne munţii, până ce-i plesneau pantalonii în anume parte.

Amărât de asemenea primire, cu asemenea întrebări, pomeniri şi hazuri pe socoteala făpturii sale care nu-l încăpea, Cocârţ s-a tras posomorât la o parte. Ce mai vine şi ăsta din Bucureştii lui, cu cioc şi cu ochelari ca domnul director, să-l măsoare cu metrul şi cu centimetrul? Repede însă i-a trecut amarul şi a ciulit urechea.

Domnul Ion Ionescu discuta, cu prietenul său din Bucureşti, o chestie mai grozavă chiar decât lecţia lui Vlad.

Bomba atomică!...

Phiii!... Asta-i mai lată ca toate!...

— Dragă Naie, mai spune-mi şi mie ceva noutăţi despre bomba atomică! rostise tatăl lui Cocârţ. Noi, pe-aici, trăim ca nişte sălbatici. Aflăm tot ştiri răsuflate. Ce-i cu dânsa?

— Ce să fie? s-a pregătit de istorisit domnul din Bucureşti, aprinzându-şi ţigara şi mulţumindu-i din ochi lui Cocârţ, care, ca un băiat mic la stat, dar bine

crescut, i-a pus la îndemână scrumiera. Bomba atomică, Ioane dragă, e cea mai mare şi mai teribilă invenție a secolului!

— Ai!... a sărit de pe loc, fript, Cocârț. Am scăpat-o şi pe asta! Iar mi-a luat altul înainte!

— Cum îți spun!... urmă prietenul domnului Ionescu. Cu o bombă de-un kilogram jumătate, ştergi de pe fața pământului un oraş de zece ori mai mare ca Târgu-Vechi!... Cu una de douăzeci, treizeci de kilograme, distrugi, într-un sfert de oră, oraşele cele mai mari de pe glob... Londra, Paris, New York, Moscova... Nici urmă nu mai rămâne după ele!...

Tatăl lui Cocârț a clătinat din cap:

— Atunci e sfârşitul lumii!... Se apropie ceasul de apoi!

— Eu nu văd aşa lucrurile, Ioane! a spus domnul din Bucureşti, cu cioc şi ochelari. De ce să ne gândim numai la rău? Îți închipuieşti tu ce putere încape în mâna omenirii? Tot ce-au făptuit miile şi miile de oameni, în miile şi miile de ani până acum, rămâne o joacă de copii, față de forța extraordinară care va fi pusă pe viitor în slujba tuturora! Toată viața are să se schimbe. Începe o lume nouă. De-abia acum are să coboare raiul pe pământ!... Din partea mea, îl invidiez pe-un puşti ca amicul Cocârț de-aci, care va apuca vremuri la care noi nici n-am îndrăznit să visăm.

Tatăl lui Cocârț se arăta încă tot bănuitor:

— Frumos e ce spui, frate Naie! Prea frumos, ca să se înfăptuiască... Diavolul din om are să-l îndemne

tot la rele!... Mă tem că născocirea asta are să fie mai degrabă un blestem pentru omenire, nu o binecuvântare... Mă rog, aşa e, ori nu, că se păstrează secretul bombei atomice?

— Aşa e... Recunosc.

— De ce se păstrează secret?... Nu dovedeşte aceasta că americanii, care-au descoperit bomba atomică, acum se tem de ea?... Se tem să dezvăluie secretul. Este?

— Pentru o bucată de vreme, aşa este!... a recunoscut domnul cu cioc şi ochelari; până ce se vor încredința americanii că lumea are să folosească forța atomică pentru binele omenirii, nu pentru prăpăd, pustiiri şi războaie.

Tatăl lui Cocârț clătina înainte din cap, apărându-şi părerea sa.

— Cât vor fi oameni pe pământ, vor fi şi destui răufăcători!... Pui secretul la îndemâna tuturor? Cine îți garantează că nu încape pe mâna unor indivizi care vor încerca să stăpânească lumea cu bomba atomică?... Îi va durea adică pe dânşii, dacă vor pârjoli oraşe, țări, continente?... Au să înceapă dânşii o lume nouă, după chipul şi asemănarea lor! Singur ai spus, frate Naie!... Cea mai teribilă forță din lume încape într-o bombă cât un cantalup!... Oricine are s-o poată manevra după pofta sa oricând! Mai mult încă! Se vor găsi smintiți care s-o manevreze în aşa fel, încât, cu voință sau din prevedere, au să arunce întreg pământul în aer!... Nu se tem oare destui şi de primejdia aceasta? Eu parcă aşa am citit!

— Adevărat!... rosti, pe gânduri, oaspetele din București. Dacă pui chestia așa, recunosc, Ioane! E vorba de o forță atât de îngrozitoare, care nici nu se poate măsura cu măsurile noastre omenești, încât, odată dezlănțuită, nimeni nu știe unde se va opri... Orice catastrofă e cu putință! Sare pământul în stele, ca dopul unei sticle de șampanie!... Ți-l aruncă un copil, ca amicul Cocârț!... Tu ce zici, Cocârț?

— Eu zic că, dacă se întâmplă una ca asta, apoi toată vina trebuie să cadă pe Cristofor Columb! a declarat Cocârț, foarte hotărât. Numai din pricina lui toate belelele!

Domnul din București s-a mirat.

— Cum vine asta, Cocârț? Ce-are de-a face Cristofor Columb și cu bomba atomică?

— Are el încă bine de-a face! susținu cu tărie Cocârț. N-a descoperit el America?

— Ei, și?

— Dacă nu se grăbea el să descopere America, nu erau americani! Și dacă nu erau americani, nu avea cine să descopere bomba atomică! Nu-i el de vină?

Tatăl lui Cocârț și prietenul său din București au început să râdă, înveseliți amândoi de această chisnovatică judecată.

— Bravo, Cocârț! a spus domnul Nae, netezindu-l pe creștet cu palma. Știi că ai haz? Mic, mic, dar al dracului!?

— Da! E destul de isteț, Gândacul! întări și tatăl lui Cocârț. Păcat că nu l-a plouat la vreme, să mai crească!

Cocârț nu-şi mai încăpea în piele. Se fâțâia pe călcâiele încălțărilor căpătate de la Vlad şi în straiele zdrențuite de la Culiță, făcându-l pe modestul, cu aere care-l prindeau ca pe motanul cel chior şi năpârlit de unde i se trăgea lui numele.

N-o drămăluise un calicos şi-un zgârcit ca acel care a întocmit aritmetica lor, tot cu fracțiuni ordinare şi zecimale; zero metri, zero litri, zero grame; trei pătrimi, şase optimi, cinci douăsprezecimi! Era vorba de milioane şi milioane de kilometri. Şi era vorba de pământ, de soare, de lună, de planete; nu de-un pucios de Târgu-Vechi şi de-un cărăuş de peşte care ajunge domn tam-nesam, ca să capete din pricina lui, Ionescu I. Cocârț, un cocoşat la istorie!

— Stai, să explicăm altfel toată chestia!... spunea colegul lui Vlad. Soarele aşadar se află la mijloc. El e părintele celorlalte planete: Pământul, Jupiter, Saturn, Neptun, Mercur, Marte, Venus, Uranus. Toate se învârt în jurul Soarelui. La rândul lor, fiecare a făcut alți pui. Luna e fiica Pământului. Luna se învârte în jurul Pământului; Pământul, împreună cu Luna se învârt în jurul Soarelui. Cum s-ar zice, luna e nepoata Soarelui.

— Bine! Asta am priceput!... rosti Vlad, sugând din capătul creionului. Nu era cine ştie ce mare, mare greutate!... Un fel de familie a Soarelui, ca familia Ionescu Ion... Cu bunic, răposatul unchiul Tase, tată, frați, surori, nepoți. Mai încurcată e povestea cu distanțele şi mărimile fiecărei planete.

Lui Cocârț îi creștea inima pregătind-se să asculte. Aci e aci! Mii și milioane, cum mai auzise adineaori.

Parte n-a avut însă să se bucure. Vlad a prins de veste că stârcește în ungherul unde se făcuse mai mic decât l-a lăsat Dumnezeu. Deodată n-a mai supt din capătul creionului și s-a încruntat ca Vlad Țepeș, răstindu-se:

— Curăță locul de-acilea, Gândac! Lasă-ne în pace, că ăstea nu-s de nasul tău!

— Dar...

— Niciun dar, că trec cu tine prin ușă! Cât, Cocârț!

Cocârț a trecut repejor pragul, ca să nu treacă direct prin ușă.

S-a întors amărât ca vai de el, în sufragerie, să se învârtă ca Luna în jurul lui madam Ion Ionescu.

— Du-te în birou, Gândac! l-a îndemnat mama lui Cocârț. Este un prieten de-al tatei, care a venit din București și întreabă de tine... Oprește-te mai întâi să-ți netezesc nițel părul și să-ți așez hainele pe tine. Parcă ești scăpat dintr-o laie țigănească!...

Madam Ion Ionescu i-a pieptănat cărarea pe frunte și i-a smucit din cusături straiele pe dânsul, să-l facă mai prezentabil, chipurile. Atât cât putea Cocârț să fie prezentabil.

După ce l-a răsucit de scăfârlie ca să-l cerceteze de jur împrejur, i-a dat drumul.

— Acum poți să intri... Vezi de dă bună seara politicos ca un băiat bine crescut!...

Cocârţ a intrat în birou şi s-a înfăţişat ca un băiat bine crescut, deşi numai destul crescut nu se putea numi el.

Aceasta a observat-o de îndată şi prietenul de la Bucureşti al domnului Ion Ionescu, mirându-se cu sprâncenele ridicate:

— D-apoi ce faci, amice Cocârţ, de nu mai creşti? Aşa ne-a fost vorba?

În locul lui Cocârţ, a răspuns domnul Ion Ionescu, foarte înveselit de asemenea treabă.

Aşa îi mai plătise el una bună şi lui jupânul Cristofor Columb! Îi mai tăiase nasul, să nu se tot laude el cu descoperirea Americii.

— Treci la culcare!... Îi făcu semn din sprânceană, spre uşă, tatăl lui Cocârţ. Ajunge pentru astă seară! Mai lasă-ne singuri că mai avem de vorbit şi altele, nu numai despre bomba atomică.

Cocârţ s-a dus supus la culcare, cu bomba atomică forfotindu-i în cap, gata-gata să facă explozie.

Cocârț abia a închis ochii, iar Răducanu Beștelei a și deschis încetișor ușa, intrând și pășind în vârful degetelor cu un pachet la subțioară.

— Cine-i? Ce-i? s-a speriat Cocârț, înălțându-se în capul oaselor de pe pernă și frecându-se buimac la ochi. Cine-i acolo?

— Sssst! Eu sunt.

— Care eu?

— Eu, Răducanu! Sssst! Vorbește mai încet!

Cocârț se minună, pe drept cuvânt.

— Tu erai, Răducule? Da ce cauți noaptea, la ceasul ăsta?

— Ssssst!

— De unde vii?

— Sssss! Mai încet, pentru Dumnezeu! îl rugă în șoaptă Răducanu Beștelei, cu degetul la buze și cu pachetul la subțioară, uitându-se, cu înfiorată îngrijorare, în toate părțile. Nu ne-aude nimeni? Nu-i primejdie să ne vadă nimeni?

Foarte tulburat de înfăţişarea misterioasă a lui Răducanu, de uităturile rotite şi de şoaptele lui, Cocârţ s-a dezmeticit de-a binelea din buimăceala somnului. A sărit din pat cu picioarele goale şi în cămaşa de noapte lungă până în pământ.

Un cămeşoi de noapte cât toate zilele, moştenit de la frate-său cel mai mare, Bicu, hojmalău cât uşa.

— Ce s-a întâmplat, Radule? întrebă cu glas tot în şoaptă şi el.

— Sssst! Lasă că-ţi spun eu... Ai răbdare, Cocârţ! Aşteaptă mai întâi să văd dacă nu m-a urmărit nimeni până aici. Răducanu, cu pachetul la subţioară, cocoşat de umeri şi cu fruntea încreţită de încordare, s-a furişat până la uşă şi a strecurat capul să privească afară. S-a dus tiptil la geam. Pe sub colţul perdelei, a cercetat şi de-acolo strada şi curtea. A răsuflat uşurat, ştergându-şi broboanele de pe frunte.

— Slavă Domnului, am scăpat! Mi-au pierdut urma. Molipsit de agitarea prietenului, Cocârţ a mers şi el ca să verifice încă o dată la geam şi la uşă, păşind în vârful picioarelor goale ca pe jăratec. S-a uitat în dreapta. S-a uitat în stânga. S-a uitat înainte. S-a uitat înapoi, după uşă.

Nimeni! Nimic! Pustiu şi întuneric.

Tăcere. Noapte. Noapte ca toate nopţile din Târgu-Vechi.

Păştea numai o vacă, din lecţiile de Intuiţie, în grădina de peste drum.

Cocârţ s-a întors cu poalele cămeşoiului ridicate în mână şi s-a aşezat pe marginea patului ceva mai liniştit.

— Nu-i nimeni! l-a încredințat pe Răducanu. Poți fi fără grijă! Numai vaca lui Precup... Acuma, spune! Ce s-a întâmplat?

— Am fugit de-acasă!

— Ț-ț-ț-ț! Ai fugit tu de-acasă? Pentru totdeauna?

— Vezi bine! Pentru totdeauna. Mă duc în lumea largă!

— Pfiuuuuuu! s-a mirat Cocârț, şuierând lung printre dinți, cu admirație pentru asemenea hotărâri de care nu se învrednicea el. Şi cum asta? De ce? Ce-a fost?

— Din pricina arestului! a oftat Răducanu cu spor. A aflat tata şi m-a luat la zor. A spus că-mi scoate el obrăzniciile pe nas! Nu mai pot îndura... Sunt un copil persecutat!

De la admirație şi mirare, Cocârț a trecut la în-duioşare. Asta nu şi-o mai închipuise el! îl ştia pe Răducanu singur la părinți, fără frați şi surori mai mari să-l rățoiască, fără pacostea să poarte, în vecii vecilor, hainele altora răscroite şi întoarse pe dos. Niciodată nu-i plesniseră lui pantalonii într-un anume loc. Nu-l botezase un unchi într-o ureche; nu avea porecla Gândac.

Şi totuşi, era şi dânsul un copil persecutat! Va să zică mai sunt şi alte amaruri pe lume?

Înduioşat şi mărinimos, se arătă de îndată gata să-şi găzduiască prietenul ajuns la aman.

— Răducule, eu sunt omul tău! Te ascund aici. Nu află nimeni. Dormim într-un pat. Ți-ai luat cămaşa de noapte?

— Nu!

— Dar atunci, ce porți tu acolo, învelit în ziar? Schimburi? Peria de dinți?

— Aş!

— Ți-ai luat merinde pe-o săptămână? Parcă ar fi un burduf de brânză?

— Aiurea!

Răducanu era din nou misterios şi nu voia să se despartă cu niciun preț de pachetul încleştat la subțioară.

Pe Cocârț nu l-a mai răbdat neastâmpărul şi curiozitatea din născare.

S-a ridicat de pe marginea patului, să cerceteze şi să pipăie pachetul. Răducanu îl ferea, apărându-l cu palma găvan şi cu degetele răşchirate. Era ceva rotund şi părea greu.

— Ai adus un pepene verde! strigă Cocârț, bucuros peste măsură. Bravo! Am eu briceag... Să-l tăiem şi să-l mâncăm!

— Ssst! a pus din nou degetul la buze fugarul deacasă. Mai încet... Nu-i niciun pepene verde, Cocârț!

— Atunci e cantalup?

— Nici.

— Turchestan?

Răducanu începu să râdă cu dispreț:

— Pepene verde, cantalup şi turchestan în luna mai? Cine-a mai văzut, bre Gândac? Dacă torni o gogonată ca asta la Intuiție, te mai potcoveşte domnul director cu alt cocoşat!

Lui Cocârț i-a mai scăzut înduioşarea şi mărini-

mia, la amintirea neplăcutelor peripeții de la școală. Iată cum îi răsplătește cel mai bun prieten al său dragostea cu care îi oferea el găzduire! Deocamdată, se încăpățână să ghicească mai repede ce cuprinde pachetul misterios, pus la ambiție de râsul lui Răducanu, care îl făcea pe deșteptul!

— Știu acuma! Ți-ai luat mingea de fotbal, să pleci în lume cu ea!

— Scârț, Cocârț!... a strâns din umeri Răducanu. Nu ghicești tu nici într-o mie de ani, să te dai de o mie de ori peste cap în fiecare zi!

Ca problemă, altădată i-ar fi plăcut o asemenea socoteală lui Cocârț: 365 x 1000 x 1000 egal? Nu era nicio fracțiune ordinară ori zecimală la mijloc. Cifre serioase, cu multe nule.

Acum însă își pierduse răbdarea. Se rugă:

— Dar spune odată, Răducane! Nu mă ține în durligi și în cămașă, să răcesc! Ce-ascunzi tu acolo?

Răducanu Beștelei s-a aplecat și i-a șoptit la ureche:

— Bomba atomică!...

— Iii! a strigat Cocârț, căzând plăcintă din picioare pe marginea patului. Bomba atomică? Ești nebun, Răducanule? Ce umbli tu noaptea cu bomba atomică prin târg?

— Am eu planurile mele! a rânjit, drăcește, Răducanu Beștelei.

Cocârț își ștergea el acum sudoarea de pe frunte. Asta întrecea tot ce s-a mai pomenit și își închipuise el

vreodată. După ce şi-a venit în fire din uluială, întrebă:

— Şi de unde-ai luat-o, Răducule?

— Mister! a răspuns misterios, fugarul. N-ai văzut că eram urmărit?

— Măcar spune ce ai de gând să faci cu dânsa? se rugă Cocârţ, în culmea înfrigurării.

Răducanu Beştelei a înaintat un pas ca la teatru, ţinând bomba atomică la piept cu mâna stângă şi înălţând mâna dreaptă spre tavan. Apoi a rostit apăsat:

— Aceasta e bomba răzbunării, Cocârţ! Arunc şcoala din Târgu-Vechi în aer şi plec în lume! Să se isprăvească pentru totdeauna cu toate aresturile şi cu toţi cocoşaţii! Aflându-se el căzut odată din picioare pe marginea patului, Cocârţ nu putea să cadă mai jos. A rămas deci încremenit pe loc, cu gura căscată, să-şi tragă suflarea.

Pe urmă, împins de duhul iscodirii din născare, a implorat:

— Lasă-mă s-o văd şi eu, Răducule! Te rog! Atâta hatâr merit pentru prietenia noastră.

— Poftim! Vezi-o! Numai umblă cu băgare de seamă!

Cocârţ s-a repezit cu emoţie să desfacă bomba atomică din ziar. A dezlegat sfoara. A scos-o la iveală, a sucit-o şi a răsucit-o pe o parte şi pe alta.

„Hm!... a strâmbat el din nas cu dezamăgire. Bombă atomică să fie? Mai degrabă seamănă a bilă de popice! Nu cumva e vreo păcăleală de-a lui Răducanu, ca să nu mai aibă mâine dânşii pentru ce râde de Cocârţ

şi de Gândac la şcoală?..." Dar n-a apucat bine să se întrebe şi l-a apucat strănutul:

— Hapciu!... Hapciu!

A strănutat, bomba atomică i-a tâşnit din mână. A vrut s-o prindă, însă s-a împiedicat în poalele cămeşoiului moştenit de la Bicu, fir-ar al naibii de cămeşoi! Bomba atomică s-a dus de-a dura, s-a ciocnit cu oala de noapte de sub pat şi, în aceeaşi clipă, a răbufnit cu un vuiet asurzitor, care a cutremurat camera, casa, strada, târgul, judeţul, ţara, Europa, cele cinci continente, lumea: Buuum!... buuam-barabuuuum! Poooc! Trosc! Baam! Buum! Baaam... Baaam... Brrrrrrrruuuuuuuum-bam!...

Se detunau văile, munţii, sărea pământul în ţăndări, zburau în văzduh ţările şi oraşele din atlasul lui Vlad, fluvii, oceane, mări, Londra, New York, Paris, Berlin, Roma, Madrid, Moscova, Valparaiso; toate împroşcaseră cerul până în stele!

— Ai făcut pozna, bre Gândac!... S-a dus pe copcă Pământul!... clătină din cap necăjit Răducanu. Dacă mă potrivesc eu ţie!

Cocârţ însă n-auzea.

Striga la el:

— Dă-mi repede plapoma, Răducule. Repede!... Repede!...

— Ce vrei cu plapoma?... Crezi că poţi înăbuşi focul?

— Nu-mi arde mie de foc!... Vreau s-acopăr America, pentru ca s-o pot descoperi eu în locul lui Cristofor

Columb, când o începe lumea cea nouă după istoria asta!... Aşa a spus domnul Naie din Bucureşti, prietenul tatei... Cu bomba asta atomică începe o lume nouă... Dă repede plapoma, că acoperă altul America şi mi-o umflă de sub nas!...

Răducanu a smuls plapoma de pe pat şi amândoi au acoperit bine America până la picioare, să nu se mai zărească nimic.

— Uffffff!... Bine c-am scăpat măcar de grija asta!... suspină uşurat Cocârţ. Tot răul are şi-unul bun. Îi arăt eu de-acum domnului Culiţă, ce-i cu America lui şi-a lăudărosului ăluia de Cristofor Columb!... Numai cu ouăle am cam scrântit-o... S-au făcut toate scrob!

După aceasta, Cocârţ s-a îmbrăcat într-un suflet. Au plecat la Biserica Veche, ca să nu lipsească de la înmormântare.

Era toată familia răposatului Pământ de faţă, în straie negre şi cu figurile foarte întristate. Îi cunoştea pe toţi, Cocârţ, de la lecţia lui Vlad şi a colegului său, la care a tras el cu urechea aseară. Fraţi, unchi, cumnaţi, nepoţi... Saturn, Venus, Mercur, Domnul să-i mai ştie! Mulţi la număr. Mare familie!... Dar mai ales Luna, palidă şi slăbită în rochia de doliu, cu văl cernit pe obraz, îi storcea lui lacrimi de jale şi-i umplea inima de remuşcări.

— Mă duc să-i cer iertare!... a şoptit el lui Răducanu. Vreau să-i spun că nu-s eu de vină. Numai din pricina cămeşii lui Bicu, fir-ar al dracului de cămeşoi!

Răducanu a pus degetul la buze și i-a dat ghiont să-și țină gura.

— Sssst!... Ai făcut-o? Ai făcut-o!... Acuma nu mai da sfoară în țară, că înfundăm amândoi ocna pe viață! Și stai mai la dos! Nu ieși ca gândacul la soare!...

Au stat amândoi mai la dos. Erau toate școlile la rând, cu fâșii de pânză neagră la steaguri, armată, ofițeri, muzica militară din capitala județului, venise și prefectul cu doi domni străini din București.

Domnul director și-a pus ochelarii pe nas, a scos o hârtie din buzunarul de la piept și a început a rosti o cuvântare mișcătoare, ca la înmormântarea unchiului Tase și a domnului căpitan pensionar Tănăsescu, de anul trecut.

— Jalnică adunare! Întovărășim astăzi, la locașul de veci, regretatul Pământ, răpit din mijlocul nostru în floarea vârstei! Priviți zdrobita familie!... Venerabilul Soare, părintele neconsolat, care și-a lăsat apusurile și răsăriturile, ca să pună o lacrimă pe sicriul scumpului său fiu! Frații și surorile, nepoții și nepoatele, care până acum câteva ceasuri se învârteau și se jucau de-a hora în jurul său fără nicio grijă; acum stau cu frunțile plecate în Pământ, răpuși de durere. Priviți la sărmana orfană, Luna, cu fața ei feciorelnică și cu straiul său negru! Nu vi se sfâșie inima de jale?... Dar știu cu toții că această durere a tuturora a fost pricinuită de-o mână criminală! Asasinul se află în mijlocul nostru. Zadarnic se ascunde! Mustrarea de cuget îl va urmări până în mormânt! Iar până la mormânt, în numele tuturora, îl

voi potcovi eu cu 333.333.333 de cocoşaţi şi cu 222.222.222 ore de arest!.. Numele acestei mâini criminale este Co...

— Cocârţ! Hai s-o tulim de-aci, că ni s-a înfundat, i-a şoptit, la ureche, Răducanu Beştelei. Tu rupe-o la fugă la dreapta, eu la stânga!...

Cocârţ a împuns-o la goană peste crucile mormintelor vechi, din cimitirul vechi al Târgului-Vechi.

Dar când s-ajungă aproape de poartă, s-a poticnit în stâlpul pe care nu-l putuse el urni din loc, de i-au plesnit pantalonii. S-a poticnit, s-a dus de-a dura ca bomba atomică şi s-a trezit din vis în mijlocul camerei, în patru labe, rostogolit din pat şi răsturnând oala de noapte cu picioarele.

— Ce-i cu tine, Gândac?... a întrebat Vlad, râzând cu hohote, cum nu va fi râs el Vlad Ţepeş, niciodată în viaţa lui. De ce gemeai şi te zvârcoleai aşa de năstruşnic prin somn?... Şi ce cauţi pe jos?... Ce-ai pierdut?

Cocârţ n-a răspuns. S-a repezit în cămeşoiul lung până la pat şi la plapumă. A ridicat-o dintr-o smucitură, să descopere America pe care o acoperise cu mâna lui.

America, însă, nicăieri!

N-avea noroc nici de data asta.

4

După ce-a băut laptele de dimineață, Cocârț s-a pregătit s-o pornească spre școală. A tuflit claie peste grămadă în ghiozdan cărțile și caietele. Mai puse la stânga și atlasul lui Vlad, să cerceteze el mai pe îndelete, în clasă, pe sub pupitru, cum stă povestea cu această Americă pe care i-o suflase lui de sub nas Cristofor Columb.

Madam Ion Ionescu i-a strigat din urmă:

— La întoarcere, treci pe la Șapsa, cizmarul! Vezi dacă ți-a isprăvit de lucrat pantofii lui Culiță, pe care i-am dat eu să-i prefacă pentru tine. Încearcă-i! Nu-i lua, dacă nu ți i-a potrivit pe măsură. Mă auzi?... Ce taci?...

— Aud, mamă! a oftat Cocârț, amărât peste măsură.

— Și nu căsca gura pe stradă!

— N-o casc... Sărut mâna, mamă!

— Du-te cu bine, Gândac! Nu călca cu stângul, că azi e marți și ți-or merge toate anapoda la școală!

Cocârț a călcat cu stângul. Nu era el omul să se potrivească la asemenea superstiții bune pentru Târgu-Vechi! Şi ce-i dacă era marți?... Mai căpătă un cocoşat şi două ore de arest... Aceasta era tot ce putea să i se întâmple lui mai anapoda. S-a învățat, ca țiganul cu scânteia.

Nu bănuia că îl pândesc zodiile cele rele. Că bomba atomică abia acum îi clocea începutul năzdrăvanelor peripeții, care aveau să întreacă visul de astă-noapte.

Nu bănuia el că n-are să se mai întoarcă acasă multă vreme; că n-are să mai treacă pe la Şapsa, cizmarul, pentru a încerca pantofii vechi ai altora, căputați pe măsura lui, şi că locul său din bancă, alături de Răducanu Beştelei, are să rămână gol până la sfârşitul anului.

El mergea pe-alături de grilajurile grădinilor, cu nasul şi cu ochii în pământ, amărât peste măsură.

Se gândea la visul de astă-noapte.

I-a tras o spaimă bună! Dar chiar şi prin vis, zburaseră în stele toate oraşele mari din lume: New York, Londra, Paris, Madrid, Moscova, Berlin, Roma, Valparaiso. Toate! Târgu-Vechi nu se clintise însă din loc, nici şcoala, cu orele de arest şi cocoşații... Nici prin vis nu scapă de pacostea lor, în vecii vecilor!

— „Şi nu căsca gura pe stradă!" îl povățuise madam Ionescu.

Uşor a spune!... Greu a face! Cum să nu caşti gura, când se cască singură?...

Cocârț a uitat amarurile sale şi a căscat îndată gura, la ceva ce nu se mai văzuse încă în Târgu-Vechi.

Două automobile, sclipind în soarele dimineții, nou-nouțe, oprite la colțul străzii.

Un camion alb, un automobil roşu, descoperit. Şoferul schimba o roată la camion. Călătorii din automobilul cel roşu coborâseră; se plimbau cu mâinile la spate şi fumau.

Ocolind pe departe, Cocârț a dat târcoale camionului. Uşa din spate era deschisă şi se afla aşezată şi o scară de fier. S-a ițit să iscodească înăuntru. Iar o săgeată fierbinte i-a trecut prin inimă!

O cuşcă şi un animal în cuşcă. Un animal, nu din cele care rag, behăie, mugesc, nechează, latră şi grohăie pe ulițele Târgului-Vechi.

Un fel de pisică uriaşă şi neagră, cu blana lucioasă ca păcura, cu ochii galbeni şi sclipitori ca pietrele scumpe.

Pentru pisici nu simțea el mare dragoste, Cocârț, din pricina motanului celui chior, de unde i se trăgeau lui toate ponoasele. Aceasta era însă altceva! Pe lângă dânsa, toate mâțele din lume ar fi arătat ca nişte gândaci pe lângă Richard, Inimă de Leu.

S-a apropiat tiptil şi s-a înălțat pe întâia treaptă a scării, cu gâtul lungit şi cu privirea lacomă.

— Ce cauți acolo?... se răsti un glas puternic şi mânios, înfricoşător, pe care avea să-l mai audă Cocârț cu aceeaşi spaimă de zeci şi de sute de ori de-acum înainte. De unde ai apărut?... Cum îți permiți să te zgrepțeni aci, scârbă mică?

Cocârț a lunecat repede jos de pe scară. Unul din cei trei domni, care se plimbau și fumau, se oprise cu mâinile în buzunări și se uita la dânsul încruntat.

Era cel mai voinic, cel mai înalt, mai spătos și mai fioros.

Acela se răstise și îl străpungea cu privirea în creștet.

Trăgând cu ochii pieziș pe sub sprâncene, Gândac căuta drumul cel mai scurt pe unde să dea bir cu fugiții.

Dar alt domn, mai tânăr, cu haine cenușii și mai îngrijite, cu fața mai blândă, rosti zâmbind cu un glas plăcut și îngăduitor.

— Lasă-l, șefule!... Un băiat, dintr-o sărăcie de oraș ca acesta, când mai are el prilej să vadă a doua oară în viață o panteră neagră?

„Aha! gândi Cocârț. Acela vasăzică e șeful celorlalți; iar animalul e panteră neagră!... Paf au să rămână toți la școală, când are să le spună el că a văzut, cu ochii lui, o panteră neagră, vie și naturală".

Le-a gândit acestea, dar nu s-a încumetat să se clintească din loc, sub privirea care-l bătuse cu ținte în caldarâmul uliței. Nu știa ce să facă.

Șeful cel încruntat a strâns din umeri, încuviințând scurt:

— Fie!... Caște gura și zgâiască ochii!...

— Auzi, băiețașule? îl îmbie domnul de-al doilea mai tânăr și cu fața mai blândă. Poți să te urci și să privești. Ai voie! Numai nu te-apropia prea tare de gratii!

Apoi au urmat a vorbi între dânşii. Cocârț, dintr-un salt, a fost înlăuntru.

Încăpător şi ciudat camion! Plin cu tot soiul de scule, suluri de pânză, maşini, saci, geamantane luxoase de piele şi arme. Arme multe şi de toate felurile. Puşti, carabine, săbii. Aşa ceva încă nu mai pomenise el! Încât, pentru o clipă, a uitat de pantera neagră. Numai după ce-a trecut cu ochii peste toate, s-a chincit pe-o lădiță de lemn, să admire animalul din cuşcă.

Pantera neagră era tolănită jos, ca o pisică. Nici nu-l lua în seamă. Cu ochii galbeni, de sticlă, pe jumătate închişi, părea somnoroasă şi sătulă de viață. Poate că visa la codrii țărilor calde, de unde au prins-o oamenii ca s-o închidă într-o cuşcă strâmtă, cu gratii. Ce blană neagră şi lucioasă cum e catifeaua! Ce mustăți ca de sârmă! Ce gheare!... se minuna Cocârț. Oare miaună, miorlăie, scuipă ca pisicile din Târgu-Vechi şi din lecțiile de intuiție? Oare zgârie?...

Încet, se pregătea să întindă palma şi să-i atingă blana printre gratii numai puțin, numai o clipă; când deodată a ascuțit auzul şi mâna i-a rămas încremenită la mijlocul drumului. Ce vorbeau străinii aceştia? Doamne! Ce vorbeau şi cine erau?

Vocea celui care pusese cuvânt binevoitor pentru Cocârț: Pregătim cea mai teribilă bombă a secolului!

Glasul răstit şi fioros al şefului încuviință cu un râs sălbatic:

— Ha-ha-ha! te cred şi eu, puiule! Nici nu admit

altfel! Vreau să dăm cea mai uluitoare lovitură care s-a văzut vreodată.

— Şi vom da-o!

— Să sperăm!... Cu noi are să înceapă altceva, nou... Să se isprăvească pentru totdeauna cu vechiturile şi cu apa de ploaie a unei lumi care şi-a trăit traiul şi şi-a mâncat mălaiul! Vreau ceva crud! Tare! Rapid! Zguduitor!

Amândoi au tăcut, afară. Cocârţ, înlăuntru, pe lădiţa sa, îşi şterse un rând de sudori de pe frunte. Acesta nu mai era vis. Şi acestea nu le mai punea Răducanu Beştelei!

Dacă nici acum nu e vorba despre bomba atomică, atunci nu mai pricepe el româneşte!

Al treilea glas, care nu rostise nimic până acum, a întrebat dincolo de peretele camionului:

— Ce ne facem însă cu Stoian?

— Ne descotorosim de el!... Lăsaţi-l pe mâna mea! Îl curăţ!... răspunse, fară milă, şeful.

— Parcă nu m-aş îndura... Păcat! Altfel e bun tovarăş, are toată tragerea de inimă să fie pe gustul tău. Îşi dă toate silinţele... N-ar fi oare cazul?

— La mine nu există milă!... i-a tăiat cuvântul şeful cel fioros. Nu ştiu ce e aia milă!... Ne-am încurcat de la început cu un mălăieţ, numai ca să vă fac vouă pe plac... Iată rezultatul! De două luni, nu-i capabil nici să înveţe cum se ucide un om! L-aţi văzut? Ca un bleg, bagă cuţitul ca într-o mămăligă! Eu să-l învăţ? Eu să-i fac şcoală? Am altele mai grele pe cap...

– Dar să încercăm altceva cu dânsul. Bietul Stoian! Îşi facea atâtea planuri!...

– Nu încerc nimic! Ori eşti gangster, ori nu eşti gangster! Altfel nu merge! Mie îmi trebuie oameni ca tine şi ca Andrei... ăsta, da! În doi timpi şi trei mişcări, îți dă gata un om, parcă nici n-a făcut altceva toată viața! Unde-ai învățat tu meşteşugul ăsta, Andrei?

– M-am născut cu el... Îl aveam în sânge! a izbucnit, în râs vesel, tocmai glasul celui de-al doilea străin, care se arătase blând şi îngăduitor cu Gândac. Să mă vadă mama, sărmana, cum culc eu oameni la pământ, pac-pac! Pac-pac! Şi-ar face cruce şi ar blestema ceasul în care m-a născut. Ha-ha-ha!

Pe Cocârț l-a cuprins o nemărginită mâhnire, că acest Andrei e un gangster atât de grozav! Pac-pac! Ucide un om în doi timpi şi trei mişcări, ca pe urmă să mai şi râdă înveselit, în loc să fie cuprins de remuşcări.

Cu iuțeala fulgerului i s-au luminat lui toate în cap. Avea dreptate taică-său aseară, când se temea că bomba atomică poate să cadă în mâna unor răufăcători! Iată, că a şi văzut! Teama i s-a împlinit mai repede decât se îngrijorase el!

Ce altceva sunt aceşti străini? Singur a mărturisit-o şeful lor. „Ori eşti gangster, ori nu eşti!..." O mai strigă în gura mare!... Nici măcar n-o ascund.

Şi ce altceva vor să facă? Singuri au spus-o! Vor să arunce bomba cea mai teribilă şi să înceapă altceva. Ceva crud! Tare! Rapid! Zguduitor! O lume fără milă, a gangsterilor, după chipul şi asemănarea şefului fioros!

Cu iuțeala fulgerului s-au lămurit toate acestea în cugetul lui Cocârț și, tot cu iuțeala fulgerului, își făuri de îndată un plan. El, Ionescu I. Ion, numărul doi, zis și Cocârț și Gândac, va scăpa Pământul, omenirea, lumea, de la pieirea pe care-o pun la cale ticăloșii de gangsteri.

A mai citit el o carte de la Vlad, cu Sherlock Holmes și a mai văzut el un film cu gangsterii din Chicago... Își dă seama cu cine are de-a face! Și își dă seama cam ce-ar trebui și el să facă, întocmai ca detectivii din cartea lui Vlad și din film.

Are să se dea jos tiptil. Ia numărul automobilelor. Trage o fugă până la poliție. Istorisește tot ce-a auzit și tot ce-a văzut el în acest camion: arme, puști, carabine, săbii, bombe atomice în saci.

Poliția are să vestească la telefon jandarmii și armata, să ațină calea gangsterilor; îi arestează și ocna are să-i mănânce! Păcat de acel Andrei, care s-a purtat bine cu el!... Dar aici nu încape milă, cum a spus chiar șeful lor. A făcut-o? S-o tragă!...

Iar Pământul, omenirea, lumea, vor fi astfel scăpate de la pieire, de Ionescu I. Cocârț, un băiat din Târgu-Vechi, despre care habar n-au avut până acum milioanele de locuitori din New York, Londra, Paris, Berlin, Moscova, Chicago, Madrid, Valparaiso... până acum!... Fiindcă, de-acum înainte, are să-i meargă faima dincolo de America lui Cristofor Columb.

Atunci să mai poftească domnul director cu cocoșații lui și cu orele lui de arest, dacă-i dă mâna! Și să

mai poftească dumnealui cu discursuri la înmormântarea Pământului, unde să dea vina tocmai pe Ionescu I. Cocârț, care l-a salvat; cum odinioară Jana d'Arc, din lecțiile Marioarei, a salvat Franța din atlasul lui Vlad!... He-hei!... Altfel se petrec lucrurile prin vis şi altfel în viața cea de adevăratele!...

Cocârț a tras cu urechea. S-a pregătit să coboare pe furiş. Tranc! Însă s-a trântit uşa, iar el a rămas înlăuntru prin întuneric.

Al doilea rând de sudori au prins să-i curgă şuroaie pe frunte.

Afară, glasul lui Andrei a întrebat:

— Parcă era un băiat... L-a văzut cineva plecând?

— Dă-l naibii, că s-o fi dus!... a răspuns şeful. N-avem vreme de fleacuri. Ne-am oprit aci, ca să găsim haimanalele din Târgu-Vechi?

Scrâşnind din dinți, Cocârț i-a făgăduit în gând: „Lasă că am să-ți arăt eu ție ce-ți pregătesc haimanalele din Târgu-Vechi!... Ai să mi-o plăteşti tu asta, gangsterule!"

Pe urmă s-a ghemuit într-un ungher, schimbând de plan. Nu-i mai stătuse soarta împotrivă. Îl ajuta!

Motorul a pornit. Roțile s-au hurducat prin gropile caldarâmului de pe ulițele pietroase; au dat apoi în şosea mai netedă.

Cocârț ar fi vrut să privească Târgu-Vechi, cum rămâne îndărăt cu deluşorul lui ca un muşuroi de cârtiță, cu gârla unde apa nu-ți ajunge nici până în genunchi, cu Grădina Mare, care-i mai mică decât o

colivă, şi cu Strada Mare, care nu-i nici cât un crac dintr-un pantalon vechi al Parisului.

Nu cuteza însă să se mişte. Şi se afla numai o ferăstruie îngustă, pe unde se zăreau din goană doar crengile copacilor de pe marginea şoselei, stâlpii de telegraf, cerul albastru...

În camion, întuneric. Un întuneric în care sclipeau ca două văpăi ochii panterei negre.

Bună tovărăşie! N-a mai visat-o el aceasta, Cocârț, nici prin vis! Ce-i visul de astă-noapte, pe lângă peripețiile în care pleca el, aşa, cu nepusul în masă? Fie se minuna singur, cum de nu mai simte el nicio frică. După al doilea şiroi de sudori, când s-a trântit uşa, parcă îşi lepădase o piele în Târgu-Vechi şi a lăsat-o acolo, în stradă. Pielea de Gândac. Pielea lui Cocârț.

Ghemuit în ungher pe-un sac cu bombe atomice - altceva ce puteau fi? - clătinat de salturile roților, cu obrajii în palme şi cu coatele pe genunchi, Cocârț îşi croia planul cel nou, care avea nevoie de multă chibzuială. Hotărât! Se schimbase soarta. Toate îi mergeau ca în cartea lui Vlad cu Sherlock Holmes şi ca în filmul cu gangsterii din Chicago! Ce poliție? Ce telefoane? Intră el de-a dreptul în cuibarul gangsterilor. Îi prinde asupra faptului. Mai caraghios e că-l duceau dânşii! Ei au călcat cu stângul în dimineața asta de marți...

Mai întâi, se cuvenea să scape de orice dovadă scrisă cum îl cheamă şi ce-i cu el. Asta-i lege la detectivi!

A deschis deci ghiozdanul şi, înălțându-se din locul său, a dat drumul pe ferăstruia îngustă, la toate cărțile, una după alta, măcar că purtau iscălitura lui Vlad, a lui Culiță, a lui Bicu, a Marianei, a Tinei. Azvârli şi caietele. A azvârlit şi carnetul de şcoală. Zburat-au toate pe şosea, în cele patru vânturi. Ducă-se, vechiturile naibii, care i-au mâncat lui viața! Aşa! Perfect! îşi frecă el palmele cu mulțumire. Acum nu mai era nici Ionescu A. Ion, numărul doi, nici Cocârț, nici Gândac!

Era detectivul fără nume! Detectivul misterios. La nevoie, nimeni nu-l poate opri să-şi ia orice nume pofteşte. Bunăoară: Richard, Inimă de Leu paraleu!

S-a întors în ungher, pe sacul cu bombe atomice, şi a chibzuit planurile mai departe. Păcat că n-are la dânsul cartea lui Vlad cu Sherlock Holmes!... Ar mai afla de-acolo unele şi altele, pe care le-a cam uitat şi le cam încurcă.

Ochii panterei negre îl țintuiau în întuneric ca două lanterne verzui. Vroia să-şi desprindă privirea de la ele şi nu izbutea. Îi jucau luminile acelea în cap şi parcă îl ameţeau. Da!... Îl ameţeau. În zadar se chinuia acum să deschidă pleoapele. Ce grele erau! De plumb... A încercat să lupte, dar ameţeala, somnul, întunericul, legănarea roților, toate au fost mai tari decât el. A ațipit cu obrajii în palme.

În vremea aceasta, roțile se învârteau, se învârteau, străbătând şosele, sate, târguşoare, trecând poduri, scrâşnind la viraje, urcând dealuri, coborând văi.

Apoi, deodată, s-au oprit. Dar Cocârț nu s-a deşteptat încă.

S-a deşteptat numai după ce s-au deschis uşile amândouă şi l-a zguduit o mână de umeri.

— Ce cauţi aici?... s-a răstit la dânsul glasul fioros al şefului de gangsteri.

Cocârţ s-a frecat la ochi. Mai credea că visează. Că-i încă urmarea visului de astă-noapte.

Cu părul zburlit, cu ochii căscaţi, tremurând ca varga, năuc de cap şi de drum, n-a ştiut ce să răspundă.

— N-auzi?... strigă glasul încă mai înfricoşător. Cum te cheamă?

— Richard, Inimă de Leu! a răspuns el, adăugând mai încet: Paraleu...

Şeful gangsterilor s-a uitat la el încruntat, înşfăcându-l cu mâna uriaşă şi păroasă de chică, zgâlţâindu-l ca pe-o păpuşă de cârpe şi răsucindu-i capul pe ceafă, ca să-l scormonească în ochi cu o cumplită mânie:

— Ce-ai zis? Ce e aia Richard, Inimă de Leu? Cu cine te joci, mucosule?

Muiat din bălămăli, Richard, Inimă de Leu paraleu scânci într-o suflare:

— Mă scăp!...

Şi s-a scăpat.

Departe, departe, în adâncuri nepătrunse de munţi şi de codri, acolo se află cuibarul răufăcătorilor care au răpit bomba atomică.

Tainică ascunzătoare! Bine aleasă! Despărţită de lume, într-o vale stâncoasă, unde vuieşte un râu spumegos.

Nu e însă vreo peşteră umedă şi întunecată, cum şi-ar închipui oricine. nicio colibă, o vizuină, vreo casă pustie, o hrubă. Ci e un castel, cu ziduri de piatră şi cu porţi de aramă, cu balcoane şi turnuri, cu scări şi încăperi fără număr, cu o sală măreaţă la mijloc. He-hei!... Ştiu să trăiască, ucigaşii!

Sala e largă şi lungă, luminoasă, cu grinzi de stejar în tavan. Divanuri multe, cu perne moi şi scoarţe. Se văd arme de vânătoare şi coarne de cerb pe pereţi. Pe jos, blăni de urs şi de lup; blăni de căprioară, întinse la picioarele jilţurilor. La dreapta e uşa. La stânga, fereastra. Între amândouă, un scaun înalt cât un stâlp, fără spătar, lipit de perete.

Iar pe scaun, cine-mi şade?

Stă Cocârţ!... Cine să şadă?...

Stă neclintit, cum a primit poruncă. Stă cu obrajii în palme şi cu coatele sprijinite pe genunchi, cocârjat de umeri ca un 3 cocoşat din catalog. L-a turtit povara atâtor întâmplări, câte s-au grămădit în cârca lui una după alta, de azi-dimineaţă. Cum să nu ofteze? Cum să nu suspine? Biet Cocârţul nostru, din nou amărât!

Oftează. Suspină. Şi e amărât.

Dar nu peste măsură.

Ca să vedeţi cum e omul, chiar când e Gândac!

Numai să ne oprim şi noi un bob zăbavă şi să socotim, ca să avem de ce ne mira.

Mă rog, căzut-a el ori nu, în mâna celor mai fioroşi gangsteri din lume, care se pregătesc, mişeii, să azvârle Pământul în stele, cu sacii lor de bombe atomice?

A căzut! Ghinion!

Păţit-a el, ori nu, ocara şi ruşinea, taman când era gata-gata să devină şi să rămână pe vecii vecilor, Richard, Inimă de Leu paraleu?

A păţit-o şi pe asta!... Alt ghinion.

Poate el pricepe cumva ce vor gangsterii aceştia de la dânsul? Poate el să ştie cumva ce soartă crudă îl aşteaptă? Poate el găsi cumva o scăpare de-aci, scăpare de cealaltă, nu de ruşine şi de ocară?

Nicidecum!

Nu poate pricepe, nu poate şti, nu poate găsi. Vorba prietenului său, Răducanu Beştelei, care a rămas

în Târgu-Vechi, să buchisească pe de rost lecțiile de Intuiție, cu vaca, boul, oaia, porcul, rața, gâscă şi alte orătănii domestice, nu cu pantera neagră. Vorba lui: Chiar dacă s-ar da peste cap în fiecare zi de o mie de ori, nici într-o mie de ani încă n-ar afla răspunsul la asemenea grozave întrebări!

Aşa că prea bucuros n-are pentru ce să fie. Nici Richard, Inimă de Leu, cât e el de paraleu, n-ar zburda şi n-ar rancheza, să se afle în locul său. Ar sta pe gânduri, intrat la grijă.

Şi totuşi, Cocârț nu mai este el chiar aşa, aşa de amărât peste măsură, cum nu-l încăpea amarul anul trecut, acum o lună, săptămâna cealaltă, alaltăieri, ieri, azi-dimineață, în Târgu-Vechi, când l-a trimis maicăsa să încerce pantofii lui Culiță căputați pentru el de Şapsa.

Prea multe şi anapoda istorii se mai întâmplau cu dânsul, prea altfel de istorii pe-o altă măsură, ca să mai aibă răgaz de amaruri pe măsura unor pantaloni şi încălțări vechi, moştenire de la alții.

Bunăoară, acum!

Stă Cocârț cocârțat pe-un scaun înalt cât un stâlp şi nu mai ştie încotro să tragă mai repede şi mai dintâi cu ochii şi cu urechea. N-are el atâția ochi şi atâtea urechi, câte i-ar trebui pentru toate!

S-ar uita pe geam, la munții cu stâncile uriaşe şi cu pădurile de brad, care ajung până la cer şi care nu mai sunt poze din geografia şi din atlasul lui Vlad. Sunt de-a aievea! S-ar uita la masa din fundul camerei aces-

teia lungăreţe şi de trei ori mai mare decât sala lor de clasă, unde se află şeful cel neînduplecat şi hain al banditilor, gangsterul gangsterilor, înconjurat de tovarăşii săi. Ar trage cu ochiul şi spre uşă, să nimerească o clipă prielnică pentru a se strecura afară tiptil, să-şi ia tălpăşiţa, acasă, în Târgu-Vechi.

Pe care s-o facă?

Tot aşa cu urechile, numai cele două, câte i-au lăsat lui Dumnezeu!

Ce s-asculţi mai întâi cu ele? Vuietul apei vijelioase de munte care clocoteşte printre stânci, drept sub fereastra deschisă? Glasurile celor de afară? Cântecul de la aparatul de radio, din camera de deasupra? Sau să-şi încordeze auzul, pentru a desluşi ce vorbesc şi ce fărădelegi mai pun la cale răufăcătorii de la masa din fundul încăperii, strânşi roată în jurul cumplitului căpitan de bandă?

Alege, dacă-ţi dă mâna!

Pe urmă, în toate nedumeririle câte îl muncesc, una e mai sucită decât toate.

Bine! L-au prins! Nu i-a mers! S-au dus toate planurile lui de detectiv pe gârlă! El a călcat marţi dimineaţa cu stângul, nu gangsterii! Au să-i vină de hac!

„Intri în pământ!..." răcnise şeful banditilor la dânsul, bolovănind nişte ochi care l-au vârât în boale, înainte de a-l băga în pământ.

Au să-i facă felul!

Pac-pac! Pac-pac! Crucea şi-un colac, sărmane Gândac!

La asta s-a gândit el cu amar două ceasuri, cât l-au ținut închis într-o cameră cu gratii, din turn, așteptând să vină, din clipă în clipă, plutonul de execuție, cum a citit odată în ziar și a văzut el o poză de-a mai mare jalea.

Dar atunci, de ce i-au mai dat de mâncare? Şi ce mâncare?

N-a mai văzut niciodată pe masa lor din Târgu-Vechi atâtea bunătăți și așa de felurite, câte i-au trimis lui pe tavă cu un harap buzat și l-au lăsat singur-singurel, să le înfulece în voie. Îi curgeau lacrimile șiroaie pe obraz, înghițea cu noduri. Însă înghițea; nu se lipsea!... Fie ce-o fi!... O moarte are omul! Măcar să moară sătul, cum se lăudau ticăloșii în gura mare, ba încă mai și râzând, că fac ei de petrecanie dușmanilor, parc-ar trage la țintă în iepuri. Pac-pac! Pac-pac! Crucea și-un colac!

Dacă asta i-o pregătesc, de ce i-au mai dat voie să intre într-o baie, unde l-au lăsat să se bălăcească o jumătate de ceas ca să spele ocara și rușinea? De ce i-au mai dat lui schimburi și haine?

Şi încă ce haine?... Toate pe măsură, aduse parcă direct de la croitor, cum n-a purtat de când s-a născut. Puțin lucru?... Cum să-și stăpânească el neastâmpărul care îl îndeamnă să se tot uite la ele și să le tot pipăie? Nu-i vine să creadă... Tot a fost bună la ceva treaba cu scăpatul! S-a scăpat, dar și scăpat și de vechiturile lui Culiță!

Rușine și ocară?

Ruşine şi ocară! Vorba-i că s-a ales el cu pantaloni care n-or mai plesni într-un anume loc, chiar dacă s-ar opinti să prăvale stâncile cele înalte până la cer, deafară, nu un flecuşteţ de bolovănaş din Târgu-Vechi?... Măcar înainte de a muri, pac-pac! Crucea şi-un colac, sărmane Gândac! Măcar înainte de asta, a avut şi el parte o dată în viaţa lui de haine ca toată lumea, nu lepădate de Bicu, de Vintilă, de Culiţă!

Moare cu o mângâiere. N-a trăit degeaba! Păcat că nu-l poate vedea nimeni din toţi cei care-şi râdeau de potcoavele lui cu scârţ şi au rămas acuma departe, departe, la capătul lumii, în Târgu-Vechi!

Poate că o fi pus cuvânt pentru el tot Andrei, gangsterul cel cu vocea plăcută şi înfăţişarea simpatică? Mai ştii?

„Şefule! o fi spus. Dacă-i pe atâta, că tot îl băgăm în pământ, hai! Treacă de la noi! Să-l omorâm sătul şi bine îmbrăcat, ca să n-ajungă la judecata de-apoi flămând şi cu pantofii lui frate- său, căputaţi de Şapsa! Ce ne costă?"

„Fie!... poate că a răspuns căpitanul bandiţilor. Ce să ne coste? Haine de furat, mâncare de furat! înfrupte-se şi el, păcătosul!"

Păcătos, păcătos! Dar a mâncat el mai grozav decât la nunta de argint a tanti Profirei?... E îmbrăcăţel şi ferchezuit el mai straşnic decât Bubi, băiatul directorului de la fabrica de ulei din Târgu-Vechi? E mâncat! E îmbrăcat! E ferchezuit!

Fie ce-o fi! Mai bine o moarte de erou decât o viaţă de gândac!

Iată cât de multe şi de felurite întrebări şi răspunsuri şi nedumeriri se amestecau acum în amarul lui Cocârț, aşa cum stă el cocârțat pe scaunul înalt, fără spătar, cu obrajii în palme!

Şi iată de ce nu-i el amărât, chiar, chiar peste măsură!

Nu ştie ce-l aşteaptă! Nu pricepe ce se întâmplă! Nu-i nimeni să-l salveze, cum Jana d'Arc din lecția Marianei a sărit să salveze Franța, când era la aman!

Dar e ceva nou, nemaivăzut, nemaiauzit şi nemaipomenit. Aventuri! Aventurile lui Cocârț!... Nu amarul lui cel vechi, din Târgu-Vechi, care amar s-a dus odată cu pantalonii cei vechi de la Culiță, plesniți şi cârpiți, cu „ochelari" într-o anume parte, unde s-au mai ales şi cu harta Americii, când a scâncit el: „ Mă scăp!"

Şi când s-a ținut de cuvânt, feştelind iacaua lui Richard Inimă de Leu, paraleu.

Cocârțat pe scaunul înalt, Cocârț a sfârșit de vânturat prin mintea lui toate aceste întâmplări, care nu erau pe măsura unei priceperi omenești, nici cocârțești, nici gândăcești.

A oftat ca un prizonier ce se afla și n-a mai tras cu ochiul la geam, nici la ușă. N-a mai tras cu urechea la zvonurile de-afară.

Falnici mai arătau munții! Nu ca mușuroiul lor de cârtiță, de lângă Târgu-Vechi.

Frumos mai suna râul cel vijelios! Nu ca gârla lor, cu mătreața broaștei, clocită și mocirloasă, unde plutesc gunoaie și mâțe moarte.

Dar încolo cu acestea! Era soarta lui la mijloc! Viața lui. Poate moartea lui. Pac-pac! Pac-pac! Crucea și-un colac!

Și-a încordat deci văzul și auzul, să deslușească pentru ce se ciorovăiesc gangsterii care-i hotărăsc soarta și viața.

Căpitanul cel fioros de bandă, cu gulerul cămășii

desfăcut pe piept şi cu părul vâlvoi, stătea la birou, cu spatele rezemat de scaun şi cu picioarele crăcănate sub masă.

Ținea o hârtie în mână, iar cu pumnul celălalt bătea într-un teanc de alte hârtii.

— Eu comand aici sau voi? întrebă răstit.

— Nu-i vorba de aceasta, şefule!... încercă să-l domolească Andrei, ucigaşul cel cu pac-pac!

Şeful a smucit o țigară de foi de pe o farfurioară, a tras câteva fumuri, a azvârlit-o la loc şi a mârâit printre dinți:

— Ba tocmai de aceasta e vorba, puiule! Eu când încep ceva, înțeleg s-o duc la sfârşit cu orice preț! Pricepeți? Cu orice preț!... Nu mă poate opri nici Dumnezeu din cer!... Ce, mă cunoaşteți de ieri, de alaltăieri?... Când ați ieşit vreodată prost la socoteală cu mine? Răspundeți!

— Niciodată!... a mărturisit Andrei, ucigaşul.

— Niciodată!... a întărit şi cel de-al treilea gangster, care era chel şi cu obrazul boțit ca o babă turcească.

Şeful banditilor a mai tras câteva fumuri din țigăroiul gros de foi, a împroşcat norii spre tavanul cu grinzi de lemn şi i-a stropşit pe amândoi.

— Atunci vă invit să mă slăbiți cu înduioşările şi mila!... N-am timp de înduioşări şi de milă!... Am hotărât!... Aşa rămâne!

— Putem să avem neplăceri. Plângeri!... mai încercă să-l îmblânzească Andrei, cât era el de ucigaş. În fond, aceasta e o barbarie!

— Nu-mi pasă de neplăceri şi de plângeri! E o barbarie?... Şi ce-i dacă e barbarie? Sunt barbar, domnule!... Acuma mă cunoşti? Eu am să răspund pentru barbariile mele! Mi-a căzut în mână? Nu vreau să-l scap din mână!

„Tot despre mine e vorba!... oftă Cocârţ din adâncul măruntaielor ghiftuite cu atâtea bunătăţi, care-i ieşeau lui pe nas. Se vede că, în ucigaşul ăsta de Andrei, tot se mai află o inimă omenească şi că tot s-a mai înduioşat de mine!... Gangsterul gangsterilor însă, nici pomeneală de inimă la el. „Câinele! Inimă de câine, nu inimă de leu paraleu!... Nu mai scap eu cu zile de-aici!"

Ceilalţi doi bandiţi au plecat ochii în pământ. N-au mai avut curaj să se împotrivească. Gata! Plutonul de execuţie: Pac-pac! Pac-pac! Crucea şi- un colac, sărmane Gândac!

— Aţi citit telegrama?... Întrebă zborşit căpitanul bandei, desfăcând şi mototolind mânios hârtia din pumn, azvârlind-o pe urmă ghiomotoc ca un ou de bombă atomică până în mijlocul sălii. Aţi citit? Aţi văzut?... Asta ne mai trebuia! Accident de automobil!... Două luni de amânare. Avem timp de amânare? Pentru amânări suntem noi veniţi aici, ori ca să ne aşternem pe lucru?

— E adevărat... nu putem amâna... Fiecare zi care trece e o zi pierdută! recunoscu gangsterul cel chel, cu obrazul boţit de babă turcească. Aşa e că vii la vorba mea, puiule?... glăsui căpitanul bandei, scărpinându-şi cu unghiile smocul păros de pe piept. Să amânăm pen-

tru ce?... Pentru cine?... Pentru Kid?... Accident?... Să-i fie de bine! Nu mă interesează. Nu mă înduioşează. N-am timp. Altul în loc! Cum? Aceasta era bomba voastră teribilă?... Ca să vă ia piuitul un accident de automobil? Pentru asta umblăm după noi cu Arca lui Noe? Ca să ne înecăm cu dânsa la mal? Ha-ha!... Tot şeful, săracul, marele tartor, are să v-arate cum se pregăteşte bomba bombelor! Şi încă o să vedeți ce bombă!... Vie şi naturală! Neprevăzută! Ocazie găsită pe drum.

„Acuma e necăjit banditul de altceva, care i-a stricat lui rostul cu bomba atomică! se mai mângâie Cocârț. Nu mai e vorba de mine... Încaltea, bine-mi pare că li se încurcă treaba! Au călcat şi ei cu stângul!... Chiar dacă mă omoară, în două luni prinde de veste poliția, pune gabja pe dânşii şi scapă lumea de la pieire!... Scapă şi mama..."

Andrei, ucigaşul, care fuma o țigară subțire şi delicată, tolănit pe divan într-un cot, întrebă:

— N-o chemăm şi pe Norma?

— Tocmai aceasta vroiam să spun!... a încuviințat căpitanul bandiților. Să-şi dea şi dânsa părerea. E interesată în cauză. Pofteşte-o aici, Jack spintecătorule!...

Cel de-al treilea gangster, chelul şi boțitul la obraz, a ieşit din încăpere pe altă uşă.

„Aşadar, Jack Spintecătorul îl cheamă!... Îşi băgă în minte Cocârț numele celui de-al treilea hoțoman. Chiar că nume de gangster!... Păcat şi de dânsul! N-ar avea doar mutră de om rău şi hapsân, de spintecător!

Seamănă mai degrabă a un mucalit, ca unchiul Tase! Cum Dumnezeu au apucat ei pe calea jafului şi a uciderii, de se potrivesc la un criminal cu smocuri de păr pe piept şi pe mâini, ca maimuţoii?... Ticăloşi şi slabi de fire mai sunt oamenii!"

Cocârţ a schimbat privirea în altă parte.

Se uita ţintă la dânsul căpitanul bandiţilor, se uita şi Andrei, ucigaşul. Îl măsurau şi îl cântăreau, fumând în tăcere. I s-a părut lui oare? Dar parcă Andrei zâmbea cu un fel de milă... Degeaba însă; nicio nădejde, nici de la dânsul! Singur a mărturisit. S-a născut ucigaş!... Are patima uciderii în sânge. Pac-pac! Pac-pac! Crucea şi-un colac!

De pe scaunul său cucuiat, tresări şi ciuli urechile, fiindcă se apropia un foşnet pe scări.

Uşa s-a deschis şi Cocârţ a rămas cu gura căscată.

În prag se ivise o femeie frumoasă, mlădioasă şi şerpuitoare, subţire, în rochie albă şi cu părul auriu, cum n-a mai văzut el nici în cărţile Marianei.

„Vasăzică au şi o gangsteroaie? Păcat de dânsa!... se înduioşă, repede şi mărinimos, Cocârţ. Cum naiba de s-a dat şi ea la rele? Ar crede cineva una ca asta, s-o vadă pe stradă?... Pe străzile Londrei, Parisului, Madridului, Lisabonei, bineînţeles, nu pe Strada Mare din Târgu-Vechi, unde se plimbă madam Ţugui, cea cu şapte negi păroşi pe obraz, poreclită Capra lui Ţugui, şi unde asemenea Ileană Cosânzeană nu s-a văzut şi n-are să se vadă, cât e hăul şi dudăul!"

Făptura uşoară ca fumul, în rochia albă şi străvezie, s-a apropiat plutind parcă, fără să atingă covorul cu paşii. În dreptul lui Cocârț a înălțat genele lungi, dezvelind ochii albaştri, albaştri, ca oceanele din atlasul lui Vlad, pe care l-a aruncat el pe şosea din camion.

L-a privit din treacăt şi, cu o voce suavă, cum nu mai auzise Cocârț de când s-a născut şi de când tot trăgea el cu urechea în dreapta şi în stânga, a întrebat:

— Acesta e fenomenul?...

— Ah! Norma! Se poate?... s-a supărat căpitanul bandiților, mustrând-o îndată într-o limbă străină, pe care Cocârț n-avea de unde s-o înțeleagă. Îmi strici tot efectul!

— Pardon!... şi-a cerut Norma iertare, cu supunere şi părere de rău. Nu ştiam...

S-a aşezat pe marginea mesei, cu picioarele atârnate şi a scos o țigară dintr-o tabacheră de aur.

Andrei, ucigaşul, a sărit cu grabă şi i-a întins cavaler flacăra brichetei să aprindă. A rămas lângă ea în picioare şi au început să vorbească în limba necunoscută de Cocârț.

Se întorsese şi cel de-al treilea bandit, Jack Spintecătorul, cu o maşină de bombe atomice în mână. Vorbeau toți patru şi îl cercetau mereu din ochi.

„Acum hotărăşte soarta mea! gândi Gândac cu inima cât un purice. Poate că tot am noroc, dacă se află o gangsteroaie printre dânşii... Are să fie mai miloasă cu un copil."

Aci, se înşela el însă amar.

Norma, cu ţigara între buzele roşii, clătinând picioarele pe marginea biroului ca o fetiţă care se dă huţa în scrânciob, a rostit fără pic de milă:

— Eu n-am nimic împotrivă... Tu decizi, Atila!... Facă-se voia ta!... Fă borş din el!...

Încă mai şi râdea, lăsându-l pe mâna banditului „să facă borş din el!"

„Aha! se lămuri, în sfârşit, Cocârţ, cuprins de o deznădejde peste măsură. Atila?... Aşadar acesta era Atila, biciul lui Dumnezeu?... Atunci nicio scăpare nu mai are! Şi atunci înţelege el de ce spunea: «Sunt barbar, domnule! Acuma mă cunoşti?...» Dacă e Atila, biciul lui Dumnezeu, întrupat de-a doua oară, fără doar şi poate că are să isprăvească el cu lumea de până acum, ca să pună în loc lumea lui, a barbarilor!... A hunilor, ucigă-i crucea! Au să năvălească şi pun stăpânire pe tot... Se îmbracă în pieile fiarelor sălbatice de pe jos, iau în dinţi iataganele şi cuţitele de pe pereţi, îşi aşează carne crudă sub şeaua calului: pe urmă prăpăd după dânşii!... Jack Spintecătorul o ia înainte, taie şi spintecă pruncii de la sânul mamelor... Scrie şi în cartea de citire... Asta era, vasăzică, toată istoria? Atila!... Nu numai că-i şeful banditilor, gangsterul gangsterilor, mai e pe deasupra şi Atila, biciul lui Dumnezeu! Iaca în mâna cui a dat Dumnezeu biciul!... Unde eşti tu, Ţepeş, Doamne? Unde eşti tu, Richard, Inimă de Leu, paraleu?"

În zadar însă îi chema Cocârţ, de pe scaunul unde se afla el cocârţat.

N-a venit nici Țepeş, nici Ricard, Inimă de Leu paraleu, să-l smulgă din ghearele lui Atila, biciul lui Dumnezeu.

A venit Atila!

S-a ridicat de la birou, lepădând țigăroiul cel gros şi negru, rânjind şi spunând:

— Aşteptați să vă arăt eu o probă!... Am să vă dovedesc!...

Şi-a scuturat părul vâlvoi, şi-a dezvelit cu unghiile mai larg pieptul plin de smocuri negre şi stufoase, şi-a dres glasul şi a început să se apropie suflecându-şi mânecile.

Venea legănat, cu paşi rari, încruntându-se fioros.

Iar pe măsură ce se apropia căpcăunul, pe măsură ce se încrunta, Cocârț se făcea mai mic şi mai cocoşat pe scaunul său înalt, înşurubându-şi gâtul între umeri.

Se mai ținea după Atila, la spate, şi cel de-al treilea gangster, Jack Spintecătorul, cu bomba atomică pregătită.

— Cum, mizerabile? mugi deodată Atila, biciul lui Dumnezeu, înălțând o mână care creştea, creştea, cât jumătate din tavan deasupra lui Cocârț. Cum ai cutezat să încerci a fura pantera neagră de sub ochii mei? Nu ți-ai închipuit că...?

Cocârț din nou se muiase în balamale, cu ochii holbați, cu părul cocârțat vâlvoi de groază.

N-a mai scâncit însă într-o suflare: „Mă scăp!"

Şi nici nu s-a mai scăpat.

Poate de hatârul pantalonilor celor nou-nouţi.

A împreunat numai palmele, rugându-se la femeia care se apropiase cu o mână în şold şi privea nepăsătoare cu ţigara între buze.

— Duduie Norma! imploră Cocârţ, gata să lunece de pe scaunul stâlp. Cucoană Norma, opreşte-l! N-am vrut să fur nicio panteră neagră. Să-mi plesnească mie ochii, dacă mint! Duduie Norma, nu eşti mamă? N-ai inimă?

Norma a scos ţigara din gură şi a pus palma mică pe mâna păroasă a lui Atila, biciul lui Dumnezeu, spunându-i ceva în limba lor, a barbarilor.

Atila se îmblânzi pe dată. S-a tras înapoi şi a rânjit, rotind ochii de jur împrejur şi frecându-şi palmele.

— Ei?

Numai atât a întrebat căpcăunul, rânjind şi frecându-şi palmele, parcă s-ar fi vitejit cu cine ştie ce ispravă, dacă strângea el de gât şi călca în picioare şi băga în pământ un sărman Gândac din Târgu-Vechi! Barbarul!...

Toţi au clătinat din cap. Păreau încântaţi că i-a trecut turbarea călăului. Nu erau chiar aşa de câinosi la inimă, cum i-a crezut Cocârţ!... Chiar Andrei ucigaşul şi chiar Jack Spintecătorul se bucurau că Norma a pus cuvântul la vreme, ca să-l oprească pe gangsterul gangsterilor de la o fărădelege a fărădelegilor.

Rânjind înainte şi mozolind în dinţi capătul de ţigară, Atila, hunul, căpcăunul, l-a întrebat batjocoritor pe Gândac:

— Ei?... Schimbi şi acuma alți pantaloni, viteazule?

— Nu!... a răspuns Cocârț cu ură, îndreptându-se de umeri şi înfruntându-l, adânc lovit în ambiție. Aici nu-mi trebuie pantalonii voştri!... Dați-mi înapoi pantalonii lui Culiță!... Şi papucii!...

7

A doua zi, rezemat de fereastra cu gratii din turn, Cocârţ se uita, cu jind şi amar, la priveliştea ţară seamăn de-afară.

Soarele sclipea sus. Veneau adieri proaspete şi răcoroase, cu mireasmă de răşină. Ciripeau păsări. Se rotea un vultur în înaltul cerului. Pe-o creangă subţire de brad, aproape de fereastră, s-a ivit o veveriţă... S-a legănat, jucându-se singură, să-i treacă de urât, s-a ridicat în două labe să-şi netezească mustăţile, a ronţăit ceva, s-a apărat de ţânţari cu pămătuful cozii, apoi s-a mistuit în desişul ramurilor.

Zădamic a mai aşteptat-o Cocârţ să se ivească din nou.

Suspinând, s-a întors cu ochii la munţi şi la codri.

Ce stânci pleşuve, cu piscurile până la cer!... Ce păduri umbroase de brad! Ce sprinten şi limpede saltă şuvoiul, spumegând peste pragurile de piatră!

Măcar de i-ar îngădui şi lui, înainte de moarte, să pătrundă zece paşi în pădurea cu potecile căptuşite de

mușchi catifelat!... Zece pași, nu mai mulți. N-a călcat niciodată într-o pădure de brad. N-a văzut niciodată munte, veveriță, izvoare clipocind pe lespezi de stânci... Iar acum, când s-a îndurat Dumnezeu de dânsul, îngăduindu-i minunea să le zărească pe toate aievea, nu numai în pozele din cărțile fraților și surorilor mai mari; acum le vede doar printre gratii. Acesta e norocul lui. Mai bine nu pleca el ieri de acasă cu stângul!... Cum să nu suspine? Ce-și face omul singur nu-i face nici dracul!

Cocârț s-a mutat suspinând cu amar la cealaltă fereastră, de cealaltă parte a turnului.

Aici, altă priveliște, chiar de pe altă lume!

Ce forfoteală și ce alaiuri în vale, răsărite parcă din pământ!... Cai... Călăreți... Automobile... Camioane... Oameni în straie cum nu se văd decât în chipurile din cărți... Unii seamănă a voievozi și a prinți... Poate chiar sunt de-adevărat voievozi și prinți!... Roiesc oșteni cu scuturi și coifuri, cu zale și suliți, platoșe, arcuri.

Strașnică armată a mai adunat în jurul său gangsterul gangsterilor!... Multă lume a mai scos din minți, s-o tragă de partea lui, la fărădelegile lui!... Și bine s-a mai pregătit de apărare! Știe el ce face! Nu-i prost!

I-auzi ce mai strigă în mijlocul oștirii, stropșindu-se, tunând și fulgerând, amenințând și băgând spaima în ei! Toți tremură de frica banditului, cât sunt de voievozi și de prinți, măcar că el singur dintre toți nu-i îmbrăcat în zale și n-are coif.

Umblă tot dezmățat, descheiat la guler, cu pieptul gol şi cu părul vâlvoi.

Dar are biciul lui Dumnezeu în mână!

Acela, carevasăzică, era biciul lui Dumnezeu?... Hm!... N-ar fi cine ştie ce grozăvie de harapnic! Mai degrabă o biciuşcă, o cravaşă, cum au călăreții... Cu dânsa însă vâjâie Atila prin văzduh, repezindu-se de ici-colo, năpustindu-se asupra celor care se mişcă prea încet, mugind, răcnind, zbierând, urlând la voievozi şi la prinți, strigându- le să stea smirnă înaintea lui!... Flecusteț, flecuşteț, dar nu-i de glumă cu biciul lui Dumnezeu!...

Pentru ce naiba îi stropşeşte şi-i face cu ou şi cu oțet, Atila, aşa de burzuluit?... Aha!... Înalță barăci, adăposturi şi corturi pentru oştire. Încep să zidească o cetate. Împing la roțile tunurilor... După cum se mai pregătesc şi se mai întăresc, n-are să-i mai scoată de-aici nici toată poliția din țară!... nicio mie de mii de jandarmi!

Dacă n-ar şti el, Cocârț, ce fapte rele şi mi-şelnice pun la cale, i-ar plăcea şi lui să ia parte la forfoteala de zor. Ar împinge şi el la tunuri, mai ales că, în privința pantalonilor, nu mai este nicio primejdie să-l dea de ruşine, când ți-e vitejia mai dragă! Altă stofă! Alți pantaloni! Altă socoteală.

Nu-i păcat să putrezească el închis şi zăvorât într-un turn cu asemenea bunătate de pantaloni nou-nouți? Scăpare însă nu se află... Astă-noapte a încercat gratiile. Nici pomeneală să le poată îndoi, oricât s-a

opintit şi oricât şi-a zdrelit el degetele!... Uşa, iarăşi, nici pomeneală s-o spargi, ori s-o scoți din țâțâni. Stejar ghintuit, trei zăvoare pe dinafară... Poate cine ştie ce lacăt cât o broască țestoasă şi cine ştie ce capcane pe scări? Ce-i rămânea lui altceva să facă, decât să se culce?

S-a culcat şi încă boiereşte: în pijama de mătasă! Nici n-a văzut asemenea năzdrăvănie până acum. El, tot cămeşoiul cel lung şi dihocat, moştenit de la Bicu!... He-hei! Bine mai sunt înțoliți si bine mai ştiu să trăiască bandiții!... Din prisosul lor, jefuiți din dreapta şi din stânga, le mai rămâne şi de azvârlit până şi la cei pe care-i țin prizonieri ca să-i omoare!... S-a culcat deci pe patul moale, cu plapumă de mătase, în pijama de mătase roşie şi vărgată. A adormit tun.

A adormit tun, ca să viseze ce prostii? Visa că-l ascultă domnul director lecția la Intuiție, despre oaie şi produsele oilor: lână, brânză, caş, jântiță, urdă, zăr. Visa că mai căpătase un cocoşat, fiindcă n-a ştiut cum se fabrică brânza şi cum se numesc toate sculele ciobanilor - el, care a văzut cu ochii lui pantera neagră şi a călătorit într-un camion cu dânsa! Ba încă a ațipit lângă ea, ca lângă o mieluță domestică! Iaca anume ce-a găsit visul că-i ardea lui de visat! Nu-i mai bine de o mie de ori să cazi în mâna bandiților? Nu-i mai bună o moarte eroică de mâna lor, decât o viață amărâtă peste măsură din pricina unor cocoşați de trei în catalog, pentru o behăită de oaie? Pentru brânză, urdă şi zăr?

Aceasta şi-o spunea el chiar prin somn, strigându-i visului: „Fugi, visule, şi lasă-mă în pace! Am alte

griji mai mărețe pe cap, nu mă întoarce tu la nişte oi râioase, de pe la stânile de lângă Târgu-Vechi!"

Visul l-a ascultat şi s-a dus cu oile la o stână şi cu cocoşații la catalogul domnului director al şcolii din Târgu-Vechi.

El a dormit neîntors.

Dimineața a găsit pe măsuța de la capătul patului altă tavă cu bunătăți. Cafea cu lapte şi frişcă, unt, miere şi cozonac cu nuci, cum nu-i dădea mâna familiei Ion Ionescu să se înfrupte nici în ziua de Paşti.

Dumnezeu să-i mai înțeleagă ce fel de bandiți sunt! Înainte de a te ucide, te hrănesc şi te îngraşă cu miez de nucă! Poate că, dacă-s barbari, poate că mănâncă ei şi carne de om? Mai ştii?... Au să-l mănânce fript! Degeaba n-o fi umblând vorba şi degeaba n-o fi scriind şi în cartea lui Vlad despre sălbaticii care fac ospăț din prizonieri!

Fie ce-o fi! Până ce l-or mânca pe dânsul fript, ce-i rămânea alta de făcut? A dat iama prin bunătățile de pe tavă. Le-a înghițit cu noduri; dar le-a înghițit.

Şi acum, de-un ceas priveşte printre gratii cu jind şi amar la minunățiile de-afară.

Priveşte atât de încordat, încât n-a auzit când s-a deschis uşa şi când a păşit la spatele lui harapul cel cu buzele cât două lipitori.

I-a pus mâna pe umăr.

Cocârț a tresărit fript gata. N-aveau nevoie să-l mai frigă barbarii.

— Master Atila!... rânji harapul, făcându-i semn

din frunte şi din ochii albi ca nişte cepe, spre uşă. Master Atila, chemat tu, judecată!

„Uiuuuu! a oftat Cocârț, punându-şi mâinile în cap. Mă mai şi judecă, ticăloşii? Gata, de-acum... Pac-pac! Crucea şi-un colac!..."

Sumețându-se şi pieptoşându-se cât era de mic şi de Gândac, ca să arate că nu-i este frică lui, a dat s-o pornească înainte, cântând ce-a învățat el la şcoală:

Moartea ne cheamă, dar nu ne pasă!...

Fie ce-o fi!...

Harapul însă l-a oprit din uşă, jâmbându-se la dânsul cu gura pân' la urechi.

Nu mergea aşa treaba!

I-a făcut semn să se dezbrace şi să îmbrace alte haine, pe care le-a adus el pe mână. Hainele de judecată!... Păcat de celelalte. Păcat şi de ăstea!... Haine de catifea albastră, cu guler de dantelă şi cu nasturi de aur... Phiuuu! Ce-ar mai rămâne cu gura căscată tot Târgu-Vechi, ca să-l vadă pe Ionescu I. Cocârț, poreclit Gândac, în asemenea costum de prinț?... O moarte are omul! Dar fie, că face!

Cocârț s-a îmbrăcat, tot pipăind catifeaua moale a straielor şi tot minunându-se de strălucirea nasturilor. Ce modă o mai fi fiind şi asta: să te înfățişezi la judecată în costum de care nici nu te poți bucura? Vor fi având şi bandiții legea şi rânduielile lor! Mai ştii?

Harapul dădea din cap, rânjindu-se vesel, sălbaticul!

— Bun!... Bun!... Este bun! Grăbim, grăbim; Master Atila supărat foarte...

Vorbind, a scos o batistă albă din buzunar şi l-a legat pe Cocârţ la ochi.

Pe urmă l-a luat de mână, purtându-l pe scări, prin firide întortocheate, pe uşi şi prin săli care nu se mai isprăveau.

rapul cel creț și buzat a coborât așa zeci și zeci de scări și iar scări și mereu alte scări, ținând de mână prizonierul legat la ochi.

Deodată s-a auzit un glas, poruncind cu înfricoșată asprime:

— Stați!...

Amândoi s-au oprit locului. Glasul detună: Cine sunteți?...

— Sunt Ionescu I. Cocârț, numărul doi!... a scăpat vorba Gândac, plesnindu-se repede peste gură să- și bage cuvintele înapoi.

„Fir-ar al naibii de Cocârț și de unchiul Tase și de motan chior, că nici aici nu mă pot descotorosi de pacostea lor!... gândi el cu ciudă și amar. Nu puteam eu să spun că sunt tot Richard, Inimă de Leu, paraleu?... Data viitoare nu mă mai prind dânșii că mă dau de gol!... Am să fiu cu ochii în patru..."

Noroc că harapul nu auzise.

Vorbea ceva în limba lor, a barbarilor, cu necu-

noscutul pe care Cocârţ n-avea cum să-l vadă la chip, oricât se hotărâse el să fie cu ochii în patru. Deocamdată era mai rău decât motanul cel chior. Era orb, fiind legat şi la cei doi ochi câţi îi lăsase Dumnezeu, înainte de a mai apuca Ionescu I. Cocârţ să-i împartă în patru.

Era orb. Nu-l vedea pe necunoscut. Dar, după auz, după sunetul de pinteni, de sabie şi zale, a înţeles el prea bine că se aflau în faţa unui oştean înarmat până în dinţi.

O strajă.

Harapul mai spuse ceva despre master Atila. Atât pricepea Cocârţ: master Atila! master Atila!

Apoi negrul şi-a desprins degetele de pe mâna lui Gândac.

Şi, îndată, palma ostaşului a înşfăcat umărul prizonierului ca într-un cleşte, luându-l în primire. Cineva de la spate i-a smuls legătoarea de pe ochi.

Iar în aceeaşi clipă s-a deschis cu vuiet o uşă şi el s-a pomenit azvârlit înlăuntru, în sala de judecată.

Cocârţ s-a cumpănit. Cât pe ce să cadă din picioare.

S-a cumpănit şi era să cadă din picioare, fiindcă îl îmbrâncise atât de hapsân oşteanul peste prag. Mai ales încă s-a cumpănit şi i s-au tăiat picioarele de la genunchi, din pricina celor ce-i vedeau ochii.

„Valeu, mamă!... a strigat el în gând, cât îl ţinea gura. Dacă ăştia mă judecă şi dacă aici mă judecă, apoi chiar că-mi vin de hac! Gata! Pac-pac, Crucea şi-un colac, sărmane Gândac!..."

Îl cred şi eu!... Chiar că avea de ce se minuna! Şi chiar că avea de ce să-l treacă fiorii!...

Brrr!... Ce mai sală întunecoasă şi boltită, ca o pivniță, ori ca o peşteră! Ce mai lespezi de piatră umede, pe care şiroiau picăturile de apă ca broboanele de sudoare de pe fruntea lui!... Ce mai ațe de păianjen, spânzurând ca nişte pelinci! Ce mai bufnițe cocoşate ca treiurile din catalog, zgâindu-se la dânsul cu ochii neclintiți, lucitori, din unghere!... Ce mai făclii fumegând în mâinile robilor pe jumătate goi, țapeni ca stanele, cu blăni de fiare sălbatice, prinse în gheare pe umeri!

În fund, o masă lungă, cu trei oameni bărboşi în mantii negre şi cu glugi negre, ascuțite, pe ochi.

Judecătorii!... Văleu, mamă, ce crunt se mai uită, pe sub glugile lor ascuțite!

Iar alături, de altă parte, stătea gangsterul gangsterilor, Atila, căpcăunul, cu biciul lui Dumnezeu în mână. Îmbrăcase şi el o mantie neagră. Însă, tot ca un căpcăun şi ca un apucat. Nici nu se încheiase acătării la nasturi şi nici nu-şi pusese gluga în cap. Tot dezmățat; tot cu chica vâlvoi. Tot sălbatic. Se zărea dedesubt cămaşa desfăcută pe piept şi ieşeau la iveală smocurile de păr.

Se afla şi Norma, într-o rochie lungă şi verde, cu coada foşnitoare, de atlas lucios şi cu ape. Purta o coroană pe frunte. Şiraguri de pietre scumpe la gât şi o cruce pe piept... Halal!... Îşi mai bătea şi joc de cruce, gangsteroaia, luând numele Domnului în deşert!...

Lângă Atila, se mai afla şi Andrei, ucigaşul, într-un costum roşu, cu o secure de călău în mână. Halal şi de el! Nu umbla numai cu pac-pac! Crucea şi-un colac! Mai umbla şi cu securea, cu care te pomeneşti c-o fi tăiat capul lui Mihail Viteazu la Turda. Nu lipsea nici Jack Spintecătorul, fără cuţite şi iatagane, cu maşinăria de bombe atomice.

„Valeu, mamă!..." strigase Cocârţ în gând, cât îl ţinuse gura.

Dar numai în gând a strigat şi numai în gând a gemut cu deznădejde. Pe dinafară, s-a ţinut bine. Fie ce-o fi!...

Cel puţin, îl judecă şi-i face de petrecanie asemenea gangsteri ai gangsterilor, cu asemenea straie şi în asemenea sală de judecată. Ceva grozav şi măreţ, care nici nu s-a mai pomenit. Nu judecata domnului director al şcolii primare numărul doi din Târgu-Vechi, cu hainele lui ponosite şi cu bărbiţa lui de două parale păscută de boboci, cu orele lui de arest, cu potcovelile lui şi cocoşaţii din catalog. Fie ce-o fi! Păcat că n-are să ştie nimeni de-acasă, nici înţepatul de Vlad, nici năzuroasa de Mariana, cum a mers el cu fruntea sus la judecată. He-hei!.. Nu mai este chestia cu: „Fugi, Gândac, că dau cu flit în tine!... Nici cu: Cât, Cocârţ..."

Odată venit în fire şi cumpănit la loc, Cocârţ şi-a înfruntat judecătorii. O moarte are omul! Fie ce-o fi!

Se uitau unii la alţii pe sub glugile negre şi ascuţite. Se uita cu buza spânzurată în jos şi Atila, a semn de pleoştită nedumerire. Ha-ha!... Le-a stricat el soco-

teala!... Credeau că are să se târâie în genunchi cerând milă şi că are să mai schimbe alți pantaloni?... Nu-l cunoşteau dânşii pe Cocârț!...

De la masa cea lungă, judecătorul din mijloc i-a făcut semn cu degetul să se apropie.

Cocârț s-a apropiat cântând în gând:

„Moartea ne cheamă, dar nu ne pasă!...“

Când a fost mai aproape, a început însă să-i cam pese.

Pe masă se afla un cap de mort, cu două ciolane încrucişate. Poate capul lui Mihail Viteazu, tăiat de gâde! Mai ştii?...

— Ceasurile îți sunt numărate!... vesti cu glas dogit ca dintr-un butoi, judecătorul cel mare, din mijloc. O jumătate de zi, trei sferturi cel mult...

„Phea!, a gândit adânc scârbit Cocârț. Şi asta-i cu fracții ordinare! Jumătăți şi sferturi. O doime, trei pătrimi. Nici aici nu scap! Parcă-i din Târgu-Vechi..."

Judecătorii iar s-au uitat unii la alții. Poate că-l aşteptau să tremure ca varga.

„Dacă asta o aşteptau, au înghițit hapul!..." se bucură Cocârț de vitejia sa peste măsură, minunându-se singur de câtă măreție este el în stare la aman.

— Pune mâna pe capul părintelui tău, uzurpatorul, şi jură că vei spune adevărul în ultimele ceasuri!... ordonă glasul încă mai dogit şi încă mai din străfundul butoiului.

— Pun mâna şi jur!... s-a supus Cocârț, cu un fior la atingerea țestei umede şi reci, cu găvanele negre şi

goale ale ochilor holbate la el. Numai că nu-i capul părintelui meu!... Cel mult de-o fi al lui unchiul Tase... Dar n-are barbişon... Nici al lui nu ştie!

— Taci!... Nu te-a întrebat nimeni!...

Andrei, ucigaşul, zâmbea. Sau poate că aşa i s-a părut lui Cocârţ.

În orice caz, ucigaşul s-a întors către Atila, rostind:

— Ca fenomen e reuşit!... Întrece orice aşteptări. Ţi-am spus eu că era mai cuminte să-i lăsăm timp lui Kid să se vindece?...

Gangsterul gangsterilor, Atila, căpcăunul, a clătinat însă din cap.

— Aveţi să vedeţi! a mugit. Eu comand! Ştiu eu ce ştiu! Dă-mi mie locul!...

Judecătorul cel mare din mijloc s-a ridicat de pe scaun. În locul său s-a aşezat Atila, şi-a tras gluga pe ochi, s-a încruntat şi a pregătit amândouă mâinile cu răngile întinse spre Cocârţ.

Nu mai răcnea. Nu mai mugea. Îl chema într-o şoaptă gâfâită şi tremurată, mai fioroasă decât toate răcnetele şi mugetele de pe lume:

— Vinoooo!.... Apropieee-teee!. Sfârşitul zilelooor taalee e în mâinilee acesteea... Vinooo, fiu de vipeerăăă al uzurpatorului!...

De data asta, Cocârţ o sfeclise iarăşi. Din nou se muiase în balamale. Cu Atila, biciul lui Dumnezeu, nu mai era de făcut pe viteazul!...

Îngălbenise, îl trecuseră sudorile, îi clănţăneau

dinții, i se zburlea părul de spaimă, pe măsură ce mâinile de peste masă se întindeau cu unghiile asupra lui şi pe măsură ce gangsterul gangsterilor se înălța de pe scaun cu o încetineală care-l pătrundea pe bietul Richard, Inimă de Leu paraleu, până în măduva ciolanelor. N-a scâncit. N-a mai pățit nimic de ocară şi de ruşine.

Dar cu ochii în sus, la namila spăimoasă ce stătea gata să-l ia în gheare, s-a ținut cu degetele de marginea mesei, să nu lunece în genunchi fără voia sa.

Ochii lui Atila fulgerau de năprasnică plăcere. Se apropiase şi Jack Spintecătorul, cu maşina de bombe atomice, gata să-i dea drumul.

— Ia-l!... strigă Atila către Andrei, ucigaşul. Fă-ți datoria!... Retează-i capul pe trunchi, sub ochii mei! Era Principele fără țară? Rămână şi Principele fără cap!... Ha-ha-ha!...

Ha ha ha!... se detunau bolțile şi se cutremurau zidurile de râsul rău şi fioros al barbarului.

Atunci toate s-au petrecut cu o iuțeală bezmetică şi amețitoare.

Andrei, ucigaşul, a făcut doi paşi. L-a apucat pe Cocârț de creştet, i-a dezvelit gulerul de dantelă, l-a târât să-i îndoaie gâtul pe trunchi, cu securea ridicată. Ca pantera neagră s-a repezit însă Norma, smulgându-l din mâna ucigaşului.

Îl strângea la piept, plângând şi suspinând, ocărându-i pe ceilalți:

— Laşi!... Laşi!... Oh! Ce laşi mai sunteți!

Dezmierda fruntea lui Gândac şi i-o scălda în lacrimi, încercând să-i potolească spaima:

— Copil nefericit!... Copil fără noroc!... Principele meu fără ţară...

Jack Spintecătorul, foarte necăjit de această întorsătură, a vrut să dea drumul măcar la bomba atomică. Dar maşina n-a mers.

A scos numai o flacără albastră şi s-a auzit sfârâind ceva înlăuntru: Fâssss!

Fâssss!

tila se plimba prin sala de judecată, cu poalele mantiei negre fâlfâind şi cu biciuşca lui Dumnezeu în mână.

Tot bâţâia din biciuşcă, parcă îşi scutura mantia de pânzele păianjenilor şi de cine ştie ce gândaci.

Se cunoştea bine că nu se aşteptase la una ca asta din partea Normei.

Ca să scape cu obrazul curat, se prefăcea că-i pare şi lui bine cum s-a isprăvit toată treaba. Oprindu-se din mers şi scărpinându-se la ceafă cu codiriştea biciului, rosti:

— Ei?... Ce v-am spus eu?... N-a ieşit admirabil?... Nu-i un fenomen de expresie? Kid! Slăbiţi-mă cu Kid! Ce tot îi daţi cu Kid? Nu-i ajunge nici la călcâiul brotacului nostru!

Pe urmă, toţi au început să vorbească în limbile lor, ale barbarilor, uitându-se iarăşi mereu la Cocârţ, fumând, râzând şi ciorovăindu-se.

Iar cine credeţi că râdea mai fără simţire şi fară ruşine?

Andrei, ucigaşul!... Ca şi cum nu tot el se pregătise mai adineaori să reteze gâtul lui Cocârţ cu securea, dintr-o lovitură, ca unui pui de găină. Bine o mai spunea, singur, că s-a născut cu patima uciderii în sânge! Tot în ocnă şi la spânzurătoare sfârşeşte!

Cocârţ a privit la el peste umăr, scârbit peste măsură.

În schimb, ar fi vrut să se apropie şi să se lipească de poalele Normei, să-i sărute mâna şi să-i mulţumească recunoscător, ca un băiat bine-crescut, pentru că s-a îndurat şi l-a scăpat de la moarte.

Dar acum, cucoana cu rochia verde de atlas şi cu diademă pe frunte nici nu se mai gândea la fapta sa frumoasă. Nu-şi dădea seama că a săvârşit o ispravă măreaţă, vrednică să fie scrisă în cărţile Marianei, alăturea de isprava Janei D'Arc, care a salvat Franţa din mâinile gangsterilor şi călăilor. Râdea şi fuma laolaltă cu ceilalţi.

Se împăcase. Uitase că i-a ocărât şi că le-a tras un frecuş să le meargă untul. Uitaseră şi bandiţii. Pesemne că, la dânşii, faptele bune ori rele, tot una! Cât de colo se cunoaşte că n-au niciun Dumnezeu! Au înhăţat numai biciul lui Dumnezeu şi cu dânsul taie şi spânzură, halandala! Te pomeneşti că şi pe-acela l-or fi furat?... Mai ştii? O fi venit Atila tiptil pe la spatele lui Dumnezeu, când se uita la Soare, la Pământ şi la Lună, cum se învârt ca în lecţia lui Vlad, i-a tras biciul, haţ! din mână şi du-te, băiete, să bagi lumea în răcori!...

Judecătorul cel mare, de la mijlocul mesei, a sunat din clopoțel.

Toți au tăcut.

El s-a ridicat, s-a dat la o parte şi i-a trecut locul lui Atila.

„Iar încep, bată-i mânia lui Dumnezeu, chiar cu biciul pe care i l-au şterpelit ei!... oftă şi blestemă Cocârț, amărât foarte. Acuma, dacă mă țin bine şi nu mă dau de gol, poate că au să se lehămetească şi dânşii de mine... Cine ştie ce-or fi crezând? Principele fără țară!... De unde-au mai scos-o şi pe asta?... Poate îşi închipuiesc că eram un principe deghizat cu pantalonii lui Culiță şi cu pantofii lui Vlad, căputați pe măsură de Şapsa?... Mai ştii?... Poate chiar cred că-s Richard, Inimă de Leu paraleu? Poate că mă țin zălog, să scoată bani de la tata?... Aşa cică fac gangsterii!... Scrie şi în cărțile lui Vlad, cu detectivi... Dacă asta o cred, s-a pârlit ca un fraier domnul Atila cu tot biciul lui Dumnezeu!... Cum, adică?... Să vândă mama pianul, pe care l-a cumpărat în rate pentru Mariana şi Tina? Să vândă tata uniforma cea nouă de liceu a lui Bicu şi maşina cea nouă de gătit din bucătărie?... O! Nu!... Să-şi mai pună dumnealor pofta în cui! Nu-i el omul să bage toată familia Ion Ionescu numărul doi la necaz şi la angarale!... Fie ce-o fi!... El a călcat cu stângul; el are să iasă de-aici cu dreptul, ori deloc! La urmă, n-au decât!... Pac-pac! Crucea şi-un colac!... Poate că au să-l lase să-şi aleagă singur moartea. Nu cu securea! Cu puşca şi plutonul de execuție, măcar să scrie şi să apară poza în ziar, ca să afle şi cei care au rămas în

Târgu-Vechi, cu oile, porcii, vacile, boii, mâțele, câinii, gâștele și găinile, care behăie, grohăie, mugesc, rag, miaună, latră, gâgâie, măcăiesc și cot-codăcesc pe ulițele lor strâmbe și calicioase!... Bine că nu bănuiesc gangsterii nimic despre cum le-a aflat el secretul și planurile lor cu bomba atomică!... Asta-i mai însemnat! Cu asta să nu se dea el de gol! N-au decât să creadă încolo că-i prințul fără țară! Fie ce-o fi!... Mai bine Richard, Inimă de Leu paraleu, decât Cocârț și Gândac!..."

Aceste rânduri, întrebări, răspunsuri și hotărâri forfoteau în capul lui Cocârț, ca fasolele în clocot din oala cu capacul pus pe mașina de gătit, în bucătăria lor de-acasă, din Târgu-Vechi.

Judecătorii tăceau și îl priveau țintă. Îl priveau țintă și bufnițele din unghere. Și robii cei țapeni cu făclii în mână și cu pieile de fiare sălbatice pe umeri. Îl privea și Norma. Și Andrei, ucigașul. Și Jack Spintecătorul.

Cocârț s-a sumețit peste măsură. Fie ce-o fi!... Le arată el ce mâncare de pește e un principe fără țară: un Richard, Inimă de Leu, paraleu!

Atila, sprijinit într-un cot la masa de judecată, i-a făcut semn cu mâna să se apropie. Aha!... I se mai muiase dumnealui clonțul! Acuma îl făcea pe blândul și pe pocăitul?

— De data aceasta, execuția a fost amânată!... rosti gangsterul gangsterilor, Atila, hunul căpcăunul. Ne-a înduioșat cuvântul Normei. Are dreptate!... Trebuia întâi să te judecăm... Înaintează... Pune mâna pe capul de mort și jură că vei spune adevărul!... Nu te codi! Hai!

Cocârț a pus mâna pe capul de mort.

— Pronunță după mine!... porunci mai încruntat Atila, dându-şi în petec. Zi! Jur că voi spune...

— Jur că voi spune... repetă Cocârț.

— ... adevărul şi nimic altceva decât adevărul!

— ...adevărul şi nimic altceva decât adevărul! jură cuvânt cu cuvânt, Cocârț, spunându-şi repede în sine: „Lasă că vă tai eu nişte piroane în loc de adevăr, să înghețe apele de pe Gârla-Veche".

Atila tuşi, îşi drese glasul şi întrebă:

— Cum te numeşti?

— N-am nume! N-am țară!... se pieptoşi Gândac.

— Ce zici?... răcni înfuriat Atila. Aşa se răspunde?... Cum te numeşti? Cum se numesc părinții tăi?

„Aha!... tot după asta umblați?... Ca să scoateți bani de la tata şi de la mama?... se lămuri Cocârț, bucuros peste măsură că le-a ghicit el din vreme şiretlicul. Vă mai trebuie bani pentru ticăloşiile voastre cu bomba atomică?... Nu v-ajung pentru oştire şi întăriri?... Aveți să vedeți voi prețul răscumpărării mele de la familia Ionescu Ion numărul doi, când o să vă vedeți voi ceafa!... Ține-te tare, Cocârț!"

Cocârț s-a ținut tare şi a răspuns:

— Nu ți-am spus odată ieri cum mă cheamă, domnule Atila? Mă numesc Richard, Inimă de Leu!

Atila a dus palma păroasă la gură. Parcă-i venea să râdă şi nu-i venea să creadă.

— Hm!... a făcut el. Aşadar eşti Richard, Inimă de Leu?

— Şi paraleu! adăugă Cocârţ. Leu şi paraleu...

— Şi paraleu?... s-a mirat Atila.

— Da ! Richard, Inimă de Leu, paraleu! Eu sunt!

Judecătorii s-au uitat uimiţi unul la altul. Se bucurau şi păreau veseli. Aha! Acuma plesneau în piele de procopseală... Nu s-aşteptaseră dânşii să pună mâna pe-o pradă aşa de bună! Cine ştie ce bănet, cu milioanele de milioane, nu cu fracţii ordinare şi zecimale, îşi închipuiau ei că au să scoată pentru răscumpărarea unui principe fără ţară, cu asemenea nume de viteaz!...

Chiar într-acolo bătea şi gândul lui Atila, hunul, căpcăunul, căci a întrebat cu viclenie:

— Bine! Te numeşti Richard, Inimă de Leu paraleu?... Să zicem că aşa este... Cum îi cheamă pe părinţii tăi, Richard Inimă de Leu?... Unde stau? Ce adresă au?

„Aici e aici!... Ţin-te tare, Cocârţ! E la mijloc pianul Marianei şi Tinei, uniforma lui Bicu, maşina nouă de gătit!..." se îmbărbătă singur Gândac. Şi se ţinu încă o dată tare, răspunzând:

— N-am părinţi şi n-am adresă. Sunt un copil din flori!... M-a găsit unchiul Tase în nişte trandafiri din grădina noastră... Mă jucam cu motanul cel chior...

Judecătorii s-au boldit iarăşi unul la altul, încă mai uimiţi. Aha! La asta nu se mai aşteptau gangsterii. Le-a luat apa de la moară! De la cine să mai ceară preţ de răscumpărare, dacă Richard, Inimă de Leu paraleu era fără ţară şi fără părinţi? Au băgat-o pe mânecă!

Atila, hunul, căpcăunul, încercă să-l momească, si-

lindu-se să-l ducă cu preşul şi cu duhul blândeții:

— Atunci, spune-mi cum se mai numeşte unchiul Tase şi unde stă, ce stradă şi ce număr?... Răspunde, Richard, Inimă de Leu!... Unde locuieşte?

— La cimitirul vechi de la noi, din Târgu-Vechi. Asta-i adresa lui, dacă vreți s-o știți! A murit acum trei ani, la un ospăț de Anul Nou, tot atuncea când a murit c-un os de peşte în gât şi Coc...

Cocârț s-a bătut repede peste gură, cu ciudă, că era să-i scape numele motanului celui chior, de unde i se trag lui toate ponoasele. Judecătorii au zâmbit în bărbi. Cel puțin Andrei, ucigaşul, s-a pornit pe-un râs de-a binelea. Aha!... Le-a arătat el, Cocârț, ce poate la o adică!...

— Ne pierdem vremea, Atila! rosti Jack Spintecătorul. Trebuie încercat altceva. Altă metodă!...

Atila, hunul, căpcăunul, i-o luase însă înainte. A dat-o tot pe năravul lui de barbar, încruntându-se şi răstindu-se:

— Ascultă, măăă broscoiule! De cine-ți bați tu joc, aici?... Intru în pământ cu tine!... Ce e aia, Richard, Inimă de Leu, paraleu? Pe cine vrei tu să prosteşti? După ce că inima de leu paraleu ți-e în fundul pantalonilor, mai faci şi pe viteazul, fricosule?

— Eu, fricos?... se țânțoşi Cocârț, jignit peste măsură. Eu, care am sărit cu bătaia la Țâlică Țugui, care e de două ori cât mine? Nu sunt un fricos, domnule Atila! Te poftesc!

— Nu! mugi hunul, căpcăunul, înălțându-se din scaunul de judecător, cu părul vâlvoi şi cu läboaiele în-

tinse asupra lui Cocârț. Te bag în pământ!... După ce te-am prins asupra faptului, când ai vrut să furi pantera neagră, mai îndrăznești?

— Am vrut eu să fur pantera neagră?... se revoltă Cocârț, cocârjându-se şi el ca motanul cel chior, fie ce-o fi! Cum puteam eu s-o fur, că doar n-aveam să bag pantera neagră în buzunarul pantalonilor?... Mai ales că buzunarul de la pantalonii lui Culiță era şi spart. Eu nu sunt hoț şi bandit ca dumneata, domnule Atila! Sunt băiat cinstit.

Judecătorii şi-au tras glugile peste ochi şi au dus palmele la gură, chip să-şi netezească bărbile şi mustățile. Ceilalți s-au întors cu fața la perete. Şi Norma, şi Jack Spintecătorul şi Andrei, ucigaşul.

Degeaba credeau însă dânşii că se pot ascunde de Cocârț, care era cu ochii în patru, ca să râdă pe furiş! El i-a văzut cum râd de neghiobia lui Atila! O fi el deştept la tâlhărie şi gangsteriile lui; cu pantera neagră a feştelit şi dumnealui iacaua.

Atila a înghițit răspunsul lui Cocârț cu noduri, cum înghite el de ieri dimineață sumedenie de bunătăți, care nu-i mai ticnesc. A rotit ochii mânioşi la bandiții ceilalți. I-a stropşit în limba lor, a barbarilor. Apoi, bătând cu pumnul în masă, răcni la Cocârț.

— Atunci, ce căutai în camion? De ce te-ai ascuns?

Cocârț şi-a tras răsuflarea şi s-a pregătit să taie el alte piroane, cum se hotărâse când a jurat că va spune numai adevărul şi nimic decât adevărul. Cu o mutră foarte spăşită, ca la lecțiile unde-l aşteptau cocoşații,

îndrugă o poveste pe care o clocise el astă-noapte şi astăzi-dimineaţă:

— Domnule Atila şi domnilor judecători!... Faceţi o mare greşeală cu mine. Eu nu sunt vinovat aşa de greu cum mă bănuiţi. Am păcătuit cu adevărat... Dar n-am făcut nicio crimă... Sunt copil din flori... N-am tată, n-am mamă, n-am fraţi, n-am surori... Sunt singur pe lume. Mă persecută şi domnul director cu cocoşaţii şi orele lui de arest. Atunci m-am hotărât să-mi iau lumea în cap. M-am sfătuit cu prietenul meu şi colegul de bancă, Radu Beştelei, să plecăm în lumea largă. Când am văzut uşa deschisă la camion, nu l-am mai aşteptat pe el... M-am ascuns unde era pantera neagră, ca să merg pe gratis până la Bucureşti... Credeam că vă duceţi la Bucureşti.

— Şi ce vroiai să faci la Bucureşti? întrebă unul din cei doi judecători bărboşi şi muţi până acum. Ai rude? Cineva care îngrijeşte de tine?

„Tot la rude, ai dracului, bat dânşii, ca să mă dibăcească şi să-mi dea de urmă!... a înţeles Cocârţ îndată rostul cercetării. Nu pupaţi voi să aflaţi cine-s şi cum mă cheamă şi care-i adresa tatei, să vă daţi peste cap de-o mie de ori pe zi, o mie de ani!"

Astfel, ţinându-se tare mai departe, minţi înainte:

— N-am pe nimeni, domnule judecător!... N-am rude, nu îngrijeşte nimeni de mine. Vara au grijă florile de mine, fiindcă îs născut din ele... Ele m-au alăptat la sânul lor. Ele mă hrănesc. Ciuboţica cucului îmi dă pantofi, nu Culiţă. Gura leului îmi dă de mâncare,

fiindcă-s Richard, Inimă de Leu, paraleu. Mai mănânc şi mierea ursului. Colţunaşi. Umbra iepurului. Grâuşor. Laptele câinelui. Ce se găseşte!... Iarna e mai greu... Se isprăvesc florile pe la noi. De asta plecam eu la Bucureşti, să mă tocmesc la o grădină de iarnă... Ştiţi!... Seră se cheamă. Aţi auzit despre seră?...

În loc de răspuns deodată a izbucnit Atila ca un apucat, răsturnând scaunul şi răcnind:

— Nu vedeţi că broscoiul ăsta îşi bate joc de noi, de-o jumătate de oră? Stai, că scot eu icrele din tine, să spui tot!... Tot!... Tot!... Tot!...

Zbierând: „Tot! Tot! Tot!..." Atila a făcut înconjurul mesei şi a venit spre Cocârţ cu părul vâlvoi, cu labele întinse, să-l bage în pământ, cum l-a îngrozit ieri în camion, pe urmă în sala cealaltă din castel şi adineaori aici, când l-a dat pe mâna lui Andrei, ucigaşul.

Dacă e vorba că aşa are să-l chinuiască toată viaţa, mai bine să moară toţi împreună. Fie ce-o fi!

Cocârţ s-a repezit şi el la masa unde ochise mai dinainte o bombă atomică, a ridicat-o cu amândouă mâinile şi a ţipat cu glas piţigăiat:

— Ce-mi spui mie „broscoi?" îţi arăt eu ţie, gangsterule cu bombe atomice, de vrei să prăpădeşti lumea, s-o arunci în aer! Mor eu! Mori tu! Murim toţi!... *Moartea ne cheaaamă, dar nu ne paasă!...*

A spus, a cântat şi a azvârlit bomba cu toată puterea la picioarele lui Atila, închizând ochii şi aşteptând să sară în aer, să moară cântând vitejeşte. A închis ochii,

a aşteptat, a aşteptat, dar bomba atomică nimic!... Nici măcar nu fâsâia, ca bomba lui Jack Spintecătorul! N-a ştiut el s-o arunce cum trebuia! Tot de mâna gangsterilor, de- a lui Andrei, ucigaşul, i-e scris lui să moară! oftă Cocârț amărât peste măsură.

Cu inima cât un purice a deschis ochii.

Toți însă nu păreau furioşi. Nici speriați. Mai mult mirați peste măsură. Chiar Atila, hunul, căpcăunul, crăcănat şi cu mâinile în şolduri, îl privea de sus în jos, în creştet, cu buza răsfrântă a nemaipomenită uluire.

— Măăă, Gândacule!... pufni el, aplecându-se asupra lui. Aceasta ce-a mai fost?

„Gândacule!... Ştie aşadar că mă poreclesc Gândac toți cei de acasă şi de la şcoală?... Ştiu tot! Au aflat tot!... gemu Cocârț în culmea deznădejdii. Vroiau numai să mă încerce dacă mint... M-au prins cu ocaua mică! De-acum nu-mi mai rămâne decât să le spun şi eu tot... Fie ce-o fi!..."

Atila, gangsterul gangsterilor, se prefăcea că nu pricepe şi stăruia cu întrebările:

— Aceasta ce-a fost?... Ce e aia gangster? Gangster? Bomba atomică? Lumea pe care vreau s-o prăpădesc eu şi s-o arunc în aer?... Ce-s aiurelile astea, Gândacule?

Cocârț şi-a încrucişat brațele pe piept, cum a văzut el poza lui Napoleon în cartea de istorie a lui Bicu de la liceu, a întins piciorul drept înainte şi a spus, scuturându-şi fruntea:

— Domnule Atila, fie ce-o fi, află şi dumneata că am aflat şi eu tot! Poţi să mă omori! Poate să-mi taie domnul călăul Andrei gâtul cu toporul. Poate să tragă în mine pac-pac, crucea şi-un colac!... Nu-mi pasă!... Vorba-i că v-am descoperit eu toate uneltirile cu bomba atomică?

— Uneltirile cu bomba atomică?... Îl făcea Atila pe prostul. Ce năzdrăvănie îţi mai trece prin cap, mă ţică, mă?...

Ceilalţi gangsteri, cu Norma în frunte, cât şi judecătorii cei bărboşi, încercau şi dânşii să se facă niznai. Se adunaseră în jurul lui Cocârţ. Ridicau din sprâncene, coborau din buze, se uitau unul la altul. He-hei!... Zădarnic mai jucau ei teatru cu Cocârţ! Nu le-a mers...

— Aştept! Spune!... Explică-te!... vorbi Atila, fară să se mai răstească.

Cocârţ a spus şi s-a explicat:

— N-ai ameninţat dumneata lumea că pregăteşti o bombă atomică teribilă?... Bomba bombelor?

— Eu?... Bomba atomică?

— Da, da, dumneata, domnule Atila, biciul lui Dumnezeu!... Te-am auzit din camion, când te lăudai lui domnul Andrei, ucigaşul... De asta am stat pitit în camion, ca să aud tot şi să vă dau pe mâna poliţiei...

— Pe mâna poliţiei?... se sperie Atila, din ce primejdie a scăpat. Vroiai să ne dai pe mâna poliţiei?...

— Vezi bine că da, domnule Atila! Dar n-am avut noroc... Am călcat cu stângul, măcar că mama mi-a

spus să iau aminte și să plec de acasă la școală și la Șapsa, cu dreptul... Astfel, dacă nu vă știam eu gangsterii gangsterilor și ucigașii ucigașilor, cum credeți că m-aș fi temut cu una, cu două, să feștelesc pantalonii lui Culiță?... Ce să facă însă un singur om, împotriva unor așa de mari bandiți? Vreți să aruncați pământul în aer și să croiți altă lume, a voastră, a barbarilor!... S-o stropșești dumneata, domnule Atila, cu biciul lui Dumnezeu, pe care l-ai șterpelit când era el cu gândul în altă parte!... Cunosc! Am auzit tot... Am văzut tot... Spune că nu este așa!... Și-acum mă taie dacă vrei, și aruncă-mă la câini! Fie ce-o fi!...

Atila plecase ochii în pământ, dând din cap. Nu mai avea ce spune!... Nu mai spuneau nimic nici ceilalți.

— Aceasta era, vasăzică, toată povestea?... a întrebat Atila cu glasul răpus într-un târziu.

— Aceasta era, domnule Bici al lui Dumnezeu! Numai că nu-i poveste... a răspuns dârz Cocârț, fie ce-o fi! Am vrut să salvez lumea!... Nu s-a putut?... Eu mi-am făcut datoria.

Cu mâinile încrucișate pe piept, Cocârț aștepta să se dezlănțuie asupra lui urgia lui Atila, care acum chiar avea pentru ce să intre cu el în pământ.

Dar pe neașteptate, Atila a început să se bată cu latul palmei pe latul frunții, plimbându-se agitat prin sala de judecată, fâlfâindu-și poalele mantiei negre izbind, vâjâind cu biciul lui Dumnezeu în dreapta și-n stânga, pe tăblia mesei, peste scaune, unde apuca.

— Extraordinar!... vorbea singur, bâlbâindu-se de furie şi de necaz. Să mă înfunde pe mine un copil?... Uite ideea genială!... Uite a doua bombă... Bomba cea adevărată... Bomba bombelor!... Bomba atomică... Aceasta e bomba atomică!... Cum te cheamă, băieţaşule?

— Ce-ţi trebuie să ştii dumneata?... Nu vreau să spun! se înfoia Cocârţ în pene, fălos că l-a înfundat el pe gangsterul gangsterilor. Mi-ai spus Broscoiu? Iaca îs Broscoiu!...

Atila, biciul lui Dumnezeu, se încruntă:

— Bagă de seamă! Eşti la mâna mea... A noastră, gangsterii gangsterilor...

— Ştiu... Faceţi brânză din mine!...

Andrei, ucigaşul, ca să le mai treacă de necaz, a încercat să facă haz:

— Carevasăzică, o bombă atomică cu brânză, mă brânzoiule?...

— Brânzoi şi ucigaş, tu!... l-a pus Cocârţ la loc, măsurându-l de jos până sus, măreţ, cu braţele încrucişate pe piept. După ce că ai vrut să-mi tai gâtul, mai şi râzi?

Era acum falnic şi mândru de sine peste măsură.

Fie ce-o fi! îi înfundase el ori nu pe toţi? îi lăsase el ori nu pe toţi cu gura căscată?

El îi judecase pe dânşii; nu gangsterii l-au judecat pe Cocârţ! Bravo, Gândac!

N-avea drept Gândac să se îngâmfe în pene ca un curcan!

10

Patru zile şi patru nopţi se împlineau de când zăcea Cocârţ în temniţa din hrubele castelului.

S-a dus odaia cu pat moale şi plapumă de mătase din turn! S-au dus priveliştile minunate şi însorite de la cele două ferestre, chiar dacă le zărea el numai printre gratii!...

Aci întuneric. O mână de paie într-un colţ. Un scaun putred de lemn. Un ulcior cu apă şi o fracţie ordinară de pâine neagră; un sfert sau poate ca la vreo trei optimi.

S-au dus şi straiele nou-nouţe, pijamaua de mătase, costumul celălalt de catifea albastră, gulerul de dantelă! Nici măcar nu i-au mai dat înapoi pantalonii lui Culiţă şi încălţările moştenite de la Vlad şi căputate pe măsură de Şapsa.

L-au îmbrăcat în zdrenţe putrede, să putrezească în ele.

Aşa a înţeles Atila, hunul, căpcăunul gangsterul gangsterilor, aşa a înţeles să-i plătească lui cutezanţa

măreaţă cu care l-a înfruntat. Şi aşa crede el că are să-l silească, prin foame şi prin frică, să destăinuie cum îl cheamă, cum se numesc părinţii, fraţii şi surorile, care e adresa lor de acasă. Ca să-i prindă şi pe dânşii, să-i ia în robie, poate să-i omoare Andrei ucigaşul, fiindcă Ionescu I. Ion, numărul doi, le-a dibuit secretul cu bomba atomică şi cu plănuirile lor ticăloase?... He-hei!... Aman se înşeală, dacă îşi închipuie că are să-i smulgă lui o vorbă! nicio fracţiune cât de ordinară, cât de zecimală din adevăr, nu storc de la dânsul!

Nu-l cunosc încă pe Cocârţ! N-a descoperit el America, fiindcă i-a luat-o înainte grăbitul ăla de Cristofor Columb; dar a descoperit, în schimb, cea mai grozavă grozăvenie pe care o pregăteşte lumii răufăcătorul cel mai fară de lege şi mai fără de inimă! Puţin lucru?

Cocârţ stă din nou amărât, cu obrajii în palme, pe scaunul putred de lemn. Dar nu amărât peste măsură.

Nu se compară carcera de aici cu arestul de la şcoală. E altceva! Păcat că nu-i nimeni s-o vadă şi s-o scrie în cărţi, să facă poze.

Suferă şi îndură el Cocârţ; dar suferă şi îndură pentru omenirea întreagă, nu pentru nişte cocoşaţi şi două ore de arest.

În fiecare zi a venit Atila, hunul, căpcăunul, să-l bage în spaimă. A venit singur; a venit cu Andrei ucigaşul şi cu Jack Spintecătorul. Degeaba! S-a ţinut tare.

Au încercat să-l ia cu binişorul şi cu ademeniri.

Au încercat să-l cumpere, să-l tragă de partea lor, să-l facă tovarăş la mişelia fără seamăn pe care-o ticluiesc.

Au amenințat că au să-l schingiuiască şi că-l omoară. Nimic!

El îşi încrucişa brațele pe piept şi-i înfrunta:

— Nu spun!... Nu vreau să spun!

— Intru în pământ cu tine!

— Intră. Dar vino cu mine să mergem amândoi. Nu mă tem!...

Ah!... De-ar fi o dreptate pe lume, chiar dacă îl omoară, ar trebui să-i rămână în urmă altfel de nume, nu Cocârț, nu Gândac!

Ion fără teamă!...

Ionescu I. Ion, numărul doi, fară teamă! Ion al doilea fără teamă!

Nu sună frumos? Ca în cărțile Marianei şi ale lui Vlad, ale lui Bicu.

Ion fără teamă în luptă cu gangsterii gangsterilor; înfruntătorul lui Atila, biciul lui Dumnezeu!... Ion fără teamă, salvatorul bombei atomice şi al Pământului.

Îl taie chiar pe Richard, Inimă de Leu paraleu. La drept vorbind, ce-a făcut el, acest Richard cu inima lui de leu paraleu? A umblat lela de colo- colo cu dânsa, fără nicio ispravă mai de seamă. America n-a descoperit-o!... Franța n-a salvat-o!... Ion fără teamă l-ar lăsa de căruță... Altfel are să scrie în istoria lui Vlad şi a Marianei despre dânsul, odată şi odată!...

Ca dovadă că e aşa de îngrijorat până şi Atila! Ştie ce-l paşte, dacă ar scăpa el de-aici... Nici măcar n-a mai tăgăduit. A mărturisit neted.

Da!... Asta pregătesc dânşii. Să arunce pământul

în nori cu bomba atomică, să facă altă lume a lor, a barbarilor şi a gangsterilor...

Numai cu una o dăduse el greş, Cocârţ. N-au furat banditii bombele atomice, aşa cum crezuse la început. Au furat numai secretul şi acum lucrează să fabrice de zor sute şi sute de bombe. Încă nu-s gata. De asta n-a făcut explozie bomba de pe masă, pe care a trântit-o el între picioarele lui Atila în sala de judecată. Din pricina asta fâsâie şi scoate numai flacără maşina de bombe cu care tot umblă Jack Spintecătorul. O încearcă, fac probe şi pun bomba atomică la punct. Când va fi gata, gata-i şi cu pPământul! Zboară în stele!... Veşnica pomenire. Crucea şi-un colac!...

— Ha-ha! rânjea Atila, când a venit la el în carceră singur. Ai ghicit bine, băiatule! Aceasta e bomba teribilă, bomba bombelor pe care o pregătim! Spune cum de ţi-a dat în cap?... Cum de-ai priceput ceea ce nu bănuieşte nimeni?...

S-a răstit, l-a ameninţat, s-a încruntat; Cocârţ n-a suflat un cuvânt. Atila ieşea izbind uşa şi se ducea cu biciul lui Dumnezeu între picioare. Îşi găsise el omul cu Cocârţ, cât e el de Atila!

Din această privinţă, de ciudă şi din răzbunare, îl ţine închis în carceră, numai cu pâine şi cu apă. Noroc că mai sunt şi altfel de suflete, chiar printre gangsteri, să se înduioşeze pe ascuns de soarta lui Cocârţ.

Mai întâi şi întâi, harapul cel buzat. Joe îl cheamă. E negru şi urât şi buzat, dar tot mai multă omenie la el decât la stăpânu-său Atila!

Intră de două ori pe zi, la ceasul mesei, în vârful degetelor, se ițește cu grijă pe firidele întunecoase din subteranele castelului, lipește ușa încetișor, trage cu urechea.

Apoi, râzând bucuros ca o poză de pe capacul cutiilor cu cremă de ghete, scoate de sub șervet un coș cu felurite bunătăți. Îi face semn să înfulece până la ultima fărâmitură. Îl învață unde să dosească panerul.

Bine-l mai trag pe sfoară, amândoi, pe căpcăunul căpcăunilor!...

Cu degetul negru la buzele lui cât lipitorile, Joe, harapul, țistuie și se miră de cruzimea lui Atila.

— Master Atila, forte, forte rău!... spune harapul, în româneasca lui stricată. Omora! Aste plăcere la dânsul!... Omora! Omora! Omora!... Vrea să omoare și la tine, copil mic... Nu e fromos!... Nu e bine!

— Dacă nu-i bine și nu-i frumos, de ce slujești un bandit și un gangsteroi?...

— Joe e rob! Sclav la el, nu poate pleca!... a răspuns harapul.

— Fugi!... Hai să fugim împreună!... se agățase Cocârț de-o nădejde nebunească.

Joe a clătinat din cap:

— Nu se poate fugi de la Master Atila! El prinde, pune lanțuri și ghiulele de fier la picioare! La el suntem rob, la el rob murim!

— Parșivul dracului de banditoi și de gansteroi! oftase Cocârț, cu ură și amar.

Harapul l-a mângâiat pe creștet, oftând și dânsul.

Se înduioşa de soarta prizonierului. Dar ce putea să facă un sărman negru, dacă era rob, în gheara lui Atila?

Se mai afla apoi şi al doilea suflet, venind să aline amarul lui Cocârţ.

Norma, femeia care l-a scăpat de la moarte.

Ea îi poartă de grijă seara, să aibă aşternut cu pernă şi plapumă şi saltea. Le aduce cu Joe pe ascuns; le ia dimineaţa pe ascuns, încât degeaba crede Atila că are să-l biruie pe Cocârţ cu foamea, cu pâine neagră şi cu apă, cu somnul pe-o mână de paie! Habar n-are el că prizonierul şi-a găsit prieteni şi ocrotitori, chiar printre oamenii lui de credinţă.

De data aceasta, Norma a păşit în carcera lui Cocârţ, foarte abătută şi cu ochii plânşi.

Suspina. Se apăsa cu mâna pe piept, parcă alergase până acolo. L-a strâns lângă ea şi i-a înălţat obrazul de bărbie, ca să-i privească înduioşată în ochi.

— Ai curaj, sărmane copil?... întrebă ea, ştergându-şi lacrimile.

— Am, duduie Norma!... a răspuns Cocârţ, plin de bravură. Pentru ce să am, ca să ştiu?...

Norma n-avea însă curajul pe măsura lui Cocârţ. Nu îndrăznea să-i spună. A ghicit tot el.

— Mi-a sunat ceasul din urmă?...

— Da, sărmane copil fără noroc!... murmură dânsa. Am încercat... M-am rugat. L-am implorat. Are o inimă de piatră!... Atât pot să fac pentru tine, copile! Să te-ajut, ca să mori creştineşte.

— Cum, creştineşte?

— Creştineşte. Să-ți aduc pe ascuns un duhovnic, să te spovedeşti... Atunci ai să fii cu sufletul uşurat... La asta nu se gândise Cocârț.

— Bine!... a spus el cu hotărâre. Vroiam eu să mor vitejeşte! Voi muri şi creştineşte pe deasupra. Fie ce-o fi!

Norma a răsuflat îndată mai cu uşurare. Era ea gangsteroaică, dar nu era păgână ca Atila!

Măcar atât putea să-i înlesnească prizonierului. O moarte în credința strămoşească.

Pregătind-se de plecare, a şoptit:

— Cunosc pe aproape un călugăr bătrân, bătrân, care trăieşte într-o peşteră. Mi-am uşurat şi eu sufletul odată, spovedindu-mă. Mă duc să-l trimit aci.

— Şi nu te mai întorci, duduie Norma?

— Poate că da. Poate că nu... Ai văzut, sărmane copil, că nu sunt stăpână pe voința mea!... Ca toți deaici, suntem în puterea lui Atila...

L-a sărutat pe frunte. A lăsat să-i picure o lacrimă pe obraz. Apoi s-a dus.

Se vede că peştera călugărului nu era prea departe. Ori se vede că Norma a alergat tot într-o fugă până acolo.

Cocârț se afla pe scaunul cel putred, cu obrajii în palme, îngândurat şi amărât, ca orice om, fie el cât de viteaz, când i-a sunat ceasul de pe urmă.

Atunci s-a deschis uşa şi s-a ivit în prag schimnicul cel mai gârbov din veacul veacurilor.

S-a oprit, a făcut semn de binecuvântare, şi pe urmă a intrat sprijinit în toiag.

Purta o mantie neagră şi aspră, încinsă la mijloc cu o funie! Avea barbă albă până la brâu. Sprâncenele erau stufoase ca streşinile caselor acoperite cu trestie. Obrazul era galben şi scorojit, ca scoarţele Evangheliei de la subţioară.

Cocârţ s-a ridicat în picioare. Nu ştia ce să facă.

Călugărul i-a întins crucea de lemn de la gâtul lui s-o sărute şi a rostit cu glasul sfârşit de bătrâneţe:

— Am venit să-ţi uşurez sufletul, fiul meu!... Mă voi ruga pentru tine.

— Mulţumesc, părinte!

— Să mulţumeşti marelui Dumnezeu! Eu nu sunt decât umilul său slujitor. Aşează-te lângă mine, fiul meu...

— În genunchi, părinte? a întrebat Cocârţ, pătruns de evlavia cuviosului schimnic şi de înfăţişarea lui de sfânt. Să cad în genunchi?

— Deocamdată nu e nevoie. Am să stau eu pe scaun. Tu, fiul meu, rămâi în picioare. Fă-ţi semnul crucii! Pune mâna pe Cartea Sfântă şi uşurează-ţi sufletul. Spune... Începe, fiul meu.

— Ce să spun?... Cum să încep?... rosti Cocârţ, înfiorat de măreţia spovedaniei în ceasul din urmă.

— Spune cum te numeşti, înainte de toate...

— Ionescu I. Ion, numărul doi, elev în Şcoala primară numărul doi din Târgu-Vechi. Îmi mai zice

și Cocârț. Ba chiar numai Cocârț îmi zic toți. Nu Ion... Pe urmă mai am și-o poreclă: Gândac...

— Ai părinți?... Mamă, tată, frați, surori?

— Am de toate.

— Spune-mi cum se numesc?... Cum sunt? Unde stau?...

Cocârț a început să le înșire pe toate. Călugărul a scos o hârtie galbenă și verde, începând să însemne ceva cu un căpețel de creion tocit.

După năravul său, Cocârț a tras repede cu ochiul și, după același nărav, a întrebat îndată, să afle:

— La spovedanie se însemnă toate în scris, pe hârtie, Prea-Sfinte?

— Da, fiul meu. Ca să nu uit nimic, când mă voi ruga pentru tine și sufletul tău.

— Și ce fel de litere sunt acestea? Noi nu învățăm la școală alfabet de ăsta!

Schimnicul a clătinat din cap, spunând:

— Cred și eu, fiul meu. Acestea sunt litere vechi, vechi, de pe vremea mea. Acum s-a schimbat scrisul... S-a schimbat și lumea. E plină de ticăloși și de nelegiuiți, ca oamenii care au pus stăpânire pe locurile unde viețuiam în singurătate și în peșteră, de-un veac. Dar nu mai întreba, fiule!... Răspunde tu la întrebările mele!... Timpul e scurt.

Călugărul l-a învățat, cu blândețe, cum să-și ușureze sufletul. I-a cerut să zugrăvească amănunțit cum trăia el în Târgu-Vechi, cum se juca și cu cine, a însemnat și chestia cu cocoșații și orele de arest. A trecut pe

hârtie şi năravul său, să tragă cu urechea şi cu ochii la cărţile celor mai mari; amarul lui peste măsură cu pantalonii şi ghetele, care de la Culiţă, care de la Vlad şi de la Bicu. L-a descusut de toate, cum n-a crezut Cocârţ niciodată că aşa merge o spovedanie de-adevăratelea, în faţa unui adevărat sfânt al peşterilor!...

Şi chiar se simţea uşurat... A spus cum ar fi vrut el să fie Joana D'Arc, Cristofor Columb, Richard, Inimă de Leu paraleu, nu Cocârţ şi Gândac.

— E un păcat ăsta?... a întrebat el.

— Nu e aşa de mare! Mă rog eu Sfântului Stăpânitor şi te va izbăvi de el!... răspunse călugărul. Acum spune visul despre care mi-ai pomenit, cu bomba atomică...

— Păcătuim şi prin vis?... se miră Cocârţ. Ce vină am eu de năzbâtiile pe care le visez? De câte ori am mai visat eu că-l strâng de gât pe Cocârţ, motanul cel chior, şi pe unchiul Tase! Pentru toate am să fiu judecat în cer?

— Fiul meu, nu întreba!... Eu întreb la spovedanie, nu cel care îşi uşurează sufletul!... Mă voi ruga pentru tine. Ajunge atât!... Spune...

Cocârţ a povestit visul cu Răducanu Beştelei şi bomba atomică. Călugărul se vede că dădea mare însemnătate acestor peripeţii. Mereu însemna şi clătina din cap.

Pe urmă, a venit rândul istorisirii cum s-a urcat el în camion să vadă pantera neagră şi cum a tras cu urechea, fără să vrea, la tot ce vorbeau şi plănuiau

gangsterii gangsterilor cu bomba atomică. Aici iarăşi l-a descusut duhovnicul de-a fir a păr. Tot ce a auzit, tot ce-a văzut, tot ce-a gândit şi tot ce şi-a închipuit. Hm! Asta-i spovedanie, nu ca o lecție frunzărită pentru care te pricopseşti c-un cocoşat! Se duce la cer uşurat ca fulgul, bietul Cocârț!...

— Cu Arca lui Noe, cum e?... a întrebat schimnicul.

— Am înțeles-o eu şi asta, când spunea gangsterul cel mare, Atila, biciul lui Dumnezeu!... răspunse Cocârț. Fac ei pe undeva o Arcă a lui Noe, ca să adune câte o probă din toate vietățile de pe pământ, dacă au să-l azvârle în nouri. De asta duceau şi pantera neagră. Ca să aibe cu ce să înceapă din nou. Nu scrie şi în Vechiul Testament, că aşa a făcut Noe, când cu potopul?

Prea-Sfântul a încuviințat. Aşa era! Aşa era şi cu armata pe care o pregăteau gangsterii să se apere de jandarmi şi poliție până ce-or isprăvi de fabricat bombele lor atomice.

La sfârşit, cuviosul duhovnic l-a pus să se aşeze în genunchi şi a citit o rugăciune fierbinte şi plină de smerenie pentru dânsul.

Cu mâna pe creştet, i-a făgăduit:

— Mă voi ruga lui Dumnezeu, cum nu m-am rugat pentru nimeni de-un veac, de când trăiesc în peşteri. Şi am credința că marele meu Stăpânitor se va îndura de tine, Cocârț, fiul meu... Va îmblânzi inima de piatră a răufăcătorilor. Nu va fi întâia minune...

Cocârț a întrebat cu sfială:

— Prea-Sfinte?... Nu te superi de ceva?... Oare nu eşti cumva neam cu Andrei?

— Care Andrei? Nu-l cunosc.

— Andrei, ucigaşul de-aici!... Parcă nu ştiu cum, semeni cu el la glas?...

Prea-Sfântul şi-a făcut cruce cutremurat şi a înălţat ochii spre bolta carcerei:

— M-a ferit Dumnezeu, fiule, de asemenea pedeapsă! N-aş fi meritat-o!... Cum să fiu rudă cu un ucigaş? Dânşii au lumea lor. Eu a mea, în peştera unde mă rog pentru sufletul şi îndreptarea lor.

— Te rogi şi pentru dânşii? Pentru Atila?

— Asta e menirea mea. Să mă rog pentru îndreptarea rătăciţilor... Mai ai ceva de spus, Cocârţ, fiul meu?...

— Am, Prea-Sfinte. Aş vrea să scriu mamei o scrisoare, ca să-şi ia de-o grijă cu mine de-acuma. Nu se poate să mă ajutaţi?... N-am hârtie, n-am creion, n-am cum s-o trimit...

Călugărul cel gârbov a oftat şi, netezindu-şi barba până la brâu, rosti:

— Te înţeleg, fiule!... Te înţeleg... Jumătate din păcate îţi vor fi iertate, numai fiindcă ai avut acest gând... Marele meu Stăpân le vede şi le-aude toate... Fii fără grijă! Mă voi ruga şi voi face să ai aici tot ce se cuvine pentru scris... Voi veni eu în taină să iau răvaşul şi să-l trimit... Acum, primeşte binecuvântarea mea. Domnul Dumnezeu cu tine!...

Cocârţ a sărutat crucea, a sărutat mâna Prea-

sfântului, l-a petrecut până la uşă. S-a auzit zăvorul tras afară. El s-a întors la scaunul cel putred să-şi aştepte ceasul din urmă cu obrajii în palme, dar cu sufletul uşurat.

Uşurat peste măsură.

Acum, chiar fie ce-o fi!... Mare lucru un duhovnic aşa de smerit şi cu atâta trecere la Dumnezeu!

11

Rugăciunile călugărului gârbov şi smerit, de-acolo, din peştera lui, au ajuns până la Dumnezeu şi au găsit mare ascultare.

Iar Dumnezeu s-a îndurat de Cocârț. Tot mai tare puterea binelui, decât a răului! Într-o singură noapte s-au schimbat toate. N-au mai venit gangsteri cu plutonul de execuție să-l ducă la moarte, cum s-a temut Norma şi cum îl plângea.

Atila s-a răzgândit. Poate că i se muiase şi lui inima de piatră. Ori poate l-o fi amenințat Dumnezeu că-i ia biciul din mână, dacă îşi face de cap cu dânsul. Mai ştii?

Destul că, în acea seară, Cocârț se culcase pe movila de paie, fără pernă şi plapumă, fiindcă Joe, harapul, îi spusese că nu mai este rost să-şi tragă stăpânul pe sfoară. Şi destul că, a doua zi dimineață, s-a deşteptat în pat moale, cu pernă albă şi plapumă de mătase.

Se freca la ochi Cocârț şi nu-i venea să creadă.

Aceasta se cheamă minune! Ştia el, schivnicul, ce spusese aseară! Crede şi te vei mântui!

Era acum într-o cameră largă, înaltă, fără gratii, cu perdelele ridicate. Bătea soarele în geam. Pe măsuța de la căpătâi, îl aşteptau iarăşi bunătățile pe tavă. Alăturea toc, călimară, hârtie de scris, plicuri. Se ținuse călugărul şi cu acestea de cuvânt. Cocârț a alergat în papucii moi la fereastră.

A alergat la cozonacul şi cafeaua cu lapte de pe tavă. A alergat la uşă. Fără zăvoare! Deschisă!... A alergat la scaunul unde se afla un rând de haine frumos împăturite... Alte haine. Al treilea rând! Chiar că-i minune de pe altă lume.

Nu ştia unde să se mai împartă şi cum.

Dar mai întâi scrisoarea. Ăsta e mai însemnat lucru decât toate!

Cocârț s-a aşezat la masă. Ce toc! Ce hârtie! Ce plicuri! Ce sugativă!

Le-a sucit şi le-a răsucit pe-o parte şi pe alta; a stat să se chibzuiască şi a început să scrie de zor, pe nerăsuflate.

Castelul Gangsterilor bombatomici
În munții Carpați.

Sărut mâna Mamă,

Te rog să mă ierți că nam mai trecut pela Şapsa pentru pantofii Carei ştii. Am călcat cu stângul. Nam avut timp. Mi sau întâmplat omulțime de lucruri

Foarte neprevăzute şi Foarte mari. Din cauza unei pantere negre Care nu se vede pela noi la Târgu-Vechi unde-s numai tot boi şi vaci, rațe, porci, gâşte, precum şi Foarte multe găini din lecțiile de Intuiție. Uitândmă eu la pantera neagră am dat peste Gangsterii gangsterilor bombatomici. Care au furat secretul dela Bomba atomică şi îl duceau în camion că era un secret mare şi greu. Sunt Prizonierul lor. Au căpitan de bandă pe Atila, biciul lui Dumnezeu.

El m-a răpit cu automobilele lui şi cu pantera.

Naveți nicio grijă, că mă țin tare!...

Pantalonii lui Culiță nau pățit nimica. Atila a vrut să ia pianul Marianei şi Tinei uniforma lui Bicu şi maşina cea nouă de Gătit din bucătărie. Dar nu ia mers cu mine. Lam înfundat desa bătut cu palma peste Cap şi a spus că sunt deştept. Nu broscoiu. Încolo o duc bine. Am alte haine noi care Nici na-m mai purtat eu trei rânduri tot schimb şimi dau altele, dar leam spus Gangsterilor bombatomici căs copil din Flori încât să numărați ca să vă de-a de urmă că tot după adresă umblă dânşii şi vor să Vă facă prizonieri pe toți. Vor sarunce pământul în aier cu Bomba atomică. Au pregătit şi Arca lui Noie casă suie cu dânsa pe Ararat.

Poate că am sale viu tot eu de Hac! Numă lăs.

Se afla aicea şi unul Andrei, călău şi Ucigaş mare, Care a tăiat capul lui Mihai Viteazul şi a vrut să mil Taie şi mie, dar nu ia Mers. A sărit duduia Norma, plângând şi Ocărândul, încât ma scăpat. Ea ma scă-

pat, nu eu. Eu nu mam scăpat defel în pantalonii lui Culiță. Zicea copil fără noroc, fiindcă am călcat cu Stângul. Încolo o duc bine.

Stau într-un Castel Foarte frumos, dar am stat sin carcera grea pe paie. Cu pâne neagră, însă ma-m învârtit de franzelă, coilici şi altele. Nus prost. Au vrut să mă Judece, dar nu lea mers. Au înghițit hapul. Îl rog pe Vlad să nu fie supărat că ia-m aruncat atlasul pe drum din camion. Altfel nu se putea că mă trădam şi era gata cu bombat- omicii. Încolo o duc bine. Am pantofi noi necăputați la Şapsa de la niciun Frate mai mare, care mă cam strâng. Am şi Pijama de matasă. Foarte frumoasă. Lux. Clasa întâi. Călugărul din vechiul Schit care sa rugat pentru mine, mia promis că trimite el Scrisoarea în secret la adresă.

Este un Sfânt Foarte evlavios cu trecere mare la Dumnezeu carese ține de cuvânt. Erau să mă omoare Gang-sterii bombatomici aseară fiindcă leam prins secretul bombii atomice, dar ma-m ținut tare şi ma-m spovedit, Care pe urmă te simți Foarte uşurat. Încolo o duc bine cu sănătatea şi cu mâncarea cea mai prima întâi. Tot ce fură Gangsterii bombatomici aduc aici şi mâncăm.

Este şi un negru, harap din Africa care era în atlasul lui Vlad, pe numele lui Joe îl chiamă. Cred că-i fratele lui Vineri din Robinsin Crusoe dar nu vrea să spună. Ține şi el ca mine adresa şi Familia secret. Cu el sunt Foarte prieten şi mă protejează. Întâi lam crezut un barbar ca Atila, cândcolo ma-m înşelat şi regret.

Aicea am spus căs Ricard inimă de leu paraleu din cartea lui Bicu, copil din Flori şi Prinţul Fără ţară.

Pe urmă nu prea mia mers. Dar îi prostesc eu pe toţi. Naveţi nicio grijă. Amsăi înfund tot eu şi cu

Bomba atomică dacă am noroc. Ai avut dreptate Foarte mare mamă, ca să nu plec cu stângul dea-casă. Nu tea-m ascultat şi deaici se trag toate. Dacă plecam cu dreptul Ii înfundam dele mergea colbul sile ieşea Bomba lor atomică pe nasul lui Atila. Încolo o duc bine. Este şi o veveriţă.

Sărutări de mâni tatei care îl rog săse ducă la şcoală şi să vorbească d. Director să nu-i puie absenţe nemotivate. Caz grav. Să nu mai umble El dl. Director cu arest şi cocoşaţi. Nam grija lor. Să cetească în cartea Marianei despre Jana d'Arc carea salvat Franţa şi atunci are să priceapă El tot. Absenţe nemotivate să numi puie, că nici Jana d'Arc na căpătat absenţe nemotivate şi cocoşaţi cât şi ore de arest când s-a dus să salveze Franţa din mâna Gangsterilor bombatomici depe vremea ei. Asta so ştie El dela mine.

Sărut pe toţi. Să naveţi nicio grijă de mine. Dacă scap viu acasă cu primul tren cer la duduia Nor-ma bani pentru bilet clasa treia casă fie mai eftin. Poate fac rost şi deo bombiţă atomică mai mică să vedeţi cumâi. Îl rog pe Răducanu să numi piardă praştia. Fac scandal. Încolo sunt bine!

Ăsta nu mai este vis cu Bombatomică, aşa cum am păţit acasă când am căzut jos din pat şi râdea Vlad. E chiar adevărat. De aceia trimit poze casă ve-

deți cu ochii. Numă trădați. Am spus că sunt copil (Gândac) din flori.

Sărut mâna, mamă.

Al tău fiu supus, prizonierul Gangsterilor bombatomici.

Cocârț

După ce-a isprăvit scrisoarea şi a lipit-o frumuşel în plic, Cocârț s-a dus la fereastră să privească afară. Şi încă odată, s-a frecat la ochi!

Intrase în pământ toată oştirea de acum câteva zile cât a zăcut el în carcera din subteranele castelului. Mai rămăsese doar cetatea neisprăvită şi un tun. Ha-ha! Le-a încurcat el socotelile! I-a pus, se vede, pe gânduri.

Pe urmă, a uitat de toate, vrăjit de priveliştea munților şi a văilor, de râul cel spumegos, de aburii albaştri care pluteau deasupra codrilor. A rămas aşa, poate un ceas. Poate mai mult.

Când s-a întors de la geam, scrisoarea nu mai era pe masă.

În schimb, s-a deschis uşa şi a intrat Norma, în costum cenuşiu de excursionistă.

Zâmbind, i-a spus:

— Bună dimineața, Cocârț... Ai dormit bine!...

El şi-a încrețit fruntea. Cocârț? Aşadar l-a trădat călugărul cel evlavios, căruia i-a spovedit toate cu deamănuntul? În cine să mai ai încredere atunci, Dumnezeule mare?

Însă Norma a râs uşurel, alintându-l cu palma mică pe obraz şi alungându-i temerile.

— Nu te speria!... Numai eu ştiu cum te numeşti. De altfel, poţi s-o spui tuturor. Nu ai ce ascunde, Cocârţ!... E un nume care-mi place. Am avut eu un jaguar cu numele acesta.

— Jaguar?... a întrebat Cocârţ după năravul său. Cum e jaguarul? N-am văzut niciodată.

— Ca tigrul. Ca pantera neagră. Ai să vezi şi tigri, şi lei, şi jaguari.

— Unde? Unde sunt? se frământă Cocârţ cu neastâmpăr, uitând să mai cerceteze cum de i-a aflat Norma numele şi cum de l-a trădat călugărul cel gârbov. Unde sunt leii, tigrii, jaguarii?

— Ai răbdare, Cocârţ!... Nu aici ai să-i vezi şi nu acum... Ţin mai întâi să te lămuresc cu altele. Să nu crezi că duhovnicul mi-a destăinuit altceva, din tot ce vei fi spus tu la spovedanie. În zădar l-am rugat, l-am ispitit... Îşi cunoaşte el datoria de duhovnic!... Atât numai mi-a dezvăluit. Numele cel mic. Zicea singur că un copil, botezat creştineşte, nu poate umbla prin lume fără nume... Chiar Dumnezeu n-o doreşte aceasta. Altfel, de ce-ar mai fi rânduit taina botezului?... Te numeşti Cocârţ? Rămâi Cocârţ!... Cel puţin pentru mine... Nu merit atâta semn de încredere, după toate câte le-am făcut pentru tine?

Cocârţ a înclinat fruntea şi a suspinat. Nu scăpa el de moştenirea motanului celui chior nici în mâna gangsterilor bombatomici!

S-au dus pe gârlă nădejdile cu Ion fără teamă, numele sub care ar fi vrut el să fie pomenit în cărți. Tot Cocârț şi tot Gândac! Ba pe deasupra şi Broscoiu!

— Nu-ți stă bine aşa, prietene Cocârț!... Îl dojeni Norma, alintându-i înainte obrazul cu. mâna care mirosea a parfum proaspăt şi răcoros de brad. Eu îmi închipuiam că începem o prietenie în toată legea!... Veneam să te iau cu mine în pădure...

— În pădure?... Liber?... a sărit Cocârț din loc, bătând din palme. Liber?

Norma a surâs cu o umbră de tristețe pe fața ei luminoasă.

— Chiar liber, liber, nu! Liber cu mine... Pe chezăşia mea... Atât am obținut de la Atila, biciul lui Dumnezeu.

— Atunci putem merge?

— Te speli mai întâi. Îți faci baia, duşul... Bei cafeaua cu lapte... Văd că nici nu te-ai atins de ea!...

— Am scris ceva mamei.

Norma a dus degetul la buze, şoptindu-i:

— Sssst!... Ştiu... am întâlnit călugărul pe scări şi mi-a spus... N-a vrut să-mi arate scrisoarea... Dar nu mai pomeni nimic aşa, în gura mare. Zidurile au urechi... Nu uita că suntem toți în mâna lui Atila!... Intră în baie. Uşa e în dreapta. Ai să găseşti tot ce-ți trebuie acolo... Eu te-aştept... Până atunci sun, să-ți aducă Joe altă cafea cu lapte fierbinte.

Cocârț a zbughit-o în baie. Domnul să-i mai înțeleagă de gangsteri! Odată te zăvoresc într-o carceră cu

un culcuş de paie şi cu o fracţiune ordinară de pâine neagră. Altădată îţi pun la îndemână baie cum n-a văzut Cocârţ în viaţa lui şi îţi poartă de grijă să nu bei cumva cafea care s-a răcit... Fie ce-o fi!... Tot mai bine viu în gheara lor, decât mort eroic de mâna lor. Pac-pac! Crucea şi-un colac! Să fie al naibii de colac! Nu-i mai bine cozonac?

După baie, Cocârţ s-a pus la cale cu bunătăţile de pe tavă. Le-a dat gata cu mare iuţeală.

Apoi a păşit şi el, întâia oară, alături de Norma, în pădurea de brad. A călcat pe potecile de munte, care nu mai erau doar poze din cărţile şi din atlasurile lui Vlad, Bicu, Marianei şi tuturor Ioneştilor rămaşi în Târgu-Vechi, la pianul şi maşina lor de gătit, pe care le apăra Cocârţ ca un leu paraleu.

— Uite o veveriţă!... s-a oprit el cu inima ticăind.

— Aşteaptă!... Ai să mai vezi şi altceva. Mergem la parcul nostru cu urşi, cerbi şi căprioare!...

— Urşi vii?... Cerbi vii?... se minună el.

— Dar cum?... Împăiate? Fireşte că vii!...

Prinzând-o de mână şi ridicând ochii la dânsa, Cocârţ a întrebat:

— Duduie Norma, cum te rabdă pe mata inima să trăieşti între gangsterii ăştia, care omoară oameni şi păstrează vii numai animalele?... De ce nu te spovedeşti şi mata călugărului, să-ţi uşurezi sufletul?...

— Poate că am s-o fac, micul meu prieten... a răspuns ea suspinând. Mă apasă prea multe... Prea multe...

„Eu am s-o scap din gheara lor!... se hotărî Cocârț. Fie ce-o fi! Eu o salvez! La nevoie, o iau şi de soție!... Am mai citit eu într-o carte de-a lui Vlad, că aşa se salvează femeile apucate pe calea rătăcirii!"

Departe se auzea un bucium. Altă veveriță a săltat pe-o creangă, a lunecat ca o săgeată, s-a făcut nevăzută. Pe urmă au intrat în parcul cu urşi, căprioare şi cerbi.

O căprioară tânără, sprintenă, ageră, cu ochii negri şi urmezi ca păcura, a venit prietenos la Norma, să-i ronțăie o bucățică de zahăr din palmă.

12

u trecut două săptămâni. Două săptămâni cu soare, cu lumină, cu linişte şi pace în castelul gangsterilor bombatomici din munţi.

Tot înfruptându-se din bunătăţile aduse pe tavă de Joe, harapul; tot plimbându-se prin pădure cu Norma; tot dormind pe pat moale şi tot îmbăindu- se de două ori pe zi. Cocârţ prindea carne pe el.

Se făcuse grăsuliu, curăţel şi rumen la faţă.

Amărât peste măsură nu mai era. Ba, la drept vorbind, chiar nu mai era el amărât deloc!

Aşa viaţă, halal! Ştiu să trăiască gangsterii bombatomici! N-o încurcă!... Dacă n-ar ucide, dacă n-ar jefui cu nemiluita şi dacă n-ar plănui ticăloşii să azvârle Pământul în văzduh, taman când mama lui Cocârţ a cumpărat maşina cea nouă de gătit din bucătărie şi când Mariana şi Tina au, în sfârşit, pian pentru exerciţii, atunci s-ar face şi el gangster. I-ar înşfăca biciul lui Dumnezeu din mâna lui Atila şi i-ar lua locul. I-ar arăta el ce isprăvi se pot săvârşi cu biciul lui Dumnezeu!

Ar şti el cum să stârpească răutatea, cum să pedepsească pe cei mişei, cum să rânduiască o lume nouă. Mai întâi, s-ar îngriji de copiii de-o seamă cu dânsul.

Lege! Ar scoate cocoşaţii din catalog. Nimeni n-are voie să pună note mai mici decât cinci. Cel mult nouă, dacă are cineva poftă de cocoşaţi!... 9, 9, 9, 9, 9, 9, 9... Liber! La nouă liber! Încolo, nimic! Lege şi gata! Nimeni n-are voie să dea ore de arest. Lege şi gata! Nimeni n-are voie să potcovească pe nimeni. Lege şi gata! Nimeni n-are drept să şonţească fraţii mai mici cu hainele răscroite de la fraţii mai mari şi cu încălţări căputate de Şapsa. Lege şi gata! Nimeni n-are voie să scrie aritmetici cu fracţii ordinare şi zecimale: toate problemele încep de la un milion în sus. Lege şi gata! Niciun unchi nu se cuvine să-şi boteze nepoţii cu nume de motani chiori şi nimeni n-are voie să scornească porecle cu gândaci, broscoi şi alte făpturi care se găsesc cu duiumul în Târgu-Vechi! Lege şi gata!

Atunci, trai şi veselie pe toţi copiii din lume! Şi atunci, ce l-ar mai ridica în slavă pe Cocârţ din Târgu-Vechi, chiar băieţii din New York, Londra, Paris, Moscova, Madrid, Roma, Viena şi Valparaiso!... Ce Richard, Inimă de Leu paraleu? Ce Cristofor Columb? Ce Jana d'Arc? Nu i-ar ajunge toţi împreună, urcându-se unul în cârca altuia; nu i-ar ajunge nici la călcâiul lui Cocârţ!

La acestea se gândea nu o dată el dimineaţa, cu coatele rezemate de pervazul ferestrei, privind afară la pădurea de brad şi la munţii înalţi, la râul cu sclipiri

argintii şi la veveriţele care se dădeau în leagăn pe crengile de cetină verde.

Se mai gândea şi la altele. Îl mai munceau şi unele întrebări de ce visa el oare acum, noaptea, tot Târgu-Vechi şi tot întâmplări din Târgu-Vechi?... Când se culca şi adormea în patul lui de-acasă, visa munţi, codri, castele, oraşe cu milioane şi milioane de oameni, după pozele din atlasul şi din cărţile lui Vlad... Visa năzdrăvănii cu bomba atomică, pe care ar fi şterpelit-o un bleg şi un mămăligos de alte Răducanu Beştelei, ca să arunce cocoşaţii din catalog şi orele de arest în aer.

Visa tot ce nu văzuse decât din cărţi şi nu auzise decât trăgând cu urechea.

Iar acum, când era de adevăratele în castelul gangsterilor bombatomici, în munţi de adevăratele, cu bombele lor atomice de adevăratele, el visa Târgu-Vechi! Visa Strada Mare, cât este ea de mică! Visa Grădina Mare, cât e ea de pitică! Visa vaca lui Precup, păscând în grădina de peste drum; care a mers în camion cu pantera neagră, el, care dă din mâna lui pătrăţele de zahăr cerbilor şi căprioarelor din parcul gangsterilor bombatomici.

Îi era dor de mama, de tata, de Răducanu Beştelei, de Vlad înţepatul şi de Mariana năzuroasa, de Culiţă şi de pantalonii lui, de pantofii căputaţi pe măsură de Şapsa; chiar de domnul director, cu lecţiile sale de Intuiţie despre boul, vaca, porcul, capra, oaia, gâscă, raţa, găina. Fără cocoşaţi, bineînţeles! Şi fără ore de arest! Cu acestea, gata!... S-a isprăvit!...

Dar încolo, îi era dor de toți și de toate. Se gândea cu înduioșare la Târgu-Vechi, cu vacile și rațele lui, cu găinile și godacii lui de-acolo, departe, departe, unde au rămas.

Frumos era castelul, falnici munții, tainici codrii de brad, limpede râul, care spumegă pe lespezile de stânci! N-au seamăn pe lume. Nici Târgu-Vechi însă, cât e de vechi, nu-i de lepădat. Are hazul lui!... Abia acum își dă seama...

La acestea se gândea Cocârț și așa le gândea, privind la munți și la brădetul codrilor și la râul cel argintiu, stând cu coatele rezemate pe fereastra de la castelul gangsterilor bombatomici.

V-am spus că mai erau și altele? Erau! Se gândea Cocârț și la acelea, căutându-le dezlegare.

Bunăoară Atila, biciul lui Dumnezeu. He-hei! Rău l-a zăpăcit curajul și istețimea lui Cocârț!

Nu-și mai vine în fire. Nu se aștepta el, gangsterul gangsterilor bombatomici, să-l înfunde un băiat din Târgu-Vechi, mai mic și mai pricăjit decât cocoșații din catalogul domnului director.

De când i le-a turnat Cocârț toate, de la obraz, nu-și mai găsește astâmpăr și aciuare. Vine, pleacă, urlă, se răstește, se bate cu palma peste frunte, se plimbă de colo-colo cu mâinile la spate, pufnește pe nări, ia telefonul în mână, răcnește, se întoarce, se sucește, se perpelește, parcă-i un pește viu de la taraba Bălțățoaiei, pus pe grătar. Așa se zvârcolește.

L-a înfundat Cocârț?...

L-a înfundat!

Chiar parcă se teme acum de dânsul, nu-l mai stropşeşte ca la început. Are stimă şi consideraţie, cum scrie la carte.

Una tot o tine Atila înainte:

— Ştiu eu ce ştiu!... Slăbiţi-mă!... În orice copil e un cabotin! Nu-mi trebuie cabotini... Natur! Şniţel Natur! Sunt sătul până în gât de cabotini. Asta e bomba atomică! Vă garantez!... Kid? Vax! Vax, Kid!... Ha-ha-ha! Vă arăt eu ce nu s-a văzut!...

Păcat că vorbeşte amestecat! Pune cuvinte de-ale lui, barbare, de-ale hunilor, căpcăunilor, laolaltă cu limba românească, pe care o vorbesc oamenii din Târgu-Vechi, aşa cum le-a lăsat-o lor Dumnezeu, cum oaia behăieşte, găina cotcodăceşte, raţa măcăie, porcul guiţă, vaca rage. Dacă ar vorbi acătării româneşte curat, le-ar înţelege şi Cocârţ pe toate. Aşa pricepe el şi nu prea. Pricepe anapoda, cam cu stângul.

Noroc că vine, pe ascuns, călugărul cel bătrân, din peşteră, să-i uşureze sufletul. Se strecoară pe furiş, îi întinde crucea s-o sărute, îl cercetează cu ce anume nou mai are Cocârţ să-şi uşureze sufletul, ascultă, dă din cap, înseamnă la răbojul lui cu litere încâlcite tot ce-i gând şi închipuire şi ispită şi faptă de păcat, îl binecuvântează, se roagă pentru el.

Iar Cocârţ se culcă uşurat şi visează tot mereu că e acasă, în Târgu-Vechi.

— Ce este aceea cabotin? a întrebat Cocârţ, acum o săptămână.

— Cabotin?... clătinase cu milă schimnicul din barba până la brâu. Nu mai rosti asemenea cuvinte de ocară. De unde ai auzit astfel de vorbă netrebnică, fiul meu?

— De la Atila, prea sfinte. El spunea şi vâjâia din biciul lui Dumnezeu, plesnind unde apuca.

Călugărul se dumirise.

— De la Atila, zici? Atunci nu mă mir. Cabotin, fiul meu, înseamnă, în limba barbarilor, oameni ca dânsul şi ca toți din jurul său. Oameni care şi-au pierdut sufletul.

— Cum adică?...

— Lasă, fiul meu!... Nu e bine să mai ştii, în câte feluri diavolul ispititor duce sufletul omului la pierzanie!... Nădăjduiesc şi mă rog pentru tine, să te apere,, de această rătăcire, Domnul de Sus şi Stăpânitorul meu...

Mult şi multe n-a prea priceput Cocârț din sfaturile şi clătinările din cap atât de îndurerate ale Prea Sfântului.

A întrebat-o şi pe Norma, prietena şi ocrotitoarea sa.

— Duduie Norma, ce înseamnă aceia cabotin?... Norma a oftat şi i-a răspuns tot cam ca şi călugărul din peşteră:

— Cabotin, dragul meu Cocârț, înseamnă o ființă nefericită care şi-a pierdut sufletul... Eu! Andrei!... Jack! Alții... Toți suntem cabotini... Am fost oameni odată... Acum am încăput pe mâna lui Atila, biciul lui Dum-

nezeu!... Nu mai ştim ce-am fost ieri, ce suntem astăzi, ce vom fi mâine... El ne porunceşte, noi ne supunem...

— Eu n-am să fiu cabotin niciodată!... a hotărât Cocârț. Nu-mi poate lua mie sufletul Atila, cât e el de Atila! Nu mă dau! Mă țin tare! Norma zâmbise cu tristețe:

— Nu te da, Cocârț... Ține-te tare! Pentru mine e prea târziu... Eu sunt sclava lui... Cabotină... Cabotină... Cabotină...

„Ca botinele lui Culiță? se mirase Cocârț. Iaca unde ajung, cei care se potrivesc lui Atila!... Ajung tot ca încălțările pe măsura altora, căputate de Şapsa... Nu! Nu mă dau! Mă țin tare! Fie ce-o fi..."

Se ținea tare Cocârț.

Nu se dădea, măcar că erau destule care-l clătinau din tărie.

Când se uita la dânsul Andrei, ucigaşul, fără să vrea, se gândea la călugărul cel smerit din peşteră. Când îi vorbea schimnicul, se gândea la Andrei, ucigaşul. Mai are aceasta vreun rost şi vreun haz?

Pe urmă, chiar potrivelile când încerca el să fugă şi s-o ia la picior, spre Târgu-Vechi, ca să dea gangsterii bombatomici pe mâna poliției! Prea erau nişte potriveli parcă puse la cale.

S-a destăinuit Normei.

S-a destăinuit evlaviosului călugăr.

S-a destăinuit lui Joe, harapul, care îl ocrotea.

De fiecare dată l-au ajutat. L-au înțeles şi, cu dragă inimă, au sărit să-i fie de-un folos. I-au adus straie felurite, ca să nu-l cunoască nimeni. Când cos-

tumul principelui fără țară. Când zdrențele din carceră. Când pantalonii lui Culiță.

Degeaba!

L-au trezit la miezul nopții, l-au trezit dimineața, l-a întovărășit Norma în amurg dinadins cu rochia cea verde de Domniță și cu cununa de pietre scumpe pe frunte, doar, doar de nu va cuteza nimeni să-i oprească în drum.

Degeaba!

Parcă era un făcut!... Hop! Dintr-o parte un oștean cu zale și cu paloșul în mână. Hop! Din altă parte, Jack Spintecătorul, cu mașinăria lui de bombe atomice, pe care tot o încerca, fără nicio ispravă.

Fâsss! Fâsss!...

Fâsâia mașinăria lui, huruia înlăuntru, scotea flacără albăstruie, încolo nimic!

Jack Spintecătorul nici nu-i băga în seamă. El cu mașinăria lui. Vorba-i că erau nevoiți să se întoarcă de unde-au plecat?

Plângea Norma; se întrista Joe, harapul cel buzat și creț; se lua de gânduri Cocârț.

Scăpare nu se arăta de nicăieri. Atila era mai tare! Nici nu-și bătea capul. Pusese oameni de strajă, să vadă și să-și bată capul în locul lui.

Acuma, în Târgu-Vechi se întorc vacile de la pășune. Se duc găinile la culcare. Mama pregătește masa, la mașina de gătit cea nouă. Tata citește ziarul, pe jilțul de pai împletit din cerdac. Mariana face exerciții la pian.

Răducanu Beştelei a mai căpătat un cocoşat la lecţia de Intuiţie, fiindcă n-a ştiut, literă cu literă din carte, ce se poate scoate din copitele şi din pielea porcului. Despre Cocârţ au uitat. Pe Gâdac l-au uitat.

Sună clopotul la biserica veche. A mai murit un unchiaş ori o mătuşă.

Parcă nu-i chiar, chiar aşa de amărâtă peste măsură viaţa celor de-acolo, de departe, departe. Nici moartea lor, la adânci bătrâneţe. Fără pac-pac, crucea şi-un colac, când ţi-e lumea mai dragă!...

13

Atila a lipsit câteva zile. Îl zărise şi Cocârţ pe geam, în dimineaţa când a plecat cu automobilul cel roşu, împreună cu Andrei ucigaşul şi Jack Spintecătorul.

Nu-şi luase biciul lui Dumnezeu. L-a lăsat acasă.

Cum ar mai fi cotrobăit Cocârţ prin castel, încăpere cu încăpere, să pună mâna pe dânsul şi să ia puterea şefului de gangsteri bombatomici, Atila, hunul, căpcăunul!

Dar nu era liber decât pe sfert. Tot fracţiune ordinară! Îl prigoneşte aritmetica de zgârcit a domnului director până aici. E liber să iasă din camera sa, însă numai pe-un culoar îngust, unde se află, la capăt, un balcon mare cu flori şi viţă sălbatică. Acolo poate să stea să se sorească, să privească. Mai departe, uşile zăvorâte!...

Se trag ele zăvoarele e drept, însă numai când vine Norma să-l ia în pădure, ori prin alte săli. E liber să se vânture şi în cele două caturi ale castelului. Însă

numai sub ochii şi pe răspunderea Normei. Aici nu-i voie! Dincolo nu! În altă cameră, iarăşi nu!... Tainițele cu secretele bombei atomice, pretutindeni.

În schimb, are voie să se lăfăiască şi să-şi împlinească toate poftele în sala de bibliotecă. Phiuuu! Apoi, acolo cărți şi atlasuri şi toate soiurile de albume!...

— Am voie să le-ating?... Întrebase el cu sfială în ziua întâi, când a pătruns înlăuntru.

Norma i-a îngăduit îndată:

— Cât vrei, Cocârț! Să alegem împreună. Să te-ajut eu. Ce-ți doreşte inima!

Au ales împreună. Lui Cocârț i-a dorit inima, după năravul său, un teanc peste măsură de mare. De trei ori cât el!...

— Ajunge?... a întrebat zâmbind Norma. Celelalte ți le trimit diseară, cu Joe, în cameră la tine.

Cocârț s-a năpustit ca un leu paraleu asupra cărților de istorie cu poze şi asupra geografiilor şi atlasurilor legate în scoarțe de piele, să le dea gata pe toate dintr-o înghițitură. Nu se mai sătura, trecând de la una la alta. N-avea el atâția ochi câți îi trebuiau ca să tragă iama prin toate! Ăstea cărți! Ăstea atlasuri! Ăstea poze! Pe ăstea să le vadă Bicu şi Vlad, cu jerpelitul lui de atlas şi Mariana, cu terfeloaga ei de Istorie, subțire cât un lat de deget, şi Culiță, cu lecția lui despre Cristofor Columb!...

Norma citea şi ea o carte în vremea aceasta, într-un jilț. Citea cu glas tare, ca Mariana şi Tina, când învață pe de rost.

Se ridica în picioare şi dădea din mâini, o lua de la capăt. Păcat de dânsa că e cam grea de cap! Nu prea ține minte... Poate c-o ascultă Atila şi că-i pune cocoşați, poate că îi dă ore de arest? Vor fi având şi gangsterii rânduielile lor... Da-da! Acestea sunt lecții despre ucis! Au şcoală în toată regula carevasăzică? Nu omoară ei aşa pe apucatelea!...

Norma îşi repeta lecția pe de rost:

– Vreau sânge!... Mi-a luat onoarea, numele, tronul, copilul. Acestea se pot spăla numai cu sânge! Sânge!... Dați-mi sânge!... Vreau sânge! Am să-i beau sângele! Ah!... Dumnezeule mare!

– Aoleo! Mamă-mamă!... se cruci Cocârț, lăsând atlasul cu harta Americii la o parte. Duduie Norma, nu-i mai bine să bei mata o cafea cu lapte şi cu caimac, în loc de sânge? Te faci şi mata o barbară?... Te potriveşti la ticălosul ticăloşilor de Atila?

Cu ochii tulburi, Norma nici nu-l auzea. Îi dădea înainte. Se temea să n-o asculte Atila, la întoarcere, şi s-o potcovească, ticălosul, cu ore de arest şi cocoşați.

Pe urmă, mai târziu, la altă lecție, schimba glasul în şoaptă.

– Vino!... E noapte... Ne vor ascunde umbrele nopții. Nu ne vede nimeni. Nu va şti nimeni. I-am pus în cupă otrava pe care mi-ai dat-o tu... Peste cadavrul lui am călcat!... Am păşit peste cadavrul lui, ca să alerg la tine, răzbunătorul meu scump şi drag!... De ce nu-mi priveşti în ochi?... Am ochi de ucigaşă?... Ah, Doamne!... Am mâinile pline de sânge?... Ah,

Doamne!... Mă vor urmări remuşcările toată viaţa?...

„Iată ce învaţă dânşii din cărţi!... clătinase Cocârţ din frunte scârbit, întorcând-se la atlasurile şi volumele sale cu poze. Nu-i păcat de Norma?... Am s-o salvez, chiar dacă va fi nevoie s-o iau de soţie... Mă sacrific!... Ne binecuvântează călugărul din peşteră şi plecăm în lume... Fugim în America... Bine că a descoperit-o Cristofor Columb la vreme, s-avem unde ne ascunde!..."

Într-o zi, jos, pe-o blană de urs din bibliotecă, unde huzurea el înconjurat de cărţi, s-a bucurat amarnic dând peste chipul Janei D'Arc, într-un coşcogea albumul cu foile lucioase şi cu poze în culori.

Norma îşi isprăvise de învăţat lecţia despre uciderile şi otrăvirile la care o sileau gangsterii bombatomici. Stătea şi ea în fotoliu, pe gânduri, copleşită de remuşcări, cu bărbia în pumn.

— Duduie Norma, a întrebat Cocârţ apropiindu-se cu albumul, pe care abia îl tăbârcea. Mata ai auzit despre Jana d'Arc?

— Da, Cocârţ.

— Ştii, mata, că eu grozav aş fi vrut să fiu ca dânsa, să salvez Franţa?

— Tu vei fi vrut numai, Cocârţ!... Eu însă am fost.

— Cum?.. . s-a mirat el. Ai fost mata Jana d'Arc?

— Am fost Jana d'Arc!... Desigur că am fost. Şi câte altele n-am fost?... Electra... Doamna Chiajna... Mama lui Ştefan cel Mare...

„Săraca!... o tângui Cocârţ din toată inima. Iată ce păţesc cei care-şi pierd sufletul! Îşi pierd şi minţile!"

— Şi ce-ai mai fost mata?... o încercă el, ferinduse cam la o parte, cu frică. Numai mama lui Ştefan cel Mare?

— Ba încă destule altele, dragul meu Cocârț!... Nu ți-am spus? Ofelia... Lady Macbeth... Isabela, regina Spaniei. Maria Magdalena. Fecioara Maria... Soția lui Napoleon...

„E nebună rău, sărmana! s-a speriat Cocârț, trăgând cu ochii spre uşă. E în stare să mă strângă şi de gât, dacă o apucă nebuneala acuma!... N-o mai iau de soție, că face o poznă pe drum!... Ne duce lumea la balamuc pe amândoi..."

Diavolul întrebărilor şi iscodirilor din el nu-i îngăduia însă să n-o încerce şi mai departe:

— Iar acum cine te crezi că eşti mata, duduie Norma?

— Cine?... Nu mă vezi?... Elena Doamna, soția lui Petru Rareş!...

— Peah!... s-a scârbit Cocârț. Aşa ai ajuns mata? După ce-ai fost Jana d'Arc, să fii nevasta unui negustor de peşte, care umbla pe la noi, prin Târgu-Vechi, vânzând caraşi şi caracudă?... Petru Rareş, feciorul Răreşoaiei!... Mare baftă!... Din pricina lui, cu caraşii şi caracudele lui, m-a potcovit pe mine domnul director cu un cocoşat la lecția de Istorie.

Norma s-a frecat la ochi. Parcă se deştepta dintr-un somn. S-a uitat la rafturile bibliotecii, s-a uitat la Cocârț, s-a uitat la caietul de notițe cu lecția de pe genunchi.

A spus pe urmă, venindu-şi în fire:

— Ce prostii îţi vorbesc eu, copile?... Cred că nu te potriveşti la ele!... Nu-mi dădeam seama unde mă aflu, cu cine mă aflu...

Cocârţ, prinzând curaj, s-a apropiat de dânsa s-o mângâie, acum, când îi mai trecuse ţicneala.

— Nu-i nimica, duduie Norma!... Am priceput eu cum stau lucrurile. Cum să nu-şi piardă oamenii minţile, dacă ajung cabotini pe mâna lui Atila?... Pierd sufletul, se duc pe gârlă şi minţile... Mai bine spune-mi mata, cum a salvat Franţa, din mâna gangsterilor, Jana d'Arc? Şi cum e chestia cu ouăle lui Columb?... Astea n-am apucat eu să aflu de la Mariana şi de la Culiţă, înainte de a pleca din Târgu-Vechi...

Huzurul şi tihna din castelul gangsterilor bombatomici n-au ţinut mult. Într-o seară, Atila s-a întors, cu Andrei ucigaşul şi cu Jack Spintecătorul. Erau foarte tulburaţi tustrei. Se vede că veneau cu veşti proaste. Se vede că le dăduse poliţia de urme.

A doua zi dimineaţa, Atila a luat biciul lui Dumnezeu de coadă şi a început a răcni, a umbla de colo-colo, a da porunci zborşite şi a băga toată lumea în boală.

Iar s-a ivit oştirea din vale. Iar au prins a dura întăriri, a împinge la tunuri, a căra arme, a înălţa corturi. Şi pe Cocârţ, iar l-au închis în încăperea din turn, cu gratii la ferestre. Acum odaia era cu lumina aprinsă mereu; cu obloanele trase ziua şi noaptea. Prizonierul nu mai putea zări ce se petrece afară.

Încolo, o bucată de vreme l-au lăsat în pace. Masa, masă! Somnul, somn! Baia, baie!

Cât despre bibliotecă, adio! Joe, harapul cel buzat şi ocrotitor, îi aducea cărțile pe care le poftea şi când le poftea. Dar trăgea zăvorul după el. Cocârț nu se mai bucura nici de sfertul de libertate, fracțiunea ordinară de până acum; nici de plimbările prin pădure, la parcul cu urşi, cerbi şi căprioare. Nu se mai arăta nici Norma.

Intrase la pedeapsă, la ore de arest şi la cocoşați, fiindcă nu-şi învățase lecțiile despre ucidere şi otrăviri, pe care i le ordonase Atila să le repete în lipsa lui.

De două ori numai s-a strecurat seara, cu un văl negru pe ochi, cu degetul dus la buze şi cu urechile ascultând îngrijorată în toate părțile.

Odată, a vrut să-l ajute la evadare, să se întoarcă în Târgu-Vechi şi să vestească poliția. I-a adus hainele cu care venise, pantalonii lui Culiță şi pantofii cei căputați de Şapsa.

L-a dus de mână pe-o uşă ascunsă şi l-a suit în camionul cel alb. Toate erau cum au fost atunci, când s-a urcat el de pe stradă să vadă pantera neagră. Nu lipsea nici pantera, nici armele, nici sacii şi geamantanele de piele.

— Stai pitit!... l-a povățuit ea. Camionul pleacă îndărăt. Cum ajungi în Târgu-Vechi, sari jos, dai veste... Mă salvezi şi pe mine... Vreau să-mi găsesc sufletul înapoi... Fă aceasta pentru mine, Cocârț!

— Te salvez!... a jurat el cu mâna la piept. Trec

prin foc şi prin sabie pentru mata, duduie Norma! Să-mi plesnească ochii dacă n-o fac!...

Automobilul a plecat. Pantera neagră a început să se uite la el cu ochii sticloşi ca atunci. Şi tot ca atunci a aţipit. Şi tot ca atunci, nu s-a deşteptat decât când l-a zguduit de guler Atila, biciul lui Dumnezeu, răcnind la el încă mai fioros, de i s-a zburlit părul în cap.

N-a mai feştelit pantalonii lui Culiţă. Dar nici departe n-a fost. Are Atila putere asupra lui şi pace! Mai ales că umbla şi Jack Spintecătorul, cu maşinăria de bombe atomice, gata-gata să-l facă praf şi pulbere.

S-a dus pe copcă încercarea lui de fugă. S-a înecat ca ţiganul la mal. Atila, mânios peste măsură, l-a pus din nou în carceră. L-a ţinut o noapte şi iar s-a răzgândit.

Joe a venit să-l lege la ochi şi să-l poarte îndărăt, în camera din turn. Dumnezeu să-i mai înţeleagă!... El s-a pus pe mâncat şi pe dormit, pe răsfoit cărţile cu poze.

A doua încercare de fugă a fost altfel. Cu avionul.

N-a izbutit nici de data asta. Însă cel puţin s-a urcat Cocârţ în avion? A zburat el prin văzduh? A văzut el de sus munţii, apele, şoselele, oraşele, mai dihai decât pe atlasul lui Vlad şi pe atlasurile cele mult mai mari şi mai frumoase din bibliotecă?

S-a urcat! A zburat! Le-a văzut! Fie ce-o fi! Merita s-o încerce, chiar dacă nu i-a mers.

Mai rău e că a pățit-o și Norma!... A pățit-o și aviatorul pe care-l cumpărase ea să-i salveze. I-a prins pe toți, Atila, când a coborât avionul; i-a legat burduf și i-a adus îndărăt. Norma plângea. Aviatorul se ținea tare.

Tare se ținea și Cocârț. Dar a înțeles el că din mâna gangsterilor bombatomici nu-i rost de scăpare. Au spioni răspândiți în toate ungherele țării. Au automobile, au avioane să te urmărească, au și biciul lui Dumnezeu cu dânșii.

Nu mai vede el Cocârț libertatea și Târgu-Vechi, până la moarte! Noroc că Târgu-Vechi îl vede mereu prin vis...

14

Sfârşitul pământului se apropia. Gangsterii bombatomici n-au stat cu mâinile în sân. Isprăviseră cu fabricarea lor din tainiţele castelului. Erau gata cu toate. Se pregăteau de plecare.

Le-a înţeles acestea prea bine Cocârţ, măcar că, prin ferestrele oblonite ale turnului, nu zărea nimic din cele ce se petreceau afară. Le-a înţeles trăgând însă, după năravul său, cu urechea la zarva din vale.

În fiecare noapte porneau camioane, care cu poveri, convoaie, turme, oştire... Le-a mai înţeles, tot cu auzul şi după forfoteala din castel. Împachetau lucruri. Strângeau covoare şi blăni. Băteau lăzile în ţinte. Goleau încăperi.

Călugărul cel gârbov şi cuvios a venit să-l spovedească.

— Îmi fac capătul?... Întrebă Cocârţ, intrat din nou la grijă. Tot nu mai încape Atila pe lume de mine?... Tot eu îi stau în cale?... Spune-mi, prea sfinte, că am curaj să merg la moarte cu fruntea sus, fie ce-o fi!

— Știu, Cocârț, fiul meu, că ești un băiat inimos peste măsură!... a răspuns schivnicul, netezindu-și barba până la brâu. Poate însă că nu ți-a venit ceasul din urmă, cum te gândești... M-am rugat marelui Dumnezeu și poate că se va îndura să-mi asculte umilul meu cuvânt și de data asta...

— Adică să-mi dea drumul Atila?...

— Nici chiar așa, fiule! Să ne mulțumim cu cât se poate... Parcă-mi vorbeai mie odată despre Arca lui Noe, pe care ar fi pregătit-o răufăcătorii?... Mi- ai vorbit sau m-am înșelat?... Că n-am însemnările la mine.

— Ba da, prea sfinte... am vorbit. Știu eu... Acolo au s-adune ei câte-un dobitoc de probă din toate făpturile de pe lume, să nu li se piardă seminția.

— Drept este, fiul meu. Acuma îmi amintesc... Ia chibzuiește-te puțin!... Nu-ți dă nimic prin minte?

Cocârț s-a chibzuit. Nu i-a dat nimic prin minte, cât era el de isteț. De unde să-și închipuie că printre atâtea dobitoace din Arca lui Noe, ar fi fiind nevoie și de câte-o probă de Cocârți și de Gândaci?

Schimnicul cel gârbov și smerit îl ajută să ajungă la nădejdile sale.

— Văzut-ai vreun copil pe-aci?

— Nu... asta chiar mă și miram, prea sfinte!... Dacă era vreun copil, mă mai luam cu el și era robia mai ușoară.

— Vasăzică, nu sunt copii... Ei, nici acuma nu te lămurești?

— Am înțeles, prea sfinte!... se lumină Cocârț, să-

rind în sus de-o şchioapă. Au nevoie de mine? Nu pot fară mine?... Au să mă cărăbănească în Arca lui Noe, ca să aibă un copil de probă şi să nu se piardă seminţia băieţilor de pe lume?... D-apoi ştii că asta e ceva grozav, prea sfinte! Eu am să fiu singurul copil din lumea cealaltă, pe care-au s-o facă de la început barbarii şi gangsterii!... Un fel de model de copil... Phiiii!. Atunci are să scrie şi în Biblie despre mine, ca despre Sem, Cham şi Jafet? Să înveţe Răducanu Beştelei despre Cocârţ, la lecţia de religie şi să capete cocoşaţi, dacă n-o şti literă cu literă din carte? Phiii! Aşa are să fie, Prea-Sfinte?

— Poate că aşa fi-va, fiule!... a clătinat din potcap cuviosul călugăr. Dar nu te lăsa ispitit de diavolul deşertăciunii, fiindcă mă mâhneşti în ceasul despărţirii... Nu te gândeşti oare, fiul meu, ce are să se întâmple cu fraţii şi surorile tale din Târgu-Vechi?

— Păcat de pian şi de uniforma cea nouă a lui Bicu!... strigă Cocârţ. Păcat şi de maşina cea nouă, de gătit, a mamei!... Mai bine nu mai plătea ratele de pomană!...

Apoi, numai după aceea îşi dădu el deplin seamă de cumplitul adevăr. De sfârşitul tuturora, care se apropia. Au să moară toţi?... Au să zboare toţi în stele?... Iar el nici de atâta ispravă nu s-a învrednicit! Să-i salveze ca Jana d'Arc!... Ba încă se mai şi bucura, că are să rămână el singur un model de Cocârţ şi de Gândac, în lumea de după potopul gangsterilor bombatomici, ca să nu se piardă seminţia Gândacilor şi a Cocârţilor!

— Sunt un mişel şi-un netrebnic, prea-sfinte!... mărturisi el adânc pocăit. Tot stând cu gangsterii ăştia bombatomici, m-am făcut şi eu un cabotin ca dânşii. Mi-am pierdut sufletul. Am ajuns ca Andrei ucigaşul!

— Chiar ca Andrei?... s-a înfiorat mâhnit călugărul. Şi eu care taman mă rugam de marele Stăpânitor, să-l izbăvească şi să-l aducă pe calea cea dreaptă!...

Cocârț a făcut din mână a slabă nădejde.

— Cu dânsul îți iroseşti rugăciunile de florile mărului, prea-sfinte!...Nu mai are leac şi îndreptare... Pac-pac, crucea şi-un colac! Atâta ştie el! Nu era să-mi întindă şi mie pielea pe băț?...

— Ț-ț-ț-ț!... Aşa a vrut rătăcitul şi nelegiuitul?... Nu s-a temut că are să-l pârjolească focul gheenei?...

— Nu s-a temut, prea-sfinte!... El, pac-pac! Trage în lună, trage în oameni; când lasă pistolul, apucă securea!... Încât, mai bine, roagă-te pentru duduia Norma...

— Mă voi ruga, fiule!... Acum, te părăsesc. Pare-mi-se că, până la viața viitoare, n-avem să ne mai vedem noi, Cocârț, fiul meu!... Domnul cu tine!... Rămâi cu bine!... Îl binecuvântă schimnicul peşterilor din uşă.

— Sărut mâna, prea sfinte!... a rostit Cocârț, cu glasul înecat de jale şi cu ochii podidiți de lacrimi. Roagă-te şi pentru mama...

Bine o mai presimțise călugărul cel cucernic şi cu trecere la Dumnezeu, de-a venit el cu binecuvântările în seara cea din urmă!

A doua zi dimineața, Cocârț şi-a luat rămas-bun pentru totdeauna de-la castelul gangsterilor bombatomici.

În zori, Joe harapul şi Norma au intrat în odaia lui din turn, să-i pregătească bagajele. Bagaje, nu glumă! Straie nu glumă! Cărți, nu glumă. Schimburi, nu glumă! Pijamale, nu glumă! Câte-o probă de fiecare. Fie ce-o fi! Avea zestre serioasă, amicul nostru Cocârț, pentru lumea cealaltă, viitoare, a gangsterilor, când va sări în văzduhuri lumea cea veche, cu Târgu-Vechi cu tot.

— Mai puneți şi pantalonii lui Culiță? s-a mirat el. Şi scroambele ăstea căputate de Şapsa? Ocupă loc degeaba!...

Joe, harapul, îl dojeni:

— Nu te lepăda de ele!... Nimic nu se ştie!... Strânge pantaloni cu ochelari albi pentru zile negre!...

De asta îi păsa lui Cocârț! Zădarnic se silea el să fie mâhnit şi amărât peste măsură! Nu se prindea mâhneala şi amărala de dânsul.

Îl frământau frigurile plecării. Avea un costumaş nou, de stofă englezească. Pardesiuaş cu gaică la spate. Caschetă de automobilist. Ba chiar şi ochelari de soare. De pantalonii lui Culiță îi ardea lui, cu ochelarii lor din fund?... Şi cu rablele cârpocite de Şapsa?

Când s-a mai văzut şi în automobil descoperit, alături de Norma, lângă volan, fericirea lui trecu peste orice măsură. Fie ce-o fi!

Automobilul era verde. Verde era şi costumul Normei.

Joe s-a aşezat în fund. Norma a aprins o țigară, a înfipt-o într-o țigaretă lungă de fildeş, a dat drumul motorului, a răsucit volanul spre poarta ieşirii şi adio, castelul gangsterilor bombatomici!

Norma conducea automobilul cu părul în vânt, fără pălărie, voioasă şi dânsa peste măsură.

— Al matale e automobilul, duduie Norma? întrebă Cocârț.

— S-ar zice!... a zâmbit Norma. Unul din cele trei automobile ale mele...

— Sssssiiiiiuuuuu!... se minună Cocârț, fluierând printre dinți.

Şoseaua albă şi pietroasă şerpuia pe culmi de munte, printre brădet. Se vedea un pisc, cu nişte stânci sure. Cocârț a vrut să ştie cum se numeşte culmea şi cum se numesc stâncile.

— Rarăul şi Pietrele Doamnei... a spus Norma. Acesta e muntele pe unde a fugit Doamna lui Petru Rareş cu pruncul său, urmărită de duşmanii şi uneltitorii care l-au alungat pe Petru Rareş de pe tron.

— Nici aici nu mai scăp de Petru Rareş?... s-a oțărât Cocârț. Din cauza lui am căpătat eu un cocoşat la istorie. Pesemne feciorul Răreşoaiei ăleia a umblat cu căruțele lui de peşte, caraşi şi caracudă prin toată țara?... Şi pe-acolo a fugit nevasta lui?

— Da... Elena Doamna!... adică eu, Cocârț.

— Mata, duduie Norma!... s-a tras Gândac mai la o parte de lângă volan.

— Eu... Fireşte că eu... Este şi fotografie... Ai să-mi vezi chipul lângă stânci... Cred că e ceva foarte reuşit ca efect...

„E nebună rău, săraca!... Tot eu am s-o scăp. Mă sacrific!... O iau de soţie, mai ales că are şi trei automobile... Fie ce-o fi!" se hotărî Cocârţ.

Iar ca să nu-şi poată retrage cuvântul, pe dată îi şi ceru mâna:

— Duduie Norma, hai să ne căsătorim!... Cu mine n-ai să mai fii cabotină!... Nu-ţi mai pierzi sufletul... Să-mi plesnească ochii, dacă n-oi îngriji eu de mata să te faci bine şi să te salvez!...

Norma a zâmbit, trăgând din ţigareta subţire şi mai trăgând şi un viraj îndrăzneţ, pe două roţi:

— Vasăzică ne logodim, Cocârţ?

— Păi, eu sunt gata!...

— Hm!... Mi se pare că mai ai de dat nişte examene, până una alta, dragă Cocârţ!... surâdea Norma, din ce în ce mai înveselită. Aşa că mai amânăm... Să treci şi tu mai întâi examenul cu succes, cum l-am trecut eu!...

Cocârţ s-a amărât la pomenirea examenelor. Dar mai ales s-a speriat la vestea că Norma şi-a trecut cu succes examenele sale.

— Pe mata te-a ascultat lecţia pe care o învăţai? Şi ai ieşit cu bine, duduie Norma?...

— Nota zece, nu cocoşaţi, dragă Cocârţ!

— Atunci ai omorât?... Ai dat otravă? Ai trecut peste cadavru? Ai băut sângele, cum era lecția lui Atila?

— Da, Cocârț. Lecția e lecție... Le-am făcut toate. Atila m-a felicitat!...

— Ssssiiiiuuuuu!... se minună încrâncenat Cocârț, ghemuindu-se departe de băutoarea de sânge.

„Apoi cu dânsa are să fie greu de trăit, ca soț!... Își facu el socotelile. Când are s-o apuce patima, îmi dă otravă, se repede să-mi bea sângele... Uiiiuuu! Dar tot o iau!... Mă ascund sub pat și scap, până ce-i trece... Fie ce-o fi!..."

— Eu nu-mi retrag cuvântul!... a rostit el curajos. Fie ce-o fi!

— Bine, Cocârț!... Știu că ești un brav... zâmbi mai departe Norma cu recunoștință. Acum, mai bine privește locurile acestea, căci n-o să le mai vedem repede... Tu, poate niciodată.

Cocârț a admirat priveliștile în tăcere. Munți, ape, poduri, sate scăldate în soare, șosele șerpuite în păduri de brad. Pe urmă, s-au rânduit ținuturi deluroase. Pe urmă, șesuri.

Automobilul cel verde gonea, gonea, gonea, departe, departe, departe de castelul gangsterilor bombatomici.

15

Noaptea, târziu, automobilul s-a oprit la țărmul mării, după ce străbătuse țara de-a lungul. Acolo îi aștepta o barcă. Luntrași cu felinare. Ostași de strajă.

Îndată Cocârț a fost ridicat pe sus, urcat în luntre și dus în Arca lui Noe, prin întuneric. He-hei! Se pricepeau bine gangsterii bombatomici cum să lucreze cu iuțeală!

Beznă de nepătruns. Vorbe în șoapte. Numai clipocitul valurilor în laturile corăbiei. Și numai mugetul fiarelor dinlăuntru.

Toate pline de taină. Toate pline de fiori.

Abia ajuns pe punte, Cocârț a uitat însă de taină și de fiori. Ar fi vrut să tragă o raită pe la cuștile leilor, tigrilor, elefanților, girafelor și maimuțelor, jaguarilor și leoparzilor, ca să vadă cu ochii săi făpturile pustiurilor și ale codrilor din Africa, Asia și America, vii și naturale, nu numai în poze din cărți și atlasuri. Îi crescuseră pretențiile.

Nu se mai mulțumea cu urșii, cerbii și căprioarele din parcul castelului, cu vulturii și veverițele pădurilor rămase în urmă, departe în munți. Cât despre toate animalele și orătăniile domestice din lecțiile de Intuiție, care răgeau, behăiau, guițau, nechezau, lătrau, mieunau, cotcodăceau, gâgâiau și măcăiau pe ulițele Târgului-Vechi, acelea îi ieșiseră cu desăvârșire din cap deocamdată.

El vroia să dea o raită numaidecât la tigri, la lei, la jaguari.

Dar nu mergea treaba pe pofta lui.

— La culcare!... a spus Jack, harapul, făcând semn spre ușa unei cabine. Acum dormim! Așa ordonat, master Atila! Așa facem! Altfel supărat foarte. Brrr!

— Vasăzică e aici hunul, căpcăunul?

— Este aici, master Atila!... Pregătit tot... Pus bombe suta una, sute două, la Londra, New York, Moscova, Berlin, Roma, Paris... Apesa master Atila buton, tot prrr-prrrr!.... Poc! Zburat aer!

— Să fie al dracului de master Atila cu zburatul lui! Bombagiul naibii!... se necăji Cocârț, mai mult de mântuială, fiindcă era cu gândul tot la cuștile cu animale, nu la soarta Londrei, Madridului și Parisului. Mâine putem să vedem menajeria?...

— Potem! Potem!... Mâine permis...

Ce-i rămânea lui Cocârț altceva să facă, decât să se culce? Deci, s-a culcat.

S-a culcat în cabina din Arca lui Noe. Iar în loc să viseze cum zboară în văzduhuri Londra, New York,

Paris, Moscova, Berlin, Roma, Madrid, Valparaiso, aşa cum visa el în patul său din Târgu-Vechi; în loc să viseze tigri, jaguari, lei, pantere şi leoparzi, toate dihăniile care îi ţineau tovărăşie în Arca lui Noe, ce credeţi că a visat el?

Ei, aşa e că nu ghiciţi chiar dacă v-aţi da peste cap o mie de ani, de-o mie de ori pe zi?

Cocârţ a visat Târgu-Vechi şi vaca lui Precup, păscând în grădina de peste drum. Asta a visat el.

Ca să vedeţi cum nu scăpa dânsul de gândăcăriile şi cocârţăriile de-acasă, nici în Arca lui Noe!

Dis-de-dimineaţă s-a schimbat rânduiala.

Joe i-a adus două costume de marinar. Unul de lucru; altul de fandoseală. Atila l-a pus răstit la treabă:

— Aici, nimeni nu stă cu braţele încrucişate pe piept! Ai să-ţi câştigi pâinea în sudoarea frunţii tale, muncind! Treci la spălat puntea!...

Spunea şi se plimba pe puntea corăbiei, tot plesnind şi vâjâind din biciul lui Dumnezeu.

Cocârţ s-a aşternut pe muncă, să-şi câştige pâinea în sudoarea frunţii sale. Nu era treabă grea!... Se bălăcea în voia cea bună mai grozav ca în ştioalnele de la Gârla-Veche de lângă Târgu-Vechi. Avea „hurtum", Avea cizme până la genunchi; avea haine impermeabile.

Arca lui Noe se depărtase în largul mării. Nu se mai vedea ţărmul. Nu se mai vedea nimic. Nu se zărea încă nici Araratul.

În schimb, pe punte, cot la cot cu Gândac, îşi câş-

tigau pâinea muncind, măturând, spălând, cărând şi ştergând, sumedenie de seminții omeneşti din toate ungherele pământului. Tocmai cum o ştiuse că are să fie Cocârț mai dinainte şi i-o istorisise călugărului celui bătrân şi evlavios. Se aflau un chinez, un japonez, un indian, un lapon, un ungur, un american, un englez, un neamț, un bulgar... Câte-o probă din fiecare, aleşi pe sprânceană!... Cum de nu s-a gândit oare Atila să ia şi un schimnic smerit de probă?... Nu-i păcat să li se piardă sămânța? Ori poate că, în lumea cea nouă, a gangsterilor bombatomici şi a barbarilor, n-au nevoie de oameni de-ai lui Dumnezeu?

Păcat! Aşa, îl lua pe călugărul cel din peşteră, iar Cocârț ar fi avut şi cui să se spovăduiască, uşurându-şi sufletul.

După două ceasuri de agonisit pâinea în sudoarea frunții sale, Cocârț a căpătat învoire, în sfârşit, să intre şi în menajeria de pe Arca lui Noe.

Scântei i-au sărit din călcâie, repezindu-se în partea corăbiei cu fiare sălbatice!... Nu ştia încotro să se uite mai întâi. Lei şi tigri, pantere şi jaguari, elefanți şi hipopotami, leoparzi şi rinoceri, crocodili şi girafe, hiene şi antilope. Cât despre maimuțe, felurite feluri, care de care mai caraghioase şi mai bărboase, strâmbându-se la el, ronțăind nuci şi alune, scoțându-i limba, trăgându-l de mânecă printre gratii! Se afla mai ales un urangutan liber, care fuma dintr-o pipă şi parcă i-a făcut de vreo două ori cu ochiul. Un urangutan de tot hazul.

Iată-l şi pe Fram, ursul polar, despre care a citit el într-o carte de-a lui Culiţă!... Vasăzică l-a luat şi e Fram?... He-hei!. Apoi ăsta multe ar avea de spus şi de istorisit, dacă i-ar fi dat Dumnezeu limbă de vorbit!

Se ivise şi Jack Spintecătorul, tot umblând de colo colo cu maşinăria lui de bombe atomice. Se tot învârtea şi Andrei, ucigaşul, pipăindu-şi pistolul în buzunarul de la spatele pantalonilor. Nici aici nu se lăsa de năravul său! Stătea gata să scoată arma şi pac-pac! Crucea şi-un colac!...

Urangutanul cel păros se ţinea după el. Ce naiba de urangutan, care-i tot face lui Cocârţ cu ochiul? Trage din pipă, se scarpină cu laba acolo unde i-ar fi să-i fie fundul pantalonilor, dacă ar avea şi urangutanii pantaloni, potriveşte când se uită Andrei ucigaşul şi Jack Spintecătorul în altă parte, şi atunci repede îi trage un semn cu ochiul la Cocârţ!... Hm! Şi asta-i încă una!... Nu-şi închipuia el că maimuţele fac cu ochiul.

— Ce-i, bătrâne Adam Babadam?... Îl întrebă în glumă Andrei, ucigaşul, dându-i o sfârlă peste lulea. Fumezi ca un paşă? Ce-ţi pasă...

Urangutanul a mormăit ceva pe limba lui şi s-a uitat mânios la Andrei, ucigaşul. Se supărase. Nu-i plăcea că i-a dat cu sfârla peste lulea. Jack Spintecătorul făcea şi el haz de supărarea maimuţoiului, spunându-i lui Andrei:

— Ăsta-i cel mai deştept urangutan de pe Pământ!... Numai nu vorbeşte!... Bine a făcut Atila că l-a

luat cu noi... L-a luat de la grădina zoologică din Londra.

— Bine a făcut şi nu prea!... rosti Andrei cu îndoială. Eu mă cam tem să nu dea foc corăbiei cu pipa lui... E în stare să ne facă o şotie maimuțoiul!

Urangutanul iar a tras din coada ochiului spre Cocârț.

Parcă râdea în sine, cu pipa în colțul gurii.

— Gata!... Ora închiderii!... a strigat Joe, poftind pe toți să-şi ia tălpăşița. Master Atila ordonat lasem animalele pentru odihnă la ele!...

Au ieşit toți pe punte. Atila, cu biciul lui Dumnezeu în pumn şi cu mâinile în şolduri, l-a întrebat pe Cocârț, în toane ceva mai bune:

— Cum ți-a plăcut Arca lui Noe, uriaşule?...

— Mi-a plăcut, domnule Atila!... Dar ai uitat o mulțime de animale şi de păsări... Unde e boul? Unde e vaca, oaia, porcul, găina, rața, gâsca?... În lumea dumitale pe care vrei s-o faci din nou, ai să mănânci lapte de girafă?... brânză de crocodil?... ouă de struț?... unt de hipopotam?

Atila a rămas cu gura căscată şi deodată s-a bătut cu palma pe frunte, minunându-se:

— Ia uită-te, domnule! Mare bou mai sunt! Ştii că ai dreptate? Iar mă înfundă broscoiul ăsta!

— Te rog, domnule Atila, să nu mă faci pe mine broscoi!... se cocârți Cocârț. Îmi câştig pâinea cu sudoarea frunții mele. Vreau să fiu respectat!... Mai întâi că şi broscoi, broaşte şi burateci ai uitat să iei în barca lui Noe. La asta nu te-ai gândit?... Cine are să mai facă o ploaie

în lumea dumitale, a barbarilor şi a gangsterilor bombatomici?

Îngândurat de tot, Atila a intrat în cabina comandantului de pe Arca lui Noe, să vorbească la aparatul de radio oamenilor săi de încredere, ca să-i trimită cu un vaporaş câte-o probă de bou, vacă, oaie, cal, porc, măgar, rață, gâscă, găină, precum şi mai multe soiuri de broaşte şi broscoi.

Trei zile şi trei nopți au plutit aşa pe mare, îndreptându-se spre Ararat cu Arca lui Noe.

Atila nu apăruse încă pe butonul bombelor atomice. Mai aştepta. Avea el chibzuielile sale.

Cocârț îşi câştiga pâinea cu sudoarea frunții, muncind de zor şi spălând puntea corăbiei dimineața. Pe urmă, se schimba în straiele de fandoseală. Se plimba la soare. Făcea ce făcea şi tuleo, băiete! în partea cu menajeria. Acolo era raiul său. Se împrietenise cu maimuțele. Numai pe urangutanul cel mare şi bătrân, Adam Babadam, nu pricepea el ce tot îi trage cu ochiul.

În seara de-a treia, când stătea Cocârț lângă cuşca cu lei şi leoaice, deodată a venit pe la spatele lui Atila şi l-a azvârlit în cuşcă, rânjind. A intrat şi el, dar a rămas cu brațele încrucişate cu mâinile pe piept, cu biciul lui Dumnezeu atârnând de sub cot, aşteptând să vadă ce se întâmplă. Intrase şi urangutanul, Adam Babadam, cu pipa în dinți. Dincolo, afară, se ivise Jack Spintecătorul cu maşinăria lui de bombe atomice.

Leii au început să se apropie încet, arătând colții. Veneau din dreapta. Veneau din stânga. Veneau din

față. Veneau din spate. Se apropiau, căscau gurile; iar pe Cocârț l-au trecut din nou sudorile, din nou i se cocârțise părul măciucă în cap.

Şi Atila, hunul, căpcăunul, rânjea mai sălbatic decât leii şi leoaicele. Rânjea şi nu sărea să-i dea ajutor, să-l scape, să-l smulgă din ghearele fiarelor.

Atunci, fie ce-o fi, s-a repezit Cocârț şi i-a smucit biciul lui Dumnezeu din mână, uitând de lei şi de leoaice, croindu-l cu harapnicul peste obraz.

— Barbarule! strigă el. Hunule şi căpcăunule, mult ai să mă chinuieşti pe mine, care-mi câştig pâinea cu sudoarea frunții mele?...

Leii se culcaseră la picioarele lui Cocârț, îmblânziți de vreme ce avea el biciul lui Dumnezeu în mână. Atila îşi ştergea dunga de sânge de pe obraz, mugind şi pregătindu-se să se năpustească la broscoiul de Gândac.

În aceeaşi clipă, s-au ivit însă doisprezece polițişti în uniformă, iar urangutanul cel bătrân, Adam Babadam, a pus mâna pe umărul lui Atila, rostind apăsat:

— Atila, gangsterul gangsterilor bombatomici, în numele legii, eşti arestat!

Apoi, scoțându-şi masca de maimuțoi de pe obraz, a lăsat să i se vadă chipul de om şi s-a întors spre Cocârț, să-i strângă mâna.

— Dă-mi voie să te felicit!... Mă recomand Sherlock Holmes!

— Ionescu I. Ion, numărul doi, numit şi Cocârț!... s-a prezentat, lipind călcâiele, Gândac.

— Îmi pare bine de cunoştinţă!... rosti Sherlock Holmes. Ai salvat omenirea! De mult îl păşteam eu pe acest individ, dar nu-i puteam face nimic, fiindcă avea biciul lui Dumnezeu în mână.... N-ai observat cum te tot îndemnam?... Dumneata i-ai dat lovitura de moarte...

Scuturându-şi scrumul din pipă, a poruncit poliţiştilor:

— Pune-i cătuşele!... Ai ceva de declarat, netrebnice Atila?

Netrebnicul Atila a înclinat ochii în pământ şi n-a răspuns nimic.

Încă o dată îl înfundase broscoiul de Gândac.

16

Sfârşitul
sau
Adevărata bombă a bombelor atomice

Frumoase, senine, fără de seamăn, au mai fost în acel an dimineţile de august, la mare! Arar câte- o adiere de vânt. Arar câte un fulg străveziu de nor.

Valurile abia se clătinau molatec. Se sfărâmau la ţărm, sunând ca nişte zale de argint, pe plaja cu nisipul de scoici, care sclipea în soare ca o pulbere de pietre scumpe.

Albastru. Albastru. Albastru.

Numai o dantelă subţire de spumă albă se croşeta singură la marginea apei, cât ţinea malul, cât se întindea plaja, cât cuprindeau ochii. Şi numai zborul stolurilor de pescăruşi trecea cu fâlfâiri albe dintr-o parte în altă parte. Încolo numai albastru, albastru, albastru. Albastrul mării, albastrul cerului, albastrul zării.

Niciodată Cocârţ n-a văzut atâta nemărginire de albastru. Nici nu şi-a închipuit el că s-ar afla atâtea feluri de albastru, schimbătoare de la ceas la ceas, după cum se înălţa ori apunea soarele pe cer; după cum marea era neclintită şi lucie ca o oglindă, ori se încreţea uşor de fiorul adierilor, venite de departe, din larg.

Niciodată nu şi-ar mai fi închipuit el nici altele.

Bunăoară că are să umble aproape gol, cu un pantalonaş de-un lat de palmă. Şi că are să ajungă atât de negru, ca un pui de harap. Acum parcă era odrasla lui Joe, africanul, nu onorabilul fiu al onorabilei doamne şi onorabilul domn Ion Ionescu, numărul doi, din Târgu-Vechi.

Dar atâtea i s-au mai întâmplat lui de câteva luni încoace, încât nu se mai mira de nimic!... Lua viaţa cum e. Fie ce-o fi!

Iar amărât peste măsură n-avea pentru ce să se mai simtă. Ba nu era el amărât deloc, dar ştiţi?

Chiar deloc, deloc. Nici măcar cât negrul de sub unghiile lui îngrijite de acum, nu de altădată, când îi cerceta degetele domnul director şi-l potcovea cu două ore de arest, fiindcă se înfăţişa cu labe de potcovar.

Vila e chiar pe ţărmul mării. Vila Normei, unde stau dânşii de o lună jumătate.

Norma, Joe şi Cocârţ.

Stau sub nume ascuns, deghizaţi, cum i-a sfătuit Sherlock Holmes.

Atila e arestat, pus în lanţuri, băgat în temniţă, aşteptând judecata şi osândirea la moarte: pac-pac! Plu-

tonul de execuție, aceasta va fi ispășirea. După faptă și răsplată.

Însă Andrei ucigașul și Jack Spintecătorul au scăpat. Au tovarăș. Au luat dânșii conducerea gangsterilor bombatomici. Nu se lasă. Numai dânșii cunosc unde se află puse bombele atomice la Londra, New York, Moscova, Paris, Berlin, Roma, Madrid și în toate orașele mari ale lumii, gata să arunce pământul în stele, când vor apăsa pe buton.

Mai vor și răzbunare! Nu i-o pot ierta lui Cocârț, că el i-a răpus gâtul lui Atila. Nu i-o ierta nici Normei și lui Joe, că s-au dat de partea oamenilor cinstiți și cu teama lui Dumnezeu; că nu mai sunt cabotini cu sufletul pierdut.

Au jurat răzbunare. Așa a adus știre Sherlock Holmes, foarte îngrijorat, pufăind din pipa lui tot așa ca atunci când se travestise în urangutanul Adam Babadam de pe Arca lui Noe și-i făcea din ochi lui Cocârț să n-aibă nicio grijă, iar Gândac nu pricepea. I-a povățuit să se ascundă. Norma și-a vopsit părul în negru, poartă ochelari negri, se preface că e o doamnă profesoară de înot, foarte obosită și bolnavă, care are nevoie de mare, de odihnă, de singurătate, de băi și de soare. S-a înnegrit și ea ca o hărăpoaică.

La Târgu-Vechi, nici pomeneală să se întoarcă deocamdată Cocârț.

Așa a spus Sherlock Holmes: e foarte mare primejdie, fiindcă spionii lui Andrei ucigașul și ai lui Jack Spintecătorul stau acolo la pândă să pună mâna pe

broscoiul de Gândac, care le-a stricat toate socotelile. În schimb, printr-un curier secret, Cocârț a trimis scrisori mamei şi a primit răspuns.

Doamna şi domnul Ion Ionescu i-au scris să aibă toată încrederea în Norma. I-au scris că îl doresc toți. Că au limpezit şi chestia cu orele de arest şi cu absențele nemotivate. Totul e bine în Târgu-Vechi şi toți sunt sănătoşi!... De-un lucru nu e prea mulțumit Cocârț.

Nu s-a pomenit nimic în ziare despre isprava sa şi n-au ieşit poze. Arestarea lui Atila e ținută încă în taină, până ce Sherlock Holmes va pune mâna pe întreaga bandă a gangsterilor bombatomici.

În aşteptare, Cocârț face plajă, se lăfăieşte la soare, se bălăceşte în mare. A învățat să înoate cu Norma. Cu o profesoară, prietenă de-a Normei, pregăteşte, două ceasuri pe zi, examenele, ca să nu piardă anul. He-hei!... Altfel de lecții, nu cu domnul director, cu ore de arest şi cocoşați. Lecții pe cărți nou-nouțe, cu atlasuri de geografie şi atlasuri zoologice, cu explicații şi o duzină de caiete. Mai mare plăcerea! Să tot înveți!... Să dai examene de cinci clase într-un an...

Se joacă, învață, se soreşte, înoată, citeşte cărți cu aventuri şi descoperirea Americii, comandate de Norma la Bucureşti. Iar noaptea, Cocârț se visează în Târgu-Vechi.

Tânjeşte după Târgu-Vechi, după părinți, după frați, după casă, după vaca lui Precup.

— Ce tot face Sherlock Holmes ăsta?... întreba Cocârț cu nerăbdare. De ce tot mocoşeşte atât şi nu mai

pune odată gheara pe cei doi gangsteri bombatomici?... Se vede că, fară mine, tot nicio ispravă nu poate el scoate la capăt!...

— Răbdare, micul meu prieten!... Îl mângâia Norma, pe plajă, deghizată în profesoară de înot, cu ochelari negri. Puțină răbdare încă. Mi-a telefonat că e pe urmele lor...

— Răbdare!... Răbdare!... Până când răbdare?

Se apropia septembrie.

Alte pregătiri de plecare.

Norma i-a spus într-o dimineață:

— Acum putem să părăsim ascunzătoarea noastră cu mai puțină grijă. Ne-am înnegrit în aşa hal, încât nu ne mai cunoaşte nimeni!... Mergem la Bucureşti pentru două săptămâni...

— Dar acasă, duduie Norma?... Acasă, când mai ajung eu?... Îi dădea zor Cocârț.

— Ajungem şi-acasă, după două săptămâni. Nu ai încredere în mine?... Am veşti bune de la Sherlock Holmes...

Din nou s-au urcat în automobilul cel verde, din nou Norma s-a aşezat la volan şi din nou Cocârț şi-a luat locul alături, în costumul de automobilist. Au lăsat în urmă marea, vila, plaja...

Seara au fost în Bucureşti. Cu tot dorul de casă şi de Târgu-Vechi, zilele au trecut pe nesimțite.

Nu se mai sătura Cocârț de toate minunățiile unui oraş mare; lacuri cu bărci, săli de cinematograf, teatre, cofetării, restaurante, muzee cu arme, cu animale, cu

zugrăveli. Pretutindeni îl purta Norma, deghizată cu ochelari negri, păzindu-l ca ochii din cap.

Cocârț a întrebat-o dacă n-ar fi bine să-și pună el barbă, ca să nu-l cunoască spionii gangsterilor bombatomici.

Norma n-a fost de părere.

Pe urmă, într-o dimineață, tocmai când visa Cocârț că se află în Târgu-Vechi și că zburătăcește cu pietroaie broscoii din Gârla Veche, l-a trezit Joe din somn.

— Plecăm!... vesti el, bucuros. Gata, Cocârț mic!... Andrei, Jack, gata, lanțuri la mâinile lor... Arestați! Pus Sherlock Holmes lanțuri, lacăt, zăvor, gata!... Scăpat robia!... Joe liber!... Plecăm, Târgu-Vechi...

He-hei!... Cu ce viteză s-a îmbrăcat Cocârț, cu câtă nerăbdare a fost el poponeț înaintea tuturor, la locul său, lângă volan!...

Norma a aprins țigara, a dat drumul motorului și automobilul a început să gonească, să gonească, să gonească pe șoseaua asfaltată, spre Târgu-Vechi.

Apoi, din șoseaua cea mare, au dat pe drumul mai grunzuros și mai neumblat, plin de hârtoape și găuri, care ducea spre marginea județului. Treceau printr-o pădure. Norma a încetinit, din pricina gropilor. Era și un car dejugat, în mijlocul drumului.

Deodată s-au năpustit dintr-amândouă părțile, din pădure, oameni mascați, cu arme:

— Opriți!... Ha-ha!... Am pus mâna pe voi!... rosti glasul lui Andrei, ucigașul.

Norma atât a apucat să spună:

– Ah!... Dumnezeule!... Au evadat. N-avem noroc, micul meu prieten, Cocârț!... Iartă-mă...

Pe urmă, a leşinat, cu fruntea pe volan.

Cocârț s-a luptat vitejeşte, a dat cu picioarele, s-a zbătut, a încercat să fugă. Mai tari erau însă gangsterii bombatomici decât dânsul. I-au legat mâinile la spate. L-au legat la ochi. Au legat-o şi pe Norma. L-au legat şi pe Joe.

– Ha-ha!... Trădătorilor!... Veți fi judecați şi veți primi pedeapsa trădătorilor!... Îi amenință Andrei ucigaşul, urcându-se el la volan. Nu numai moartea!... E prea puțin... Chinuri! Cele mai cumplite chinuri... Atila va fi răzbunat!... Vă jur!... V-o jur pe biciul lui Dumnezeu, care e tot în mâna noastră, fiindcă acela era imitație!... Surogat de război...

Legat la ochi, Cocârț a fost purtat de mână pe nişte scări, undeva, într-o casă, după ce automobilul străbătuse cale ca de vreun ceas.

Zadarnic se smucea. Zadarnic se zvârcolea.

Acum chiar îi sosise ceasul din urmă. Pac-pac! Crucea şi-un colac, sărmane Gândac!...

Sala de judecată era mare şi înțesată de gangsteri, după larma care se auzea; glasuri, tropăieli, forfotă, uşi deschizându-se şi închizându-se. Suna şi un clopoțel. Gata!...

Pe dânsul l-au pus într-o celulă întunecată, cu o perdea în față, cu o singură uşă la spate. I-au dezlegat mâinile, i-au scos legătoarea de la ochi. Dar Andrei stătea lângă dânsul cu o palmă pe umărul prizonierului,

cu pistolul în mâna cealaltă... Iar la uşă, doi gangsteri bombatomici, înarmaţi până în dinţi, îl priveau încruntaţi şi răzbunători. nicio nădejde!

Fie ce-o fi! s-a sumeţit Cocârţ. Măcar să mor vitejeşte!... Păcat că nu-i schimnicul din peşteră, să mă spovedesc, ca să mai mor şi creştineşte pe deasupra!...

Din nou a sunat clopoţelul.

Perdeaua celulei s-a ridicat. Ce fel de judecată mai e şi aceasta?... O pânză de film... Aha!... Arată faptele Normei... Ea e pe pânză... În costumul cel verde, cu cununa pe cap... Nu-s proşti, gangsterii bombatomici!... Au fotografiat tot ce-a săvârşit ea împotriva lor, ca să nu mai poată tăgădui. De mult o pândeau... Iată şi castelul din munţi!... Şi parcul cu urşi, căprioare şi cerbi... Şi oştirea!... Tot ce făcea ea şi unde se învârtea şi ce spunea, toate sunt; nimic nu le-a scăpat... O urmăreau spionii lor pas cu pas... Uite!... Uite!... Chiar şi clipa când s-a repezit ea la Andrei, strigându-i: „Laşi, laşi!... Oh!... Ce laşi mai sunteţi!... " Uite-l şi pe el, pe Cocârţ, când l-a smuls ea din mâinile lui Andrei, ucigaşul... Ce frică i-a mai fost!... Ce groază!... Acuma îşi dă seama!... Şi iată-l cum stătea în celulă, pe paie... Şi iată-l cum încerca el cu Norma să fugă prin pădure, cum l-au prins şi cum din nou s-a zugrăvit groaza pe chipul lui... Nimic nu le-a scăpat gangsterilor bombatomici!... Toate le ştiau şi le urmăreau... Ce-ar mai putea să tăgăduiască?

Pe urmă, erau alte întâmplări numai cu Norma, pe care acuma le vede Cocârţ întâia oară... Când îşi

cam pierduse ea mințile și se credea Elena Doamna, soția lui Petru Rareș... Când a vrut să fugă singură, prin munți, pe la Pietrele Doamnei... Poate că dânsa tot are să scape!... Dacă era nebună și se credea Elena Doamna, ce-s de vină nebunii pentru aiurelile lor?... Cu el e însă mai greu!... El le-a făcut toate cu bună știință. Cu plan...

Andrei, ucigașul, a tras perdeaua. În sala pe care el n-o vedea de sus, din celulă, era mare gălăgie și fierbere și indignare pe gangsteri. Tropăiau. „Norma! Norma!" strigau. Poate că îi cereau moartea. El nu putea vedea și nu putea auzi lămurit, fiindcă Andrei l-a înșfăcat de umeri, să-l ducă într-o sală de alături.

Nu spunea nimic, ucigașul! Se uita încruntat la dânsul. Vroia să-i citească în ochi și să-i ghicească dumnealui gândul.

Cocârț și-a încrucișat brațele, ca în poza lui Napoleon. Nu mai putea să dea îndărăt!...

Fie ce-o fi! După dovezile acestea au să-l judece și să-l întrebe; iar el are să le răspundă toate de la obraz.

Din nou a sunat clopoțelul. Din nou, Andrei l-a băgat în celula cea neagră.

Acum s-a așezat pe-un scaun alături de dânsul. A tras perdeaua din față. Era întuneric în sală.

S-a făcut lumină pe pânză și a apărut un titlu:

COCÂRȚ ȘI BOMBA ATOMICĂ!...

— Ce e asta?... Cum?...

Andrei, ucigaşul, râdea, aprinsese o ţigară şi-i pusese mâna pe genunchi, spunând:

— Da, da! Dragă Cocârţ!. Exact cele ce-ţi citesc ochii!... Cocârţ şi bomba atomică!...

Cocârţ se freca la ochi. Oare îşi pierduse şi el minţile?... A ajuns şi el oare cabotin, ca Norma, ca Andrei, ca Jack, ca toţi bombatomicii?

Dar pe pânză au început să se arate toate, pe care numai el le ştia. Sau pe care credea că le ştie numai el şi călugărul din peşteră, duhovnicul său.

Cocârţ acasă... Cocârţ la şcoala din Târgu-Vechi... Cocoşaţii şi orele de arest... Colegii poreclindu-l Gândac... Pantalonii lui Culiţă cu ochelari în fund... Întâmplarea cu stâlpul de piatră din poarta şcolii şi cu pantalonii care au făcut poc!... Cocârţ amărât peste măsură. Cocârţ muncit de patima măreţiilor... Cocârţ pe care nu-l mai încape Târgu-Vechi cu lecţiile de Intuiţie... Cocârţ cum îşi sâcâie fraţii cu întrebările: „Cine e aia, Jana d'Arc?... Ce-a fost cu ouăle lui Cristofor Columb?..." Iată şi domnul din Bucureşti, povestind domnului Ion Ionescu despre bomba atomică. Nu prea seamănă el cu domnul Nae, nici domnul Ionescu Ion numărul doi nu prea seamănă cu tatăl lui Cocârţ în came şi-n oase!... Iată şi visul lui cu Răducanu Beştelei, cu bomba atomică lovindu-se de oala de noapte şi zvârlind pământul în stele!... Râdeau gangsterii din sală, pe care Cocârţ nu-i putea vedea din celulă; râdea însă şi el... Uite şi înmormântarea Pământului, la cimitirul

din Târgu-Vechi!... Luna în doliu mare, plângând... Iată-l şi pe Cocârţ, deşteptându-se din vis în mijlocul camerei, în patru labe, dând cu piciorul în oala de noapte şi repezindu-se să acopere cu plapuma America, pentru ca s-o poată descoperi el de-a doua oară, să nu i-o mai sufle Cristofor Columb de sub nas...

Râdeau gangsterii bombatomici din sala plină de întuneric, râdea şi Cocârţ! Fie ce-o fi... Iată-l şi a doua zi dimineaţa, plecând la şcoală! Mama povăţuindu-l să nu calce cu stângul. El călcând cu stângul de-al naibii! Iată şi automobilul cel roşu şi camionul cel alb cu pantera neagră!... Uite-l şi pe dânsul, Cocârţ, iţindu-se înlăuntru... Atila stropşindu-se la el; Andrei punând cuvânt bun să-i îngăduie ca să vadă pantera neagră... Toate cum s-au petrecut... Cum au fost... Iată-l şi cum trage el cu urechea la vorbele gangsterilor bombatomici de-afară... Cum tresare... Cum îşi pune în gând să-i dea pe mâna poliţiei... Cum porneşte camionul... Cum adoarme... Cum se deşteaptă cu ochii holbaţi de groază, zgâlţâit de guler, înspăimântat de înfăţişarea lui Atila, când a răspuns el că se numeşte Richard, Inimă de Leu paraleu şi a feştelit pantalonii lui Culiţă.

Acum chiar că râdeau gangsterii de se prăpădeau în sala de jos; chiar că râdea şi Cocârţ de propria lui pătăranie!... Fie ce-o fi!... Chiar dacă moare, n-a trăit degeaba!... Multe i s-au mai întâmplat!...

Râdea şi Andrei, ucigaşul, bătându-l cu palma pe genunchi şi spunându-i:

— Ți-a plăcut, Cocârț?... Credeai că ne scapă ceva?... Gangsterii bombatomici știu tot, văd tot, pun la dosar tot... Avem să-ți tragem o judecată la sfârșit, să iasă flitul din tine, Gândacule!...

Spunea, dar n-o prea credea el. Prea se înveselea și părea mulțumit!

Nu! Asta chiar că e o năzdrăvănie să-ți pierzi mințile!... Ce vor cu dânsul? Ce e toată nebunia, toată cabotinia asta?...

Cocârț se freca la ochi și privea înainte. Se vedea cu ochii lui, se auzea cu urechile sale.

Și așa au urmat toate, câte le cunoaștem și noi, căci le-am povestit cu de-amănuntul cât ține cartea; până la Arca lui Noe și la arestarea lui Atila.

După ce Sherlock Holmes și-a scos masca de maimuțoi și l-a felicitat pe pânză cum auzise Cocârț cu urechile sale, detectivul a mai apărut a doua oară, spunând:

— Așa sfârșește, onorat public, acest film, jucat și închipuit de concetățeanul dumneavoastră, elevul Ionescu I. Cocârț numărul doi, din Școala primară numărul doi.

Sala s-a luminat. Mulțimea a izbucnit în aplauze:

— Bravo, Cocârț!... Trăiască iubitul nostru Cocârț!... Cocârț!... Cocârț!... Marele Gândac...

Andrei, ucigașul, l-a luat de mână și l-a dus până la marginea celulei, care nu era decât o lojă întocmită dinadins, la cinematograful dinadins zidit în Târgu-Vechi...

— Mulțumește, dragă Cocârț! Mulțumește publicului!...

Cocârț ar fi avut nevoie neapărat de pantalonii lui Culiță. Așa era el de emoționat. A mers până la balustrada lojei și a clătinat din cap, mulțumind.

Era tot Târgu-Vechi de față. Mama, tata, frații, surorile, domnul director, colegii, Răducanu Beștelei.

Toți aplaudau, strigau, ropoteau:

— Bravo, Cocârț cel Viteaz!... Trăiască Gândacul nostru!...

L-au luat apoi pe sus. Școala era cu steag, ca la 10 Mai și 24 Ianuarie. Domnul director scosese o hârtie să citească el mai știe ce, dar Atila, biciul lui Dumnezeu, i-a tăiat glasul:

— La masă, nu aci!... La banchet!...

Ce masă! Ce ospăț! Ce prăznuire! În capul mesei, cine-mi stă?... Cocârț!... Alături de el, la dreapta, cine? Atila, biciul lui Dumnezeu! În stânga cine? Norma!...

Și mama și tata și surorile și directorul și colegii și Radu Beștelei și domnul prefect și mărimi din București.

Toți îl sărbătoresc pe Cocârț care, nu numai că a jucat el admirabil un film, dar l-a mai și închipuit singur, cum l-a tăiat mintea lui și cum nu l-ar fi născocit nimeni, cu atâtea peripeții, atât de năzdrăvane și de comice.

Atila, biciul lui Dumnezeu, nu-și mai desprinde mâna de pe umărul lui Cocârț. De două ori l-a luat pe genunchi și de nenumărate ori l-a sărutat pe obraji!

Nu mai contenea lămurind-o pe madam Ionescu:

— De aceasta am vrut să-l apăr în primul rând, doamnă!... Să nu devină cabotin... Să fie natural!... L-am cam chinuit noi, dar face! Merită! El credea că tot ce i se întâmplă, trăieşte cu adevărat, că a încăput în mâna celor mai mari bandiţi. Aceasta e adevărata noastră bombă atomică... Filmul cel mai izbutit pe care l-am făcut noi vreodată!...

Domnul director se amestecă şi el în vorbă.

— Dar nu-mi explic, cum de l-aţi descoperit?... Ionescu I. Cocârţ, dar... Hm!... Un elev ca oricare altul, cu cocoşaţi în catalog, cu ore de arest... Cum de l-aţi dibuit tocmai în Târgu-Vechi?

Atila, biciul lui Dumnezeu, râdea foarte înveselit:

— Noi l-am descoperit?... El s-a descoperit singur!... Oul lui Columb, cu America!... Când l-am găsit adormit, expresia lui de groază a fost atât de extraordinară, încât m-am gândit îndată s-o folosesc!... Mai ales că băiatul care trebuia să joace în filmul nostru rolul principal, alăturea de Norma, un copil, Kid, suferise un accident şi ne încurca toate socotelile. Pe urmă, cam torturându-l noi ca să-l speriem şi să ne dea adresa de-acasă pentru a cere învoire domnului Ion Ionescu, abia atunci el, Cocârţ, ne-a pus pe calea filmului... Atunci am aflat de la el că ne crede gangsterii care au furat secretul bombei atomice. Ne-a dat o idee genială... Cocârţ şi bomba atomică... I-am născocit un duhovnic... Duhovnicul lua notă de tot ce-i trecea lui Cocârţ prin cap; iar noi puneam filmul în lucrare.

Ce-i trecea lui prin cap noi treceam în film. E întâia oară când un copil de şcoală primară face un film după închipuirea lui fără s-o ştie... Atât doresc! Să rămână aici!... Să nu devină cabotin... Să nu-şi piardă viața ca noi, jucând mereu rolurile altora. Nu e aşa, Norma?...

— Da!... a suspinat Norma. Îl invidiez pe Cocârț. Se va întoarce la viața cea adevărată. Pe când noi? Mereu altceva, mereu altcineva.

Cocârț nu lua parte la aceste discuții. El avea altele de lămurit cu mama, cu tata, cu frații, cu colegii. Odată, numai, l-a întrebat pe Andrei:

— Domnule Andrei, păcat că nu e aici şi călugărul cel bătrân şi evlavios din peşteră!... Cum aş putea să-i aflu adresa şi să-i mulțumesc, fiindcă a fost atât de blând cu mine, în ceasurile cele grele?...

— Dar e aici! a spus Andrei.

— Aici?...

— Da, aici! Mă duc să-l chem...

Andrei s-a dus. După cinci minute, s-a ivit schimnicul peşterilor, sprijinit în toiag şi binecuvântându-l.

Iar când s-a repezit Cocârț să-i sărute mâna, călugărul a izbucnit în râs, s-a îndreptat de umerii gârbovi şi şi-a smucit barba.

Era Andrei, ucigaşul!...

Andrei Leoveanu, unul din cei mai mari artişti de cinematograf; după cum Norma era vestita Norma Alimănescu; după cum Atila, biciul lui Dumnezeu, era Atila Mihail, cel mai iscusit regizor de filme; după cum Jack Spintecătorul era Jack Drumaru, operator neîn-

trecut de cinematograf şi mare meşter la tăiat pepeni verzi, de unde i se trăgea lui porecla, printre prieteni şi camarazi, de Jack Spintecătorul!...

Toate aveau să se schimbe în casa doamnei şi domnului Ion Ionescu, numărul doi. Cocârț adusese belşug după el. Filmul era angajat de pe acum în America. Ba chiar era şi Cocârț invitat în America: dacă n-a apucat s-o descopere, măcar s-o vadă cu ochii lui.

— Ai vrea să te duci, cavaler Gândac? l-a întrebat madam Ionescu, plină de grijă şi de înduioşare. Iar ai vrea să ne leşi?

Cocârț a răspuns:

— Deocamdată vreau eu să mă duc să văd vaca lui Precup... Mi-era dor şi de animalele domestice de la lecțiile de Intuiție, după atâtea fiare sălbatice din Arca lui Noe.

Zis şi făcut.

Cocârț a luat o bucată de tort de pe masă şi s-a dus în grădina de peste drum, să vadă vaca lui Precup, pe care o visa el noaptea cu dor, în castelul din munți, în Arca lui Noe.

I-a întins bucata de tort, cum întindea el bucăți de zahăr cerbilor şi căprioarelor din parcul castelului, să i le ronțăie din palmă.

Vaca tot vacă!

A mirosit. A pufnit pe nări. Nu-i plăcea.

S-a întors să rumege iarba din grădina lui Precup şi s-a scărpinat de gard cu partea unde ar fi purtat ea pantalonii lui Culiță, cu ochelari, dacă vacile ar fi osân-

dite de Dumnezeu să poarte pantalonii fraților mai mari.

Aceasta a găsit ea de cuviință să facă pentru a răspunde la dragostea şi înduioşarea celebrului Cocârț!

Vaca tot vacă!

– Sfârşit –

„Stați! Ce credeți că s-a isprăvit cu atât? Năzdrăvanele peripeții ale lui Cocârț cu bomba atomică n-ar avea niciun haz de la început, dacă nu-i cunoaştem, mai întâi, de-a fir-a-păr, jalnicele sale ponoase. Până s-ajungă el la bomba atomică mai este!... Deocamdată luptă amarnic cu altele. Vă înşelați, dacă v-ați închipuit că poartă el numai numele unui motan chior, răposat când îi era lumea mai dragă şi când mai avea el de forfecat pe trei zile oasele unei duzini de scrumbii".

Cezar Petrescu

www.librarieuniversala.ro
comenzi@librarieuniversala.ro
lucmaneditura@yahoo.ro
ISBN: 978-973-8968-29-5